

FELNŐTTKÉPZÉSI KÉZIKÖNYV

Felnőttként a cserkésszé válás útján

Budapest, 2020

Írta és szerkesztette:

Pásztor Orsolya (16.), dr. Soósné Kádár Cecília (608.)

A kézikönyv megírásában közreműködött:

Fliegh Péter (126.), Futó Ádám Jácint (432.),
Harkay Gabriella (51.), Harkay Péter (51.),
Kuti Veronika (1604.), Stampf Ildikó (51.),
Süle Beatrix (51.)

Danczi Ákos (22.), Gál Várady Tamara (5.)

Fehér Lilla (30.), Pásztor Orsolya (16.)
Szabó Hunor (52.)

Tördelőszerkesztő/tipográfus: Nádas Zsófia

Képek forrása: MCSSZ, VMCSSZ

Rajzok: Gál Várady Tamara

A kiadvány az Európai Unió támogatásával az EFOP-1.12.1-17-
2017-00009 „Lépj át a határaidon!” projekt keretein belül jött létre.

ISBN 978-963-8305-65-7

ISSN 2732-1606

Kiadja a Magyar Cserkészszövetség.

A kiadásért felel Horváth Domokos (121.), MCSSZ országos
ügyvezető elnök.

© Magyar Cserkészszövetség, 2020

Kedves Cserkésztestvérem!

Nagy örömömre szolgál, hogy ezt a hiánypótló kiadványt a kezében tarthatod.

A képzésre a 2018–2019-es cserkészévben a csapatmentor-hálózat megvalósításában (helyenként már önkéntesekkel) először három helyszínen került sor: Vajdaságban, a III. kerületben (Szombathely), és a IV.–VI. kerületben közösen (Székesfehérvár–Pécs). A képzés tematikájának kidolgozásában és a tesztév alkalmainak megvalósításában részt vettek a csapatmentor hálózat tagjai: Danczi Ákos, Fliegh Péter, Futó Ádám Jácint, Harkay Gabriella, Kuti Veronika, Pásztor Orsolya, Szabó Hunor.

A csapatmentorok nevében kívánok neked cserkészüdvözléttel: Jó munkát!

*dr. Soósné Kádár Cecília Cilinder csst.
Kárpát-medencei fejlesztési vezető*

CSAPATMENTOROK

A FELNŐTTKÉPZÉS RÖVID BEMUTATÁSA

A képzés céljai	7
A képzés célcsoportja	7
A képzés módszerei	8
A felnőttképzés sajátosságai	9
A képzés menete	10

A MEGVALÓSÍTÁS ÉS A MÓDSZEREK LEÍRÁSA

A cserkészlet bemutatása	14
Portyafelszerelés bemutató	14
Szerszámhasználat	14
Portya	17
Csomózás	18
Tábortűz-tartás (kiscserkész korosztálynak)	18
EÜ felszerelés portyán	19
Térképészet, tájékozódás, tájoló	19
Alapvető alaki és sípjelek	20
Bi-Pi életének epizódjai	22
Cserkészlet a '20-as és '30-as években	22
Cserkészlet és más ifjúsági mozgalmak	23
Cserkészpedagógia – cselekedve tanulás	24
A cserkészlet betiltása	26
A cserkészlet titkos története, azaz a titkos cserkészlet története	26
Délvidék cserkészlete	27
Tábortűz-tartás (cserkész korosztálynak)	27
A cserkészlet újjászülése Magyarországon és a hét szövetség kialakulása	28
Fiatalok és felnőttek viszonya	30
Csapatalapítás és toborzás	31
Önkéntesség	33
Mi leszél, ha cserkész leszél?	33
Cserkésztvörvény és fogadalom	36
Vallás és hit	37
Önnevelés	38
Tábortűz – lelki ösvény	38

Vezetőképzések rendszere.....	39
Vajdasági Magyar Cserkészszövetség.....	40
IV–VI. kerület.....	42

A III. KERÜLET PÉLDÁJA A MEGVALÓSÍTÁSRA

Cserkészttörténelem	45
Cserkész módszerek 1. – Törvény és fogadalom.....	47
Cserkész módszerek 2. – Az őrsi rendszer.....	47
Cserkészcsapat felépítése, működése, összetétele	51
Kerekasztal beszélgetés csapatparancsnokokkal	51
Csapatban betöltött szerepek, feladatok 1. – Alapvető GH ismeretek... ..	52
Csapatban betöltött szerepek, feladatok 2. – Alapítvány vagy egyesület? ..	52
Csapatban betöltött szerepek, feladatok 3. – Kirándulás.....	54
Tájékozódás.....	56
Két napos portya	57
Próbáztatás	59
Fogadalomtétel	61

A FELNŐTTKÉPZÉS ILLESZKEDÉSE A MOZGALOMBA

Újoncpróba és felnőttfogadalom a képzésben.....	63
Mentorcsapat és egyéb szereplők a képzésben	65
Jelöltek utóélete a felnőttképzés után	66
A felnőttképzés fejlesztése és utóélete	67

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: A cserkészlet betiltása	68
2. számú melléklet: A cserkészlet titkos története	74

FORRÁSOK

Ajánlott szakirodalom.....	80
Online képzési anyagok	80

A FELNŐTTKÉPZÉS RÖVID BEMUTATÁSA

Ebben az első részben a képzés céljairól, az ideális jelöltekről, az alkalmazott képzési módszertanról, a felnőttekkel való foglalkozás specialitásairól és a képzés menetének javasolt felépítéséről lesz szó.

A képzés céljai

A felnőttképzés azon felnőttek speciális igényére szeretne válaszolni, akik most szeretnének komoly szándékkal csatlakozni a cserkészmozgalomhoz: akár új csapat alapításával, akár meglévő csapatba.

Célok általában

- A csapatalapítási szándékban való megerősítés, motiváció.
- A csapatalapítással együtt járó feladatokra, megoldandó problémákra való felkészítés.
- Alapvető cserkészélmények, cserkész-módszerek megtapasztaltatása (őrsi rendszer, csapatmunka, természetben való hasznos időtöltés).
- Újoncpróbára való felkészítés, alapvető cserkészismeretek átadása.
- Lehetőség adás kapcsolatépítésre.

Kiemelt célként kezeljük az őrsi szellem megtapasztalását. Mivel többségüknek ilyen irányú élménye korábban nem volt, így ez az egész képzésen átívelő fontos cél és feladat volt. A csapatalapítási szándék megerősítése, ebben való támogatás, motiválás.

A képzés célcsoportja

A képzés minden 18 éven felülinek szól, aki bármilyen szerepet szeretne betölteni a csapatában: vezetőként, a háttérben szolgálva

vagy felnőtt tagként, és attól is függetlenül, hogy a későbbiekben készül-e még további vezetőképzőbe vagy sem.

A felnőttképzés nem azonos a pár éve elindított Alapképzéssel abban az értelemben, hogy meghirdetése nem teljesen nyilvános. A felnőttképzés a cserkészet iránt tág értelemben érdeklődőknek nem szól, célcsoportja kimondottan azok, akiknek már van valamiféle tapasztalatuk a cserkészetről, már megfogalmazódott a cserkészsé válás, vagy a csapatalapítási szándék. A képzés jelöltjei ezért technikailag azok közül kerülnek ki, akikkel az elnökségek, a csapatparancsnokok, vagy a csapatmentorok már kapcsolatban vannak. Adott felnőttképzés meghirdetése is az ő csatornáikon keresztül történik.

A képzés tipikus célcsoportja

a) Maga még nem cserkész, de már van róla valamilyen saját tapasztalata. Határozottan cserkész akar lenni, szeretne fogadalmat tenni, kimondott szándéka van otthonában többedmagával csapatot alapítani.

b) Nemrég lett cserkész, már folyamatban van a csapatalapítás, a magasabb szintű vezetőképzés előtt azonban jól jön neki az alapok tisztázása, egy első vk-jellegű élmény.

c) Még nem cserkész, de gyerekei azok, szívesen becsatlakozna a csapat életébe, háttérben feladatot is vállalna, de a csapatban felnőtt csatlakozását kezelni még nincs tapasztalat/erőforrás.

d) Régebb óta cserkész, de képzetlen, vagy

régen képződött, az utóbbi időben inaktív cserkész a csapatába becsatlakozó vagy alapításban résztvevő felnőttekkel közös élményt, magának újraalapozást szeretne. Fontos, hogy a jelentkezők maguk akarjanak fejlődni, legyen egy tervük, hogy hová szeretnének eljutni. Az alakuló csapatok fenntarthatóságának érdekében „hidegindítású” helyről (azaz ahol nincs még tapasztalt cserkészvezető) legalább ketten jöjjenek.

A képzés módszerei

A képzés fő sajátossága az egyéni igényekre és helyzetekre adott válasz, a rugalmasság.

Ez a kis létszámnak köszönhetően könnyen megvalósítható, ezzel együtt kicsit megta-
pasztalható benne az őrsi élmény is, ami felnőtteként csatlakozva nem feltétlenül adatik meg úgy, ahogy a gyerekeknek. Azok a jelöltek, akik már tapasztaltabbak (természetjárásban, cserkészként, közösségvezetésben, stb.), legyenek képességeiknek megfelelően vezetői helyzetbe hozva. A törzs is legyen közel a jelöltekhez, mindenki felnőtt és cserkész – egymást tanítjuk!

A témákat élménypedagógiai módszerekkel, tapasztalati tanulásra, kooperatív tanulási technikákra, tréninggyakorlatokra alapozva

próbáltuk meg átadni. Rengeteg időt szántunk a feltett kérdések megválaszolására, lehetőséget biztosítottunk tapasztalatcsere-re, jógyakorlat megosztásra, kerekasztal beszélgetésekre, közös játékokra, filmnézésre. Igyekeztünk megtapasztaltatni a vezetői szerepet és felelősségvállalást is mindenkivel. A közös játékokra és a cserkész módszerek mind-egyikének megtapasztalására szántunk időt. A képzés alkalmai során egyértelműen ki-derült, hogy a felnőttek roppant módon él-vezik a játékokat. Kezdvé a leglököttebb kiscserkész játékoktól egészen a komolyabb együttműködést és gondolkodást igénylő gyakorlatokig. Biztatok minden képzésgaz-dát, hogy **játsszatok velük minél többet** és változatosabban. Így egyrészt a résztvevők érzik majd magukat nagyon jól, másrészt bő-vül a játéktáruk, amit a jövőbeli cserké-széletükben tudnak majd kamatoztatni.

A képzési hétvégék között azon elméleti alapok, melyeket nem tudunk cserkész mód-szerrel, cselekedve tanulva átadni, hanem frontális képzésben hatékonyak (elsősor-ban elméleti tudás), online felületen, videós előadásokként lesznek elérhetőek a jelöltek számára. A hétvégéken azonban elővesszük ezeket a témákat, tisztázzuk a felmerült kér-deseket, és építünk az itt átadott tudásra.

A felnőttképzés sajátosságai

A képzésben felnőttek foglalkoznak felnőtt-ekkel, ez feltételezi a kölcsönös tiszteletet, az egymás meghallgatásán túl annak az elfogadását is, hogy a jelöltek és kiképzők többségének is már kialakult felnőtt családi

élete van, számos egyéb, munkahelyi, más közösségbeli, családi kötelezettségekkel. Ez nagyfokú alkalmazkodást igényel a törzs részéről. Az önkéntesség, a feladatvállalás, illetve az önként vállalt feladat tudatosítá-sa, a saját határok felismerése, a segítség kérésnek, segítség adásának lehetősége a törzs és jelöltek között fontos megtapasz-talás. A hétvégék tematikája alakítható, el-sődleges szempont a jelöltekben feltámadt igények, kérdések, tudásszomj kielégítése, ez akár az előre eltervezett képzési anya-gok elhagyásával, átalakításával, átüteme-zésével is járhat, hisz az elméleti dolgokat e-learning formában, vagy könyvekből is elsajátíthatják, a személyes megtapasztalást, és személyre szóló odafordulást azon-ban csak a helyszínen élhetik át. A jelöltek irányában mutatott rugalmasság mellett azonban a kiképzők részéről továbbra is fon-tos jellemvonások a pontosság, a következe-tesség, a hitelesség, a felkészültség.

A III. kerületben csupa olyan jelölt vett részt a képzésben, akik a településükön cserkész-csapat alapításában gondolkodnak. Jelen-tős részüknél jellemző volt, hogy ők maguk jelentkeztek a kerületnél a csapatalapítási szándékukkal, kis hányaduk volt olyan, ahol a kerület, vagy a többi jelölt felől érkezett megkeresés irányukba. A résztvevők mind-egyike családós, sokan kicsi gyerekekkel, erre a helyszínek és időpontok megválasztásá-nál messzemenőig igyekeztünk figyelem-mel lenni. Így például egy, még a gyermekét éjszaka szoptató anyukának olyan szállást foglaltunk, ahol ezt meg tudta oldani, és

volt lehetőség kísérőt hozni, aki napközben a babával volt. Emellett, ha szükséges volt megengedtük, hogy a szülők éjszakára haza menjenek. Volt mód egy-egy hétvégéről való távolmaradásra, később érkezésre is. A hétvégék időpontjának kijelölését az egyik résztvevőhöz igazítottuk, akinek munkája miatt számos hétvégéje már telítve volt. Mindezekre a kis létszám miatt volt lehetőségünk. Többek között ezért is az ideális képzési létszám valahol 6 és 12–15 fő között mozog.

A főként elméleti képzéseket tartalmazó hétvégéket próbáltuk olyan helyszínre tervezni, ami közel volt a jelöltek jórészeinek. Ebben segítségünkre voltak maguk a jelöltek, akik a lakóhelyüket ismerve tudtak ajánlani lehetséges helyszíneket. A portya-hétvége helyszínének jól ismert táborozó helyet választottunk, ami könnyen megközelíthető volt. Készültünk azonban egy B verzióval is, rossz idő esetére, ami lehetővé

tette volna a házban való alvást, de egyben a természetben való tanulási lehetőségeket is.

A képzés menete

A képzés egy cserkészévben tartalmaz három hétvégét (ősszel, télen és tavasszal), nyáron teljes táborélményt minden jelöltnek a saját csapatában, alakuló csapatok esetén a mentorcsapat táborában, valamint egy záróalkalmat a következő koraőszön.

A képzés témái a hétvégéken való eloszlásuk szerint a következők:

Első hétvége

Portya-jellegű, erdei élmény, hogy az első benyomás outdoor-cserkészlet legyen. (Az online felület is csak ez után nyílik meg.) Fontos, hogy a különböző tapasztalatú jelöltek mind találjanak maguknak kihívást, készüljünk az előzetes felmérések alapján két szinttel. Alapvető cserkészcsomók (cél eljutni a keresztkötésig) – menedékepítéssel, vagy más alapvető tábori építménnyel. Sátorállítás, tűzgyújtás, tábortűzi formák és fafajták, a tűz biztonságos környezete (pl. ponyva a tűz fölött), sütés-főzés tábortűzön. Alapvető túrafelszerelés és kedvelt speciális eszközök. Térképészet, tájékozódás (akár svédpálya is). Szerszámhasználat és biztonság. Saját elsősegélycsomag összeállítása. Éjszakai állatok az erdőben. Első szertartás-élmények, alapvető alakgyakorlatok és sípjelek. Extrább tábori építmény bemutatása, előttük lévő kihívások felvillantása.

Második hétvége

Bi-Pi, a cserkészlet alapítója; nemzetközi- és magyar cserkészttörténelem (a betiltás előtti évtizedek, katakomba-korszak, az újjáalapítás időszaka – fókuszban a helyi történetek). Cserkészirodalom. A cserkészmozgalom külsőségei (egyenruha, szimbólumok, jelképek). A cserkészlet pedagógiai módszere, a cserkésznevelés célja, víziója.

Harmadik hétvége

Önkéntesség, szolgálat és feladatok a cserkészcsapatban. A csapat felépítése, egységei.

A csapatműködtetés operatív feladatai, stratégiája. Csapatalapítás. Vezetőképzések rendszere, vezetők vezetése. Fiatalok és felnőttek testvéri viszonya a cserkészletben. Cserkészlelkiség; vallásosság és hit a cserkészletben; a cserkészttörvény, mint életünk vezérfonala. Hivatástisztázás, szolgálatra való felkészülés. Az önnevelés fontossága.

Záróalkalom

A tábori tapasztalatok összegzése, képzés-lezárás. További vezetőképző kiválasztása. Felnőttképzés-jelvény kiosztása, ünneplés.

A MEGVALÓSÍTÁS ÉS A MÓDSZEREK LEÍRÁSA

Az alábbiakban az egyes hétvégék napirendje és képzéseinek leírása következik. Ezek a gyakorlatban megvalósított napirendek és

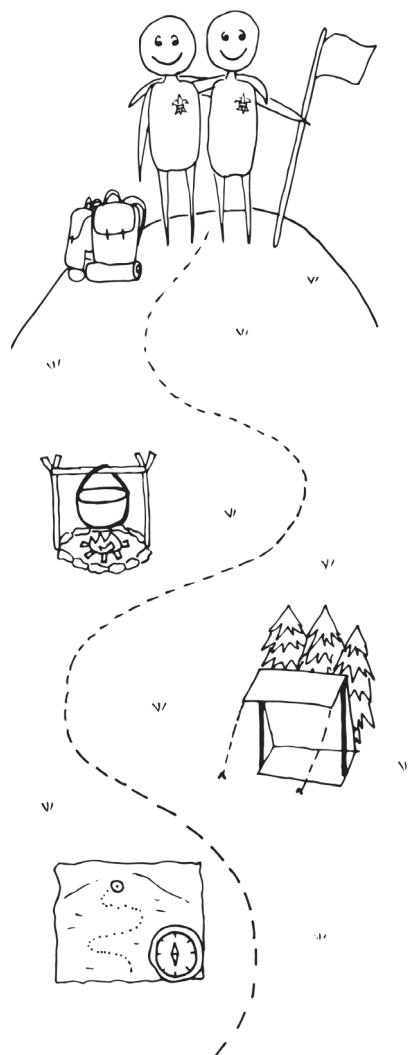
képzés sorozatok. Természetesen, ha a helyi igények, körülmények megkövetelik, lehetőség van a módosításra, személyre szabásra.

Péntek	Időpont	Programpont
	18.30–19.00	Érkezés, regisztráció
	19.00–19.15	Megnyitó, zászló felvonás, ima
	19.15–20.00	Vacsora
	20.10–21.00	Bevezető, ismerkedés
	21.00–21.40	Cserkészlet bemutatása
	21.40–22.10	Portya felszerelés bemutató
	23.00	Takarodó

Szombat	7.30	Ébresztő
	7.40–7.50	Reggeli torna
	7.50–8.10	Reggeli rutin
	8.10–8.15	Reggeli ima
	8.15–9.00	Reggeli
	9.00–9.30	Szerszámhasználat
	9.30–10.45	Felszerelés szétosztás, pakolás, indulás a túrára
	11.00	Térképészet, cserkész útjelek
	12.00	Munkatűz, főzés, ebéd
	14.30	Csomók, menedékipítés
	15.30	Visszaindulás
	16.30	Érkezés
	16.30–18.00	Lepakolás
	18.00–19.00	Csomózás – benti gyakorlat
	19.00–19.45	Vacsora
	20.00–21.30	Tábortűz – kiscserkész korosztálynak, majd kiértékelés
	24.00	Takarodó

Vasárnap	7.30	Ébresztő
	7.40–7.50	Reggeli torna
	7.50–8.10	Reggeli rutin
	8.10–8.15	Reggeli ima
	8.15–9.00	Reggeli
	9.00–9.40	EÜ felszerelés portyán – gyakori esetek
	9.40–10.30	Térképészet, tájékozódás, tájoló – svéd pálya
	10.30–11.00	Alapvető alak és sípjelek
	11.10–11.40	Záró, visszajelző kör
	11.40–11.50	Pakolás
	11.50–12.00	Ima, zászlófelvonás
	12.00	Indulás haza

Első hétvége

A cserkészzet bemutatása

Cél: szót ejteni arról, hogy mi a cserkészzet, ki a cserkész – cserkész öttusa, alapelvek, célok, és érdemes az egyenruháról is beszélni (miért viseljük?, jelvények, kendők, szabályos egyenruha viselet, stb.).

Időtartam: 40 perc.

Eszközök: szabályos egyenruhában jelenlevő cserkész; ha van rá lehetőség kisebb kiállítást berendezni, ahol különböző felvarrók, kendők, kiadványok, stb. szerepelnek, esetleg képek vagy bemutató (ppt, prezi) levetítése a témában.

Menete: előadás, szemléltetés, beszélgetés.

Portyafelszerelés bemutató

Cél: a résztvevőknek megmutatni, mik azok a szükséges holmik, amiket egy portya/túra alkalmával ajánlatos magunkkal vinni.

Időtartam: 30 perc.

Eszközök: a teljes felszerelés, amit be akarunk mutatni.

Menete: szemléltetés, beszélgetés, 4–7 órás túra.

Ajánlott öltözk:

- túrabakancs vagy olyan túracipő, ami a bókát is tartja;
- az időjárásnak megfelelő vastagságú és hosszúságú zokni;
- az időjárásnak megfelelő nadrág (kényelmes és mosolható legyen, de semmiképp sem melegítő alsó, vagy az aktuális utcai divattermék);
- öv (jó, ha van, mert sok dolgot fel lehet rá tenni, amit nem kell a táskában cipelni);
- réteges felső ruházat (Az időjárásnak

megfelelő mennyiségű ruházat, ami jól szelődik. Nem ajánlott a túlöltözés, mivel a túra közben, tereptől függően az emberi test hirtelen gyorsan kimelegedni.);

– időjárásnak és egyéni szükségletnek megfelelő fejfedő.

Ajánlott felszerelés:

- állítható hevederű, közepes méretű hátizsák;
- esőkabát – időjárástól függetlenül;
- tartalék zokni;
- egészségügyi alapsomag;
- zsebkes;
- min. 1 liter ivóvíz;
- személyre szabott, egyszeri étkezésre elegendő táplálék (bő energiatartalommal rendelkező élelem ajánlott);
- bögre/műanyag pohár, evőeszköz, csajka, csajkaszák, konyharuha;
- helymeghatározáshoz szükséges segédeszközök (GPS, iránytű – tereptől és időjárástól függően változhat a térerő és az internet-lefedettség, úgyhogy a mobiltelefon nem mindig elég.);
- térkép;
- gyufa;
- extrák – nem feltétlenül szükséges, de hasznos tárgyak: távcső, kulacs, termosz, biztonsági kötél, kamásli (vízhatlan lábszárvédő), láthatósági mellény, esőnadrág.

Szerszámhasználat

Cél: alapvető tudás átadása a táborban, portyákon használt szerszámokról és azok használatáról.

Időtartam: 30 perc.

Eszközök: ez a képzés alapvetően egy frontális képzés, de a cserkész táborokban leggyakrabban használt szerszámok jó, hogy ha ott vannak. Minden szerszámból jó, hogy ha többféle típus is a helyszínen van, így az előnyöket és hátrányokat könnyű szemléltetni. Ha a helyszín alkalmas, akkor egy-egy szerszám használat közben is tanulmányozható és a résztvevők kezébe adható.

Cserkész táborokban a leggyakrabban előforduló szerszámok:

- balta,
- fejsze,
- fűrész,
- ásó,
- gyalogsági ásó,
- lapát.

Jó, ha az alábbi szerszámok is vannak a tábor területén, mivel nagyban képesek megkönnyíteni a tábori életet, ha olyan a terep:

- kézi lyukfúró,
- csákány,
- kapa,
- irtókapa,
- ágvágó,
- gallyázó.

Menete: bemutatjuk a szerszámokat és azok használatát.

Balta: minden hajó és repülőgép felszerelésének részét képezi a tűzoltóbalta. Az általunk készített nyélre illeszthető baltafok azonban hasznos kiegészítő, hordozható felszerelés lehet bárki számára. Legmegfelelőbb, ha a súlya 500–750 gramm. Szükség esetén a nyelet pontosan bele lehet faragni. Baltanyél: bármilyen egyenes, bütyök nélküli

keményfa megteszi, a legjobban azonban a kőris és hikor.

Baltafok nyélre illesztése: formázzuk meg úgy a nyelet, hogy az egyik végét lefaragjuk, így illeszkedni fog a baltafok lyukába. Ide vágjunk egy bemetszést. Készítsünk olyan éket, amely beleillik a metszésbe. Amikor már a helyén van a fej, verjük bele az éket a bemetszésbe, majd áztassuk a baltát egy éjszakán át vízben, hogy a fej rászoruljon a nyélre. Használat előtt mindig ellenőrizzük, hogy a baltafok kellően szoros-e.

A balta élesítése: a tompa élű balta nem ér többet egy rossz kalapácsnál. Legyen mindig éles, hiszen energiát ezáltal takaríthatunk meg. Az egyenetlenségeket reszelővel tüntessük el, majd köszörűvel élesítsük meg a baltánkat. A reszelő egyélű eszköz, csak akkor működik, ha toljuk, akkor nem, ha húzzuk. A balta használata: az emberek többségének valamelyik keze ügyesebb és általában azzal ütünk. A baltát úgy használjuk, ahogy kényelmesnek találjuk, de természetesen vannak fő irányvonalai a használatának. Ívben üssünk vele, tartsuk biztosan, azonban soha ne a testünk, a kezünk és a lábunk felé lendítsük. Vigyázzunk, hogy a balta akkor se találjon el minket vagy bárki mást, ha nem találjuk el a célpontot. A baltát soha ne dobjuk a földre. Tekerjük bele valamibe vagy üssük bele egy rönkbe vagy egyszerűen tegyük vissza a gyári tokjába. Arra is figyeljünk, hogy a lendítés vonalában se előttünk, se mögöttünk ne legyen ember, mivel a meglazult baltafej elrepülhet, ami komoly sérüléseket tud okozni. Próbáljunk 45 fokban ívelő ütések

lefelé mérni, bár néha vízszintes csapásokra is szükség van. Ha változtatjuk az ütés szögét, azzal megakadályozzuk, hogy beragadjon a balta. Ha túl meredek szöget vágunk, akkor a balta lepattanhat a törzsről. A vízszintes ütéstől a balta beragadhat és ez a módszer nem is hatékony. Ha használat közben a balta nyele megreped vagy el is törik, akkor arra következtethetünk, hogy vagy mi, vagy korábban valaki rosszul használta a baltát. Ebben az esetben a fej rossz helyre csapódik és az ütés nagy részét vagy az egészét a nyél fogja fel.

Jöhet a nagy testvér: a **fejsze!**

Igen, a balta és a fejsze nem ugyanaz. Előbbi kisebb fák hasítására vagy gallyazására lett kitalálva, míg a fejsze a komolyabb rönkök vágására vagy hasítására alkalmas. Lényeges különbség a nyél hosszában és a fej nagyságában mutatkozik meg.

A fejsze legbiztonságosabb és egyben leghatékonyabb módja a következő: a vágni kívánt fa kb. 70 cm magasán legyen. Igen, ez azt jelenti, hogy a földtől el kell emelni egy másik rönk vagy valamilyen tartó segítségével. A lábfejek legyenek párhuzamosak és a célpont felé nézzenek. A célpontot mérjük be a fejszével, még pedig úgy hogy egyszerűen ráteszük a fejsze élét a célra. A lendítés elején kissé rogyasszuk be a térdeinket, de közben a hátunk maradjon egyenes. A lendítés indításakor mindkét kéz a fejsze alsó részén helyezkedjen el. Mikor a fejsze feje a fejünk felett tart, akkor azt a kezünket, amelyik a fejsze nyelén feljebb van, csúsztassuk feljebb és a lábainkat majdnem

teljesen egyenesítsük ki. Az ütest, akkor indítsuk el, mikor a fejsze feje oldalnézetből 10 óránál van és a fentebbi kezünk pedig 11–12 között. Az ütés indításakor a fentebbi kezünket csúsztassuk vissza a lentebbi kezünkhöz, ezáltal nagyobb erőt tudunk produkálni. Ebben segíteni fog a gravitáció is. Mindkét kezünk a fejsze nyelének végén legyen, mielőtt a célt elérnénk a fejsze fejével.

Az a fejsze méret az ideális számunkra, aminek a nyél hossza, a fej nélkül, megegyezik a kinyújtott kezünk hosszával a vállunktól mérve. Ellenkező esetben is tudjuk használni a fejszét, azonban nagyobb a sérülésveszély és csökkenhet a hatékonyság is.

Az egyéb biztonsági tudnivalók nem térnek el a balta használatától.

Fűrész: a fűrész akkor használjuk, ha az aprítandó fa túl vastag vagy egyszerűen tisztább vágást szeretnénk elérni a baltától és a fejszétől eltérően. Győződjünk meg róla, hogy a választott fűrész elég nagy a vágandó fához. Ezt nagyon egyszerűen megtehetjük: mérjük oda a fűrészlapot a fához, ha a lap hossza átéri a fát, akkor nyugodtan neki állhatunk. Ha kisebb az sem tragédia, de ez azt jelenti, hogy a fűrészelés közben legalább egyszer pozíciót kell váltanunk, ami csökkenti a precizitást és több munkát igényelhet, mivel a fűrészvájat könnyebben elkanyarodik. Használat előtt győződjünk meg róla, hogy a fűrészlap kellően feszes-e. Ha nem, akkor húzzunk rajta vagy bizonyos fűrészlapokon lyukak segítenek feszesébbé tenni. Utóbbi művelet általában 2 embert vesz igénybe, mivel ilyenkor a fűrészkeretet

kissé össze kell nyomni, hogy a lapot betudjuk tenni. Figyeljünk arra, hogy ne feszítsük túl a lapot. Ha túl laza vagy túl szoros a lap, akkor elpattanhat a lap, ami balesetveszélyes. A fűrészelni kívánt fa ne legyen a földön, tegyük alá egy másik fát vagy tegyük bakra. Ahogy a baltánál és fejszénél itt is figyeljünk a testtartásra. A fűrészelés megkezdésekor a penge egy kisebb szakasszával ejtsünk bemetszést a fán, majd csak ezután kezdjük el használni a teljes penge hosszát. A hatékonyságot szem előtt tartva érdemes kihasználni a penge teljes hosszát, ezzel gyorsítva a vágást és a penge éppen nem használt része tud hűlni. Ha elfáradunk, akkor vegyük ki a fűrész a fából. Ellenkező esetben a fűrészlap elpattanhat vagy elgörbül és használhatatlan lesz. Figyeljünk arra, hogy átlósan ne fűrészeljünk, mert idő és energia pocsékolás, mellesleg a fűrész élet is koptatjuk vele. Fűrészünk akkor a leghatékonyabb, ha a fogai enyhén szétállnak, ezáltal nagyobb vájat keletkezik, és nem szorul be a fűrész, a keletkezett fűrészport a fogak kihordják a vájattól. Ha akadozik a fűrész, akkor ellenőrizzük a lap melegségét, ha túl melegnek érezzük, akkor kicsit pihentessük a fűrész. Szállítás közben csomagoljuk be a pengét vagy tegyük vissza a gyári tokjába.

Portya

Cél: alapvető tudás átadás az útjelekről és a térképolvasásról, lehetőséget teremteni gyakorlatban kipróbálni a szabadtűzön főzés fortélyait, azzal együtt a tűzfajtákról, tűzifákról is alkalom nyílik ismereteket szerezni,

valamint a menedéképítést is „élesben” lehet kipróbálni.

Időtartam: 5–6 óra.

Eszközök: főzéshez szükséges alapanyagok és eszközök, menedéképítéshez szükséges felszerelés.

Menete: a cserkészlet egyik alaptétele a természetismeret, a természet közeli programok. Cserkészként a nyári táborokon kívül is bőven van lehetőség, hogy a természetben legyünk. Erre legjobb program a természetjáró portya vagy akár egy hosszabb túra.

FONTOS – Ha nem vagyunk tapasztalt túrázók és rossz a tájékozódási képességünk, mindig használjunk térképet és előre nézzük ki az útvonalat. A spontán kigondolt és előre meg nem nézett útválasztások plusz idővel és eltéréssel járhatnak, ha csak nem vagyunk jártasak a becslés és tájékozódás témákban. Elegendő 4–5 km-nyi (1 óra menetidő) útvonalat betervezni. Ha van rá lehetőség, előre rakjuk ki útjelekkel a portya útvonalát (indulás előtt mutassuk meg, magyarázzuk el az útjelek fajtáit) vagy használjunk/készítsünk egy térképet, ami elvezeti őket a portya végállomásához. Itt már használhatják az iránytűt és a tájolót is.

A célállomáshoz való megérkezés után mutassuk be az egy-gyufás tűz megrakásának módját, beszéljünk a tűzbiztonságról, a tűzifákról. Ezután átadhatjuk neki a terepet. Gyűjtsenek kellő mennyiségű tűzifát, kezdjék meg az ebéd elkészítését. Ha szükségük van segítségre, segítsünk, adjunk nekik néhány hasznos tippet, de alapvetően hagyjuk őket önszerveződni és egyedülállóan dolgozni.

Ebéd és mosogatás (akár hamuval, homokkal) után jöhet az alapcsomók megmutatása és a menedéképítés. Jó, ha készül egy minta menedék, amit megmutatunk nekik és beszélünk a menedék szerepéről, szempontokról, amire készítése során érdemes odafigyelni. Majd létszámtól függően osszuk őket több, 4–5 fős csoportokba és a magukkal hozott ponyvákból, kötelekből építsenek egy-egy sajátot.

Csomózás

Cél: megmutatni és gyakoroltatni az alapcsomókat (egyszerű kettős, szorítónyolcas,

halászcsomó, álló hurok, csúszó hurok, stb.) és kipróbálni a keresztkötést.

Időtartam: 60 perc.

Eszközök: kötelek, zsinegek, faágak.

Menete: cselekedve tanulás – megmutatjuk, majd a résztvevők is megpróbálják, gyakorolják.

Tábortűz-tartás

(kiscserkész korosztálynak)

Cél: tábortűzi élményt nyújtani, majd megismertetni őket a cserkész tábortűz sajátosságaival, szerepével, céljaival, felépítésével, ívével, jellemzőivel.

Időtartam: 40–50 perc + beszélgetés kb. 30 perc.

Eszközök: gyertyák, mécsesek – benti tábortűznél, egyéb jelmezek, kellékek a tábortűzhöz.

Menete: lezajlik a kiscserkész korosztálynak szánt tábortűz (azért kcs tűz, mert így könnyebb olyan játékokat, énekeket összeválogatni, amit az adott esetben semmi cserkész múlttal rendelkező személyek is ismerhetnek az óvodából, kisiskolából és itt kihagyhatók az őrsi jelenetek is, ami még talán korai lenne első alkalomával a résztvevőknek).

Kérdések, szempontok a „kiértékeléshez”, beszélgetéshez: sorban minden jelenlevő elmondja, hogyan érezte magát a tt alatt?, mennyire élte bele magát?. Majd a beszélgetést vezető cserkész elmondja: mi a szerepe a tábortűznek? (tanításra használjuk – tematikus tt, a nap koronája, stressz levezetés a tábori nap végén, lehetőség a szereplésre, színpadi jelenlét gyakorlása, kiállni a tömeg elé, közös élmény, meghitt hangulat, stb.). Felépítése – keretmese, énekek, játékok – milyen, mennyit, milyen elosztásban, őrsi jelenet (milyen a jó jelenet?), a tt íve, kcs tűz jellemzői, mire kell náluk figyelni. Végezetül érdemes arról is beszélni, hogy hogyan kell viselkedni a tábortűznél.

Közben és a végén is tehetnek fel kérdéseket.

EÜ felszerelés portyán

– gyakori esetek

Cél: a résztvevőknek megmutatni, miket ajánlatos magunkkal vinni egy elsősegély ládában a túra/portya alkalomával és bemutatni

a gyakran előforduló sérüléseket és azok kezelését.

Időtartam: 40 perc.

Eszközök: a teljes felszerelés, amit be akarunk mutatni (elsősegély láda), írószer, jegyzetfüzet, cetlik a megfelelő fogalmakkal, ragasztószalag, jutalom csoki.

Menete: Kim-játék, szemléltetés, beszélgetés.

1. Kim-játék: kipakolom az elsősegély láda tartalmát, 1 percig memorizálhatják a tárgyakat, majd letakarom. Mindenki leírja, hány dologra emlékszik – 5 perc.

2. Elsősegély láda tartalmának átismétlése (megtanulása) – tartalma: sterilgéz, fertőtlenítőszer – jódt, sebtapaszt, fásli, háromszögkendő, gyógyszerek (fájdalomcsillapító, lázcsillapító, stb.), mefix – 10 perc.

3. Tábori sérülések átbeszélése/ismétlése: előre elkészített lapokra leírom a sérülések fajtáit (orrvérzés, ájulás, horzsolás, vágások, darázscsípés, törések, szúnyogcsípés, kullancs csípés, égési sérülés). Sorban minden résztvevő húz egy cetlit és elmondja, mit lát és hogyan kell azt kezelni, mit használna fel az elsősegély ládából (képekkel lehet szemléltetni a sérüléseket). Aki helyesen válaszol, az felragaszthatja a sérülést egy jól látható helyre, pl. falra (kis csokival is jutalmaztam a helyes válaszokat) – 25 perc.

Térképészet, tájékozódás, tájoló

– svéd pálya

Cél: megértsék, gyakorolják a tájoló használatát.

Időtartam: 50 perc.

Eszközök: térkép, tájoló, iránytű; a svédpálya kellékei: papír, toll, tájoló + egy pályakijelölő, aki előre pontosan kijelöli a pontokat.

Menete: a mai modern világban a tájékoztódásra rengeteg technikai eszköz áll rendelkezésünkre. A google térkép és navigáció remek választás, ha városban vagy kiépített területen van szükségünk segítségre, viszont ha kint a természetben vagy nem feltérképezett területen járunk, és ott kell tájékozódnunk, marad a hagyományos térkép, az iránytű vagy a tájoló. A térkép csak felülnézetből, két dimenziósan, statikusan mutatja a dolgokat, de a háromdimenziós tér, a természet és a tereptárgyak eléggé megnehezíthetik a tájékozódást. Ilyenkor tud segíteni, ha van egy tájolónk és értünk is hozzá.

Az iránytű és a tájoló: az iránytű csak égtájakat és nagy irányokat mutat (észak, dél, délet, nyugat, északkelet, stb.), a tájoló ezzel szemben pontosabban, az égtáji irányok mellett a fokokat is mutatja a térben. A tájékozódás gyakorlására az egyik jó módszer a svédpálya.

A svédpálya: egy viszonylag nem túl nagy térben, előre kimért pontos irányokkal, fokokkal, megadott távolságra lévő, egymást követő térbeli pontok útvonala.

Például:

1. 145 fok 8 lépés,
2. 94 fok 5 lépés,
3. 217 fok 7 lépés.

A gyakorlat lényege, hogy a résztvevő a kijelölt pontos rajtponttól eljusson a célig. Ha viszont valamelyik ponton nem jól tájolja be magát, és rossz irányba/fokba indul el, akkor a többi pont már nem a célhoz viszi el, hanem teljesen máshová.

Többfajta svédpálya létezik. A legegyszerűbb, ha a fokok mellé tereptárgyakat is írunk (pl.: 184 fok 9 lépés, a fa mellett). Az egy szinttel nehezebb, ha csak az első pontot adjuk meg, és ha sikerül pont oda érnie, akkor ott várja a következő és így tovább. A ténylegesen nehéz, ha egyszerre leírva kapja meg a résztvevő az összes pontot és úgy indul el.

Alapvető alakí és s íjjelek

Cél: bevezetni őket az alakíba és a megismertetni velük az alap s íjjeleket.

Időtartam: 30 perc.

Eszközök: s íj.

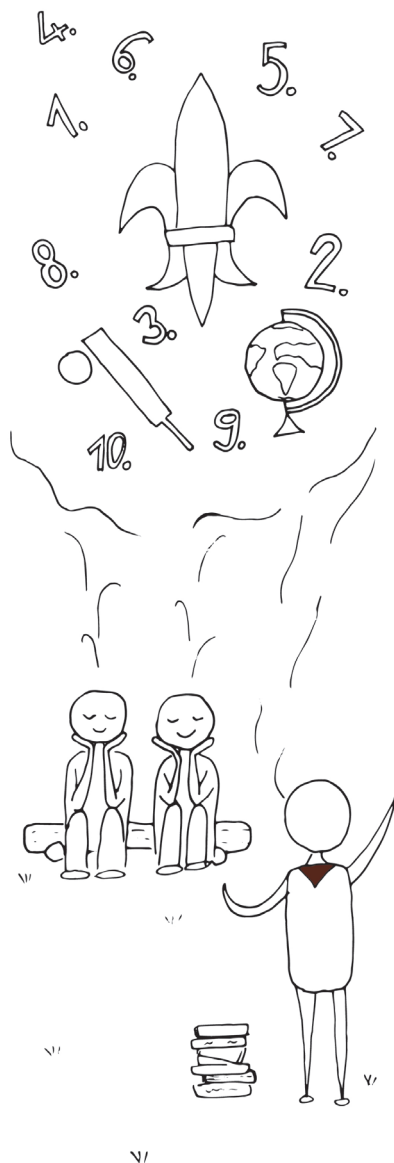
Menete: megismertetjük és gyakoroltatjuk velük a vezényszavakat (Vigyázz!, Pihenj!, Őrs őrsbe!, Őrs sorba!, Oszolj!, Jobbra át!, Balra át!, Hátra arc!, stb.) és a s íjjeleket (Vigyázz!, Gyülekező!, stb.).

Péntek	Időpont	Programpont
	18.30–19.00	Érkezés, regisztráció
	19.00–19.15	Megnyitó
	19.15–20.00	Vacsora
	20.10–21.00	Hogy vagy? – kör
	21.00–23.00	Filmnézés: 100 év vagány - utána beszélgetés
	24.00	Takarodó

Szombat	Időpont	Programpont
	7.00	Ébresztő
	7.10–7.20	Reggeli torna (játék)
	7.20–7.45	Reggeli rutin
	7.45–7.55	Reggeli ima
	8.00–8.45	Reggeli
	9.00–9.30	Beszélgetés Verus videóiról – online videók
	9.30–10.45	Bi-Pi életének epizódjai
	10.45–11.15	Játék, szünet
	11.15–12.30	Cserkészlet a '20-as és '30-as években
	12.30–13.30	Ebéd
	14.00–15.00	Cserkészlet és más ifjúsági mozgalmak
	15.00–15.30	Játék, szünet
	15.30–16.30	Cserkészpedagógia – cselekedve tanulás – gyakorlat
	16.30–17.00	A cserkészlet betiltása
	17.00–17.30	Játék, szünet
	17.30–18.15	A cserkészlet titkos története
	18.15–19.00	A Délvidék cserkésze /VMCsSz/ A cserkészlet újjászülése Magyarországon /MCSz/
	19.00–19.45	Vacsora
	19.45–20.25	Tábortüzi előkészület
	20.30	Tábortűz – cserkész korosztálynak, majd kiértékelés
	24.00	Takarodó

Vasárnap	Időpont	Programpont
	7.00	Ébresztő
	7.30–7.40	Reggeli torna
	7.50–8.15	Reggeli rutin
	8.15–8.55	Reggeli
	9.00–10.30	Újjáalakulás és a hét szövetség kialakulása
	10.00–10.30	Pakolás, készülés a misére
		Eljutás a misére
	12.10–12.55	Záró-, visszajelző kör
	12.55–13.10	Zászlólevonás
	13.10–14.00	Ebéd
	14.00	Indulás

Második hétvége

Bi-Pi életének epizódjai

Cél: elsősorban Bi-Pi életével ismertetjük meg a résztvevőket, kihangsúlyozzuk mely momentumok voltak hatással az életére illetve a mozgalom kialakulására. Ebben a képzésben már a forgószínpaddal, játékos módszertannal is találkozhatnak. Az állomásokon a története bizonyos részeivel ismerkednek meg, amelyet a végén mozaik módszerrel és kooperatív csoportmunkával összerakhatnak.

Időtartam: 55–65 perc.

Módszer: forgószínpad, mozaik módszer, kooperatív csoportmunka, kreatív módszertan, összegzés.

Létszám: 10–20 fő, a csoportot ajánlott négy részre osztani, ez attól függ, hány részre osztjuk Bi-Pi életét, illetve hány módszertani játékot akarunk bemutatni.

Képzők létszáma: legalább négy fő (de kető is megteszi, akkor viszont egy képző két állomást tart meg).

Eszközök: a könyvből kimásolt szöveg.

Helyszín: egy olyan pálya (terem), ahol a négy állomás távol van egymástól, nem zavarják az aktivitások egymást, de a csoportok nem is veszítenek időt azzal, hogy az egyik állomásról a másikra jussanak.

Menete:

1. A jelenlévőket 4 csoportra osztjuk, egy csoport min. 2 fő, az ideális csoport 4–5 fő.

2. A forgószínpadon különböző módszertani játékokkal és kooperatív munkamódszerrel megismerkednek Bi-Pi életével. Négy állomásra van szükség, pl.: rovásírás állomás, mozaik szövegkirakó, morze, kirakós,

bábjáték, stb., mindegyik állomás kb. 10–12 percet vesz igénybe, 1 perc a helyszínváltás, összesen legfeljebb 45–55 perc.

3. Miután minden csoport járt minden állomáson, egy összegzést indítunk, ahol elmesélik a mozaik részben összeszedett történetet. Kifejezetten kiemeljük azokat a részeket, amely hatással volt Bi-Pi-re, legfeljebb 10–15 perc.

Felhasznált irodalom: Csémi Szilárd, 2005, Cserkészösvényen – próbák könyve I., Duna-szerdahely, SzMCs, 95–105. oldal.

Megjegyzés:

– A csoportok körforgásban mozognak, nem baj, ha egy csoport nem sorrendben ismeri meg a történetet, majd a végén összegzik.

– Bármely módszertani játék megteszi az állomásokon, lényeg, hogy minél több módszertannal ismerkedjen meg a résztvevő.

Cserkészlet a '20-as és '30-as években

Cél: a Magyar Cserkészszövetség alapítás utáni történetének megismertetése.

Módszer: szakértői mozaik módszer – Több csoport munkáját hangolja össze. A, B, C, D jeleket kapnak a csoporttagok. Az új ismertetet tartalmazó szöveget négy részre osztjuk. A csoport minden tagja más szövegrészt kap. Egyénileg elolvassák, tanulmányozzák a szöveget. Majd az azonos betűjelűek összeülnek, megbeszélnek a képzési anyagot, közös vázlatot készítenek. Ezután mindenki visszamegy a csoportjába, és megtanítja a saját feldolgozott anyagát.

Időtartam: 75 perc.

Menete: ebben az esetben ültess le őket

csoportokba és add nekik oda a szövegeket. Egy csoport egy félét kap, mert ha kérdésük van, akkor meg tudják beszélni, mivel azonos a szövegük. Elolvassák (kb. 10 perc), kijegyzetelik (kb. 10 perc), majd helyet cserélnek úgy, hogy mindenkinek különböző betűjele legyen. Ezután elmagyarázzák egymásnak nagy körben (15–20 perc) végül egy dekoratív számegyeneset készítenek belőle (35–40 perc).

Eszközök:

- könyv (Bakay Kornél: Ragyogj cserkészlilom! Kiadás éve: 1989);
- 4 csoport feladatainak leírása;
- csoportonként 1 olló;
- csoportonként 1 postai csomagolólap;
- csoportonként 1 adag filc;
- csoportonként 1 adag ceruza;
- csoportonként 1 adag post-it.

A. szöveg: A magyar cserkészlet kezdetei – Olvasd el a cserkészlet alakulásáról szóló 21– 26. oldalakon található szöveget.

B. szöveg: Dolgos mindennapok – Olvasd el a magyar cserkészlet életéből kiragadott 133-tól 167. oldalig terjedő epizódok leírásait.

C. szöveg: 1933 Gödöllő – Olvasd el a dzsemboriról szóló 137-től 145-ig terjedő leírást.

D. szöveg: Regös cserkészlet és a dzsembori hatása – Olvasd el a 94. oldalt a Teleki-hagyatékig és a 165-től 167. oldalig.

Zárógondolat ötletek: A cserkészlet születése és tartalmas első virágkora teremtette meg a lehetőséget arra, hogy a (K)MCSSZ az emigrációs közösségek jelentős összefogó és éltető tényezőjévé válhasson.

Cserkészlet és más ifjúsági mozgalmak

Cél: megismerni olyan szervezeteket, amelyek hasonlóak, vagy csak részben hasonlóak a cserkészlet ideológiájához. Beszélgetést indítani arról, hogy miért fontos olyan szervezet, amely nevelői értékekkel bír a társadalomban, illetve miért veszélyes is.

Módszer: frontális felvezetés, képek bemutatása, dialógus, játékos módszer.

Időtartam: 45–60 perc.

Létszám: 10–16 fő (amennyiben többen vannak, akkor több kép kell, vagy párban választanak képet).

Képző száma: 1 fő.

Eszközök: (színesben) kinyomtatott képek, amik kapcsolódnak a különböző mozgalmakhoz.

Helyszín: tanterem, udvar, park – ahol körbe lehet ülni.

Menete:

1. Rövid felvezetés a cserkészlethez hasonló mozgalmak történetével.

2. A résztvevőkkel alkotunk egy kört, ahol középen elszórom a képeket. Minden résztvevő választ magának egyet, körbeszélgetésben megosztjuk, kihez milyen kép jutott, melyik mozgalmat választotta.

3. Csoportos játék

- Mindenki találja meg a mozgalmát.
- A kendősök álljanak a jobboldalra, a nem kendősök a baloldalra.
- A katonai jellegű mozgalmak álljanak a jobboldalra, a nem katonai jellegű mozgalmak a baloldalra.
- A totalitárius rendszer mozgalmi álljanak a jobboldalra, a nem totalitárius rendszer mozgalmi a baloldalra.
- a szocialista jellegű mozgalmak álljanak a jobboldalra, a nem szocialista jellegű mozgalmak a baloldalra.

4. Összegzés/dialogus: milyen szervezet milyen tevékenységet látott el, milyen szerepe volt a társadalomban stb.

Segédanyag:

<https://bit.ly/2xitDap>

<https://bit.ly/2yNw8lp>

<https://bit.ly/3aWDXDB>

<https://bit.ly/2yMljz6>

<https://bit.ly/2JTCQIU>

<https://bit.ly/2UVPZHL>

szerb nyelven: <https://bit.ly/3cg6pkn>

Megjegyzés: ajánlott felkészülni a mozgalmak történeti háttéréből.

Cserkészpedagógia – cselekedve tanulás

Cél: gyakorlati foglalkozás. Elsődleges cél a módszertani szemlélet elsajátítása. Próbaanyag által játékok készítése. Valódi őrsi,

játékos módszer, cselekedve tanulás gyakorlati elsajátítása.

Módszer: csoportmunka, alternatív: szakértői mozaik.

Időtartam: 70–90 perc.

Létszám: 8–20.

Képzők létszáma: 1 fő is elég, ajánlott a 2 fő.

Eszközök:

- próbarendszer: újonc, I. próba, II. próba, III. próba, stb.;
- minden olyan könyv, amelyben van játékleírás (népi, csoportos stb.);
- asztalok, 4–5 székkal;
- módszertani felszerelés (ceruza, papír, köté, drót, olló, labda, kártya, kocka, hurkapálcika, labda, filc, színes dolgok, bábok, szalagok, maszkolószalag stb.);
- internet: peldaul.hu.

Helyszín: zárt terem, ahol 3–4 csoport külön tud ülni és szabadon tud dolgozni az asztaloknál.

Menete:

- 5–10 perc – bevezetés: az aznap lejátszott módszertani játékokról beszélgetünk (Bi-Pi élete), egyéb játékok, amit ismerünk, iskolai példák, akár cserkészlet által ismerteket.
- Csoportok kialakítása, 3–4 fős csoportok.
- Feladat leosztása, minden csoport 20–25 percet kap a feladat kidolgozására. A próbarendszerből kiválaszt egy vagy két témát. A témára készít egy vagy több módszertani játékot korosztálynak megfelelően.

4. Minden csoportnak 5 perce van, hogy bemutassa a módszertani játékát. A saját csoportjával prezentálhat, de más csoportokból is kiválaszthat embereket. Összesen 15–20 perc.

Alternatív megoldás: szakértői mozaik.

1. 5–10 perc – bevezetés: az aznap lejátszott módszertani játékokról beszélgetünk (Bi-Pi élete), egyéb játékok, amit ismerünk, iskolai példák, akár cserkésznet által ismereteket.

2. csoportok kialakítása, ideális esetben 4 csoport van, 4 taggal, akik az A, B, C, D jelölést kapják.

3. Feladat leosztása, minden csoport 25–35 percet kap a feladat kidolgozására. A próbarendszerből kiválaszt egy vagy két témát. A témára készít egy vagy több módszertani játékot korosztálynak megfelelően. A csoportból

minden tag elsajátítja a játékot, készíti saját felszerelést.

4. A csoportok szétválnak (ABCD). Arányosan széttesznek, és olyan csoportokat keresnek, ahol az előző csoportból nincs csoporttárs, új csoportokat alkotnak (AAAA vagy BBBB) és bemutatják a módszertani játékokat.

Megjegyzés:

- Hosszú foglalkozás!
- Ha elhúzódik a foglalkozás, egy kis plusz játék a szünetben feldobja, megmozgatja az embereket.
- Ha vannak, akkor a pedagógusokból alakítsunk

egy külön csoportot vagy lehetőség szerint minden csoportban legyen legalább egy.

– Szakértői mozaik nagyon bonyolult szokott lenni, főleg ha nincs elég személy az egyenlő létszámú csoportok kialakításához, külön figyelni kell erre.

A cserkészzet betiltása

Cél: a Magyar Cserkészszövetség II. világháború utáni történetének megismertetése.

Időtartam: 75 perc.

Módszer: szakértői mozaik módszer.

Eszközök:

- 4 csoport feladatainak leírása – 1. számú melléklet;
- csoportonként 1 olló;
- csoportonként 1 postai csomagolólap;
- csoportonként 1 adag filc;
- csoportonként 1 adag post-it.

Menete: a tanítva tanulás tipikus példája. A csoport minden tagja kap egy témát, amit megtanul, elsajátít (olvasás, jegyzetelés, feladatmegoldás). A következő körben megtanítták egymásnak a már elsajátított ismereteket (magyarázat, ismertetés, vázlatírás feladatok). A módszer olyan tananyagoknál használható, amelyek több egységre bonthatók, és nem épülnek egymásra. Minden csoporttag tudásának hasznosulni kell. Végül egy nagy számegyenest készítenek belőle.

Gondolatok felvezetésre:

- Megalakul az MCSFSZ azaz a Magyar Cserkészfiúk Szövetsége.
- A képzési anyag a kort feldolgozó kézikönyvek és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában való kutatás segítségével

készült. A titkosszolgálati tisztek jelentési és értelmezései világítanak rá az események mögötti valós fő politikai irányelvekre.

– Ez a folyamat alapozza meg a KMCSSZ létét. A szövetség szétverése teremti meg azt a helyzetet, hogy külföldön cserkészmunka jön létre.

„Nekünk nincsen szükségünk nagy cserkészetre, nekünk az kell, hogy a cserkészformát kisajátítsuk a Kommunista Párt részére.” /Hollós Ervin/.

A cserkészzet titkos története, azaz a titkos cserkészzet története

Cél: a magyar cserkészzet 1948 utáni történetének megismertetése.

Időtartam: 75 perc.

Módszer: szakértői mozaik módszer.

Eszközök:

- 4 csoport feladatainak leírása – 2. számú melléklet;
- csoportonként 1 olló;
- csoportonként 1 postai csomagolólap;
- csoportonként 1 adag filc;
- csoportonként 1 adag ceruza;
- csoportonként 1 adag színes kartonlap;
- csoportonként 1 adag post-it.

Menete:

1. képezzetek homogén A, B, C, D csoportokat. Egy csoport csak egy témakört kap és ki-jegyzetelik, majd közösen megbeszélik azt (kb. 10–15 perc). Hasznos ez, mert, ha bárkinek kérdése van, akkor mindenki hallja a választ.
2. Ezután felbomlanak a csoportok és olyan csoportok jönnek létre melyekben A, B, C, D, jelöltek is vannak. Ezekben elmondják

egymásnak a titkos cserkészcsapatok tevékenységét (10–15 perc).

3. Végül egy ideális titkos cserkészcsapatot hoznak létre (35–45 perc).

4. Végül bemutatják egymásnak. Erre 15 percük lesz.

Gondolatok lezárásra: érdemes szemeztetni a titkosszolgálati iratok részleteiből. Látszik a hatalom durva reakciója az általa illegálisnak nyilvánított közösségekre. A letartóztatás, a vallomástétel és a bírósági tárgyalás homályba vész szinte az összes ügynél.

Megjegyzés: ha utána szeretnél bővebben nézni, akkor ajánlom Ivasivka Mátyástól és Arató Lászlótól a Sziklatábor című könyvet. Érdekesekek még a Hollók című ügyre kiadott Google találatok.

Délvidék cserkészete

Cél: A cserkészlet történetének megismerése Délvidéken 1910 és 1944 között és az újraindulás a rendszerváltás után (1989 után napjainkig).

Időtartam: 25–30 perc.

Módszer: frontális.

Létszám: nem releváns.

Képzők létszáma: 1 fő.

Eszközök: számítógép, kivetítő, pannók.

Helyszín: bármilyen helyszín jó, ahol körbe lehet ülni az előadót.

Menete:

1. Bevezetés (ismerik Bi-Pi életét és a cserkészlet elindulását), első cserkészkezdemenyzések.
2. Nagybecskerekén, Králik László munkássága.

3. Magyar cserkészlet elindítása 1912-ben.

4. A nagy világgégés és Trianon, 1914–1920.

5. Magyarország sorsa a királyi Jugoszláviában

6. Bácska revizionálása (1941. április) és a cserkészlet újra szervezése. Buzetsky család tevékenysége Szabadkán, új csapatok Bácskában, bukovinai székelyek és a cserkészek.

7. Impériumváltás, 1944. októberében megtorlások Bácskában és a cserkészvezetők között.

8. Rendszerváltás, a cserkészlet harmadszori újra szervezése a mai Vajdaság területén, Muzslyával a központban. A mozgalom 30 éves múltja, vajdaság főbb cserkészbázisai.

Megjegyzés: lehetséges alternatíva a játékos formára: pannók készítése, adatokkal és információkkal, feladatsor készítése, amelynek a megfejtését csak a pannók segítségével lehet megoldani.

Segédanyag:

- Bakay Kornél: *Ragyogj, cserkészliliom!*;
- Hegedüs Antal: *Észak-bácskai Cserkészkörzet története*;
- Bövíz László: *Králik László élete*;
- Farkas Zsuzsanna: *Visszatekintés a vajdasági cserkészlet kezdetére*;
- Magyar Dániel: *VMCSSZ rövid története*.

Tábortűz-tartás (cserkész korosztálynak)

Cél: újabb tábortűzi élményt nyújtani, amiben már ők is szerepelnek (jelenetet készítenek), majd beszélgetni a korosztályi sajátosságokról, a „jó” jelenet jellemzőiről, stb.

Időtartam: 40–50 perc+beszélgetés kb. 30 perc.

Eszközök: gyertyák, mécsesek – benti tábor-tűznél, egyéb jelmezek, kellékek a tábor-tűzhöz.

Menete

1. Lezajlik a cserkész korosztálynak szánt tábor-tűz. (Azért cserkész korosztályú tűz, hogy szintet lépjünk a bevethető népdalok és játékok skáláján, és itt már őket is bevonjuk a tűz menetébe a jeleneteik által.)

2. Kérdések, szempontok a „kiértékeléshez”, beszélgetéshez:

- sorban minden jelenlevő elmondja, hogyan érezte magát a tábor-tűz alatt, mennyire élte bele magát, milyen volt a jelenetet előkészíteni, előadni;
- felépítése: keretmese, énekek, játékok (milyet, mennyit, milyen elosztásban);
- milyen a jó őrsi jelenet;
- mik a cserkész korosztályú tűz jellemzői, mire kell náluk figyelni.

3. Megválaszoljuk a jelenlevők kérdéseit is.

A cserkészlet újjászületése Magyarországon és a hét szövetség kialakulása

Cél: megismerkedés a hét szövetség újraindulásával.

Időtartam: 45–55 perc.

Módszer: frontális, majd csoportos munka.

Létszám: 10–20 fő.

Képző létszáma: 1 fő elég.

Eszközök: internet, okostelefon, postai csomagolólap, világtérkép, Kárpát-medence térkép, színes ceruzák és filcek, ollók.

Helyszín: terem vagy park, legyenek asztalok.

Menete:

1. KMCSSZ története, Bodnár Gábor és az MCSSZF története. 5–10 perc.

2. Feladat: 25–30 perc. Térképen ábrázolják a magyar cserkészletet világszinten. Infókat gyűjtenek az egyes szövetségekről és térképre viszik. Először közösen elolvassák a feladatlapot, majd csoportokba szerveződnek. Minden csoport kap egy szövetséget vagy a résztvevők létszáma szerint arányosan elosztjuk a feldolgozandó témát. Okostelefonnal kikeresik minden szövetségről az alábbi adatokat:

- jelvényét vagy logóját;
- a szövetség határát (ha van);
- mely nagyobb városokban vannak csapatai és rajzolják is be (ha van idő, nagyobb a résztvevők létszáma, jelöljenek be minél több települést);
- a szövetségek aktuális vezetőit;
- a szövetség taglétszámát.

3. A feladat végén mindenki bemutatja a munkáját. Röviden megbeszéljük, hogy a csoport minden tagja halljon a szövetségekről. 10–15 perc.

Megjegyzés:

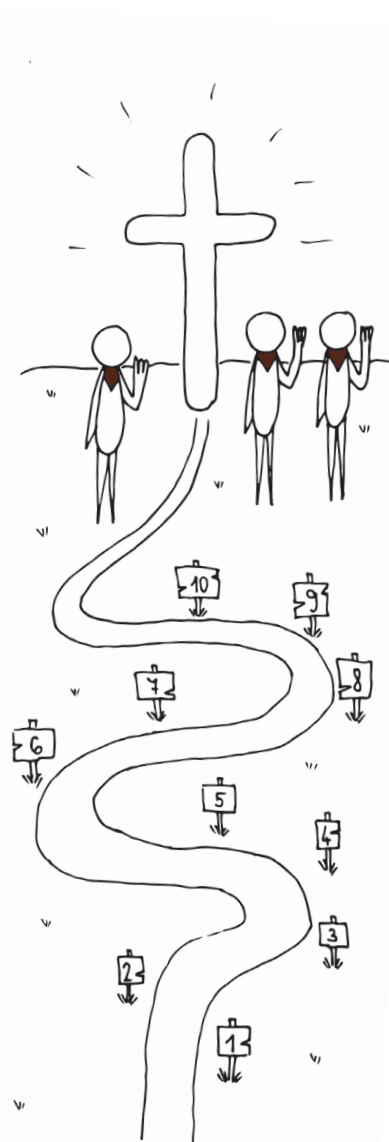
- Érdemes a feladatokat kártyákra leírni, kiosztani és majd aszerint haladnak.
- Érdemes felkészülni arra, hogy nem lesz elég csoportunk mind a 7 magyar cserkészszövetségre, az alábbi felosztás vált be.
 - Rajzold le a Kárpát-medence szövetségeit!
 - Rajzold le a Kárpát-medence minél több csapatát!
 - Rajzold le a Külföldi Magyar Cserkészszövetség csapatait és kerületeit!
 - Rajzold le a határon túli csapatokat és szövetségeket!
 - Rajzold le a magyarországi cserkészcsapatokat és kerületeket!

Péntek	Időpont	Programpont
	18.45–19.15	Érkezés, regisztráció
	19.15–19.30	Megnyitó
	19.30–20.20	Vacsora
	20.30–21.20	Hogy vagy? – kör
	21.30–23.00	Fiatalok–felnőttek viszonya
	24.00	Takarodó

Szombat	7.00	Ébresztő
	7.10–7.20	Reggeli torna
	7.20–7.45	Reggeli rutin
	7.45–8.25	Reggeli
	8.30–10.00	Csapatalapítás és toborzás
	10.00–11.00	Önkéntesség
	11.00–11.30	Játék, szünet
	11.30–13.00	Mi leszek, ha cserkész leszek?
	13.00–14.00	Ebéd
	14.00–14.30	Csendes pihenő
	14.30	Cserkésztörvény és fogadalom Vallás és hit Önnevelés
	19.00–19.45	Vacsora
	19.45–20.25	Tábortűzi előkészület
	20.30	Tábortűz
	21.30	Lelkiösvény
	22.00	Kinti tűz
	amikor jól esik	Takarodó

Vasárnap	7.30	Ébresztő
	7.40–7.50	Reggeli torna
	7.50–8.15	Reggeli rutin
	8.15–8.55	Reggeli
	9.00–10.00	VK és vezetők vezetése
	10.00–10.30	Pakolás, készülés a misére
	10.35–11.00	Eljutás a misére
	11.00–12.00	Mise
	12.10–12.55	Záró- visszajelző kör
	12.55–13.10	Zászlólevonás
	13.10–14.00	Ebéd
	14.00	Indulás

Harmadik hétvége

Fiatalok és felnőttek viszonya

Cél: saját fiatalkori emlékek mentén rávilágítani, hogyan támogathatják a felnőttek a kortárs cserkészvezetők és cserkészek közötti kapcsolatot: bizalommal és a felelősséggel való felruházással.

Időtartam: 90 perc.

Eszközök: post-it, flipchart tábla és filc.

Menete:

10' – Storytelling. A képző saját élményei alapján beszámol azokról a gyerek-, és kamaszkori tapasztalatairól, mikor kortárs közegeben természetesen kialakult közösséget és jó vezetést tapasztalt meg. Ha van, mindenképp említsen cserkészeten kívüli példát, hogy kiemelje, amit Bi-Pi maga is mondott, hogy a cserkészlet csak ráerősít arra, ami a fiatalok között egyébként is történik.

Például: meséltem gyerekkorom falusi „örseről”. Minden nyarat 7 és 16 éves korom között a nagypapámnál töltöttem Dunaszekcsőn. Alakult egy 8-10 fős társaság az ott élő unokatestvérekből és utcabeli gyerekekből, akikkel az egész napot együtt töltöttük, papa mindig azt mondta, olyanok vagyunk, mint a kutyák, csak enni meg aludni járunk haza. Ezzel a csapattal egész nap jártuk a határt vagy a Duna partot: bunkikat építettünk, kishajókat barkácsoltunk, háborúztunk a szomszéd utca bandájával. Az unokatestvérem, Anita volt a bandavezér, bár nem ő volt a legidősebb. Vigyáztunk egymásra, az egyik legjobb bunkinkban, ami egy hatalmas díófa volt vadszőlővel sátorszerűen befutva, még elsősegélyládánk is volt. Egyszer Anita öccse leesett az ágról – mindenkinek meg

volt a helye a belső fán -, és egy ág felsértette a bőrt a nyakán, nem mélyen, de nagy felületen. Gondosan megtisztítottuk, fertőtlenítettük, fedőkötést tettünk rá. Este, mikor hazakerültünk, a nagynéném szerint, ha ügyeletre megyünk, tettek volna bele pár öltést, de addigra már elkezdett gyógyulni a seb. Igaz, így nem maradt nyomtalan, Robi nyakán most is látszik a heg, de megoldottuk, komoly baj nem lett, pedig csak 10-12 évesek voltunk. Meséltem Magdiról is, aki kb. 8-12 éves koromig vigyázott ránk minden csütörtökön este, mikor a szüleim kóruspróbára mentek. Az én szememben ő volt A Nagylány, könnyes búcsút vettünk egymástól, mikor kiköltözött Németországba. Van bátyám, öcsém, húgom is, de Magdi volt a nővérem, akit mindig szerettem volna, sokat jelentett nekem a jelenléte a kamaszkor kezdetén.

10' – Ki volt a te nagyhatású „nagytesód”, bandavezéred? Egyéni időben egy-egy post-it cetlire minden jelölt felírja, aki eszébe jut.

10' – Páros megosztás: Mit tanultál tőle?

20' – Kiscsoportos: Hogyan támogatták a felnőttek ezekben a történetekben a gyerekbandákat és természetes kortárs vezetőket?

10' – Rövid megosztás a kiskörökből.

A közös konzekvencia általában az, hogy a felnőttek azt csinálták, hogy semmit nem csináltak. :) Azaz adtak teret és időt, de főleg bizalmat és felelősségérzetet. (Jöhetnek elő más történetek is, de a képzőnek ezekre érdemes ráerősítenie, errefelé terelni a beszélgetést.)

30' – Nagykörös ötletbörze: Mit tehetünk felnőttként a kortárs vezetőkért? Hogyan

támogathatjuk az őrsvezető és őrstagjai közötti kapcsolatot? Hogy lehetünk mi felnőtteként az ő őrsvezetőjük, nagytestvérük? És mindent felírunk a táblára. A végén kiemeljük a bizalomra és felelősségre, felhatalmazásra utaló kifejezéseket, kulcsfogalmakat.

Csapatalapítás és toborzás

Cél: megismertetni a résztvevőket a csapatalapítás lehetséges folyamataival, lépésenként haladva átbeszélni a működő csapat

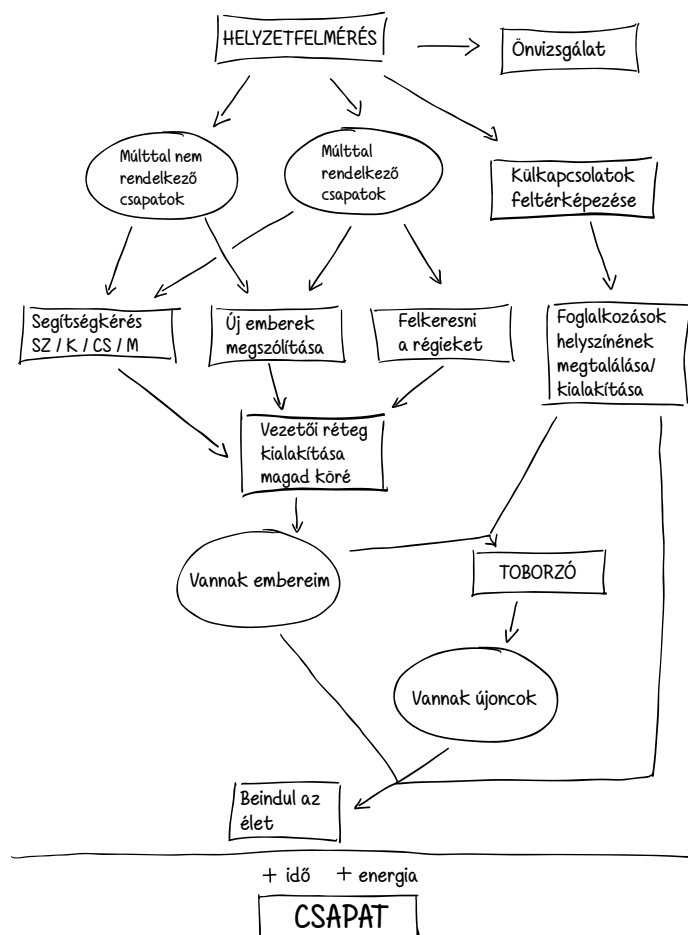
létrejöttét megelőző mozzanatokot, külön kitérve a toborzóra.

Fontos: nem receptet kapnak, nem fog minden helyen ugyanebben a formában megvalósulni, de elindít egy beszélgetést és támpontként szolgálhat a csapatalapítási folyamathoz.

Időtartam: ≈ 60 perc.

Eszközök: (flipchart) tábla, markerek.

Képzés menete: flipchart táblára rajzolom fel a folyamatot (1. ábra) állomásonként,

1. ábra: Csapatalapítási folyamat

mindegyikről elmondva, amit kell és bejelölve az összefüggéseket, hogy mi mire és hogyan van kihatással. A toborzóról külön lapon beszélek, majd utána visszatérek az eredeti ábrához. Menet közben és a végén is van lehetőség a kérdésésre, beszélgetésre.

A) Csapatalapítási folyamat

Helyzetfelmérés:

- településen belül kérdezősködni, kutatni, hogy volt-e valamilyen múltja a cserkészetnek;
- jelenleg vannak-e szimpatizánsok (tevékeny és/vagy támogató), ők milyen képességekkel rendelkeznek, mennyi rendelkezésre álló idejük és energiájuk van, amit a cserkészetre fordíthatnának.

Önvizsgálat: mik a hosszú távú terveim? alkalmas vagyok-e (tudás, készség)? önfejlesztéssel meddig juthatok el? Fontos a folyamatos önvizsgálat, nem elég csak a folyamat elején foglalkozni ezzel.

Környezet feltérképezése: milyen ifjúsági szervezetek vannak, mit nyújtanak, mikor?–hol. Ezeket a kérdéseket érdemes két szempont alapján is mérlegelni:

1. együttműködési lehetőség,
2. ne akadályozzuk egymást.

A helyzetfelmérés alapján két irány lehetséges:

1. Múlttal nem rendelkező – „hidegindítású” (nincs képzett cserkészvezető):

- segítségkérés a Szövetségtől, körzettől/kerülettől, mentorcsapattól, csapatmentortól;
- új emberek megszólítása.

2. Múlttal rendelkező – „melegindítású” (van képzett cserkészvezető):

- segítségkérés a Szövetségtől, körzettől vagy

kerülettől, mentorcsapattól, csapatmentortól;

- új emberek megszólítása;
- felkeresni a régieket.

A helyzetfelmérés után már látjuk, hogy kikkel tudunk együtt dolgozni → *vezetői réteg kialakítása*. Akár úgy is, hogy kezdetben csak néhány idősebb gyerekkel foglalkozol/tok, akiket rövid idő alatt „hadrendbe” tudsz állítani → *vannak embereim*.

A környezet feltérképezése alkalmával arra is megoldást leltünk, hogy hol tartsuk a foglalkozásokat → *foglalkozások helyszínének kialakítása*.

Miután már nagyjából körvonalaződött, hogy kikkel és hol tarthatóak a foglalkozások, következhet az újoncok toborzása.

B) Toborzás

A „piaci rés” megtalálása után és a megfelelő HR mellett (kire bízom őket? őv-k?) indulhat a toborzó tervezése:

- **kiket** (korosztály, nem);
- **honnán** (iskola, hittan, művház – hol hirdetem?);
- **hová** (foglalkozások jövőbeni helyszínén legyen a toborzó);
- **hogyan** (hol hirdetem: helyi média, különböző közösségek);
- **mikor** (megfelelő időpont megtalálása (pl. iskola szünet);
- **ki a felelős** (ki vezeti le, tartja kézben a szervezési folyamatokat).

A toborzóra a gyerekeket a szülőkkel együtt hívjuk (ez szerepeljen a meghirdetésben is). Lehetőségek szerint legyen keretmesés, sok játékkal, állomásokkal. Ezt látja a szülő + szülői

értekezlet. Segítségkérés a toborzó levezetésében (őv-k más csapatokból) és a szülői értekezleten is (gyakorló vagy leköszönt csfk, erre alkalmas személy).

Toborzó megtervezése és lebonyolítása → vannak újoncok + vannak emberek + foglalkozás helyszín → beindul az élet (MTV – munkaterv) + idő + energia → CSAPAT.

Önkéntesség

Cél: megfogalmaztatni és leírni (!) velük a szándékukat a cserkészzel kapcsolatban.

Időtartam: 60 perc.

Eszközök: kis babzsák vagy valami, amit tudnak dobálni, flipchart tábla, markerek, post-it, írószerek.

Menete

Kiindulópont: a cserkészlet önkéntes, vallásos, pártpolitikától független, ifjúsági mozgalom.

Bevezető gyakorlat: körben állva kis babzsák/zokni/valami dobálása – P, A, R (vagy más) betűs szavakat kell mondani – ezzel serkenteni az agyat a soron következő „szóbedobálós” részre /10’.

1. Milyen szavak jutnak eszedbe az önkéntesség kapcsán? – flipchartra felírni mindet /5’

2. Hol és hogyan lehet önkénteskedni? – flipchartra felírni /5’.

3. A cserkészeten kívül milyen önkéntes feladataid voltak/vannak? Azokat miért vállaltad/vállalod? – sorban elmondják a saját élményeiket, csak szóban /20’.

4. Fogalmazd meg és írd le, hogy miért cserkészkedsz? Mi a célod? – pos-it-re leírják, hazaviszik /15’.

Mi leszel, ha cserkész leszel?

Csapatparancsnoki és háttér feladatok

Cél: megismertetni a különböző szerepeket a résztvevőkkel, tudatosítani, hogy sok esetben szerephalmozódás is van, elgondolkodtatni őket arról, hogy milyen szerepben tudnának részt venni a csapat életében.

Időtartam: 60 perc.

Eszközök: tábla vagy megfelelő nagyságú lap, amire látható méretben elfér a rajz, színes filcek, kivágott ábrák (virágok, gyümölcsök, méhecskék, harkály – 2. ábra).

2. ábra: Jelképek az illusztrációhoz

Menete: szimbolikaként egy fát használok, ami magát a cserkészcsapatot jeleníti meg és ennek egyes részei valamint a környezet is mind jelentéssel bír (3. ábra).

I. GYÖKEREK: cspk feladatok (főgyökér – algyökér – hajszálgökér).

1. Gyereknevelés

a) programok által (vk, csapattábor, őrsi- és csapatfoglalkozások, szövetségi rendezvények, lelkeségi programok, programok más csapatokkal);

b) példamutatás által.

2. Helyiség biztosítása

3. Anyagi háttér

a) pályázatok (szövetség, körzet, alapítvány, fenntartótestület, helyi önkormányzat, stb.);

b) tagdíj;

c) jótékonyági események (kézműves vásár, cserkésznap, bál, cserkészebéd, stb.);

d) adományok (adó X%-a, HR, eszközök, felszerelés, anyagi juttatás);

e) egyéb (pl. hulladékgyűjtés és –értékesítés).

4. Szülőkkel való kapcsolattartás (tájékoztató, bevonás a csapat életébe).

5. Kapcsolatok (iskola, egyházak, helyi közösség, önkormányzat, egyesületek, civil szervezetek, cserkészszövetség (adminisztráció, szervezeti teendők).

II. Környezeti tényezők: GHB – gazdasági háttér és biztonság (balta).

– **ESŐ:** alumni rendszer (eső vagyis alumni rendszer élő fa körül alakulhat ki, nüláról induló csapatnál ez még nincs meg az elején):

- „részt vesz” – a fára hullik,
- távolról támogat, pl. anyagi juttatással – mellé hullik, a szél hozza el a fáig vagy a talajban jut el.

– **SZÉL:** logisztika (beszerzés, szállítás).

– **NAP:** konyhaszolgálat (táplál).

III. FA: csapat – ahogy sűrűsödnek a gyökök, erősödik a fa.

– **LEVÉL:** virág (nem minden virágból lesz termés – lemorzsolódás) – gyümölcs (cserkész, amit a csapat „kitermel”).

– **MÉHECSKE:** (őrs!) vezetőik – ők, akik segítenek a termés létrejöttében (beporzás).

– **HARKÁLY:** lelkes, pap, eü – testi és lelki egészséget biztosítja.

Menete

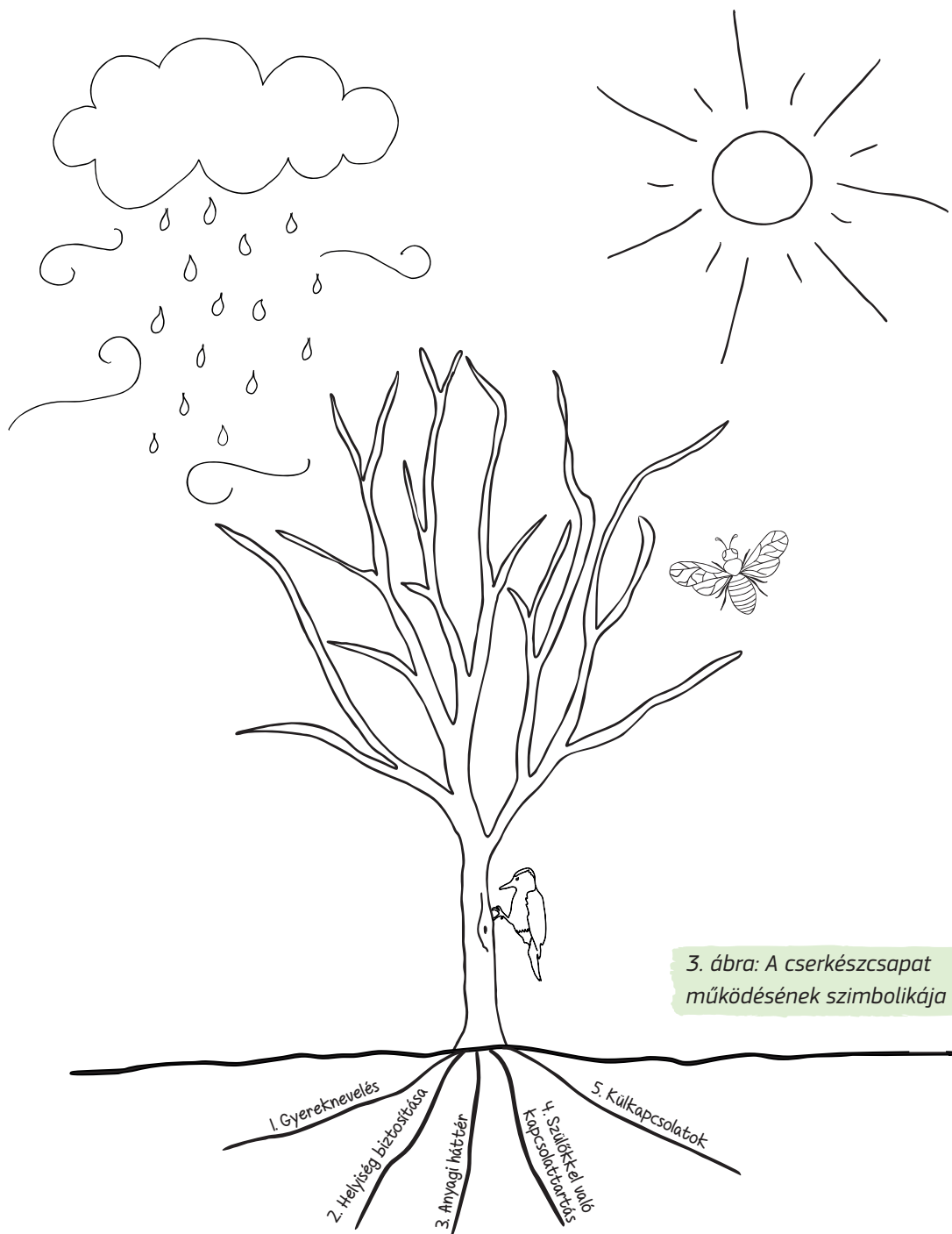
Folyamatosan magyarázni az egyes alkotóelemek jelentőségét.

– Facsemetét és talajt rajzolni.

– Rajzolni a gyökereket – erősödik a fa; levelek (rajz), majd virágok (ragasztva) jelennek meg a fán.

– Berajzolni a Napot, szelet, esőt – elmondani, milyen szerepe van.

– Felragasztani a méhecskéket, harkályt – elmondani, milyen szerepe van → gyümölcs a virágok helyett – termést hozott a fa.

Cserkésztvörvény és fogadalom

Cél: tudatosítani, hogy a fogadalom és a törvény mindig ad önnevelési kihívást, életre szóló feladatot.

Időtartam: 80 perc.

Eszközök: szétdarabolt, lego duplora felragasztott cserkészfogadalom, rajzos törvénykártyák (<https://bit.ly/2JZlWt4>), papír és filc.

Menete:

10' – Fogadalomépítés legóból. Kettesével kapnak egy-egy készlet cserkészfogadalmat, építsék össze a megfelelő sorrendben.

10' – Nagykörben: 2 törvéypont a fogadalomban. (Melyik kettő az?) Pár szót szól a képző arról, mit jelent számára jelenlegi élethelyzetében a köteleességteljesítés és a segítség, miben jelent kihívást most? A cserkésztvörvény ugyanis egy vezéreszmény számunkra, folyamatosan konvergálunk hozzá, de tökéletesen el nem érjük. Mindig van mit tanulni.

Nekem például mostanában az a kihívás, hogy ott segítsek, ahol tudok, és ismerjem fel, hogy hol nem tudok segíteni, mert véget ér a kompetenciám. Tudok-e valakit, aki viszont valóban tud segíteni? Hogyan adok tovább egy ügyet, kinek a kezébe? Hogyan kommunikálok erről azzal, akinek a segítségre szüksége van, de nem feltétlenül az enyémre?

20' – Páros törvényfeldolgozás. Minden előző páros húz egy-egy törvénykártyát, és megbeszéli, majd leírják, hogy az adott pont miben jelent nekik felnőtt élethelyzetükben kihívást, miben kell most fejlődniük. (Ha elég a nyolc kártya, a második és harmadik pontot kihagyjuk, mert arról már beszélt a képző. Ha 16-nál több jelölt van, csinálhatunk hármasokat is. Ha kevesebb, kaphatnak két-két törvénykártyát is.)

30' – Nagykörös megosztás törvényenként. Számsorrendben haladunk az első ponttól. Elmondják a törvény adott pontjának pontos szövegét is, aztán megosztják a többiekkel, mit szedtek össze. Bárki hozzászólhat utána, ha kiegészítené a személyes kihívásai alapján.

10' – Képzők tanúságtétele. A többi jelen lévő képző is tanúságot tesz röviden arról, hogyan jelent számára támaszt az önnevelésben, hogy a fogadalma és a cserkésztvörvény szerint él.

(Ne lepődj meg, ha itt a még fogadalmat nem tett jelöltek elkezdenek beszélgetni a képzésben eddig megtett útjukról, és arról, hogy hoztak-e már döntést arról, akarnak-e fogadalmat tenni, vagy sem.)

Vallás és hit

Cél: A jelöltek szóban és szimbólumokban is képesek legyenek megfogalmazni a cserkészet lelkiségét Bi-Pi gondolatai nyomán.

Időtartam: 90 perc.

Eszközök:

- Bi-Pi idézetgyűjtemény – vallással, hittel, Istennel kapcsolatos szemelvények A boldogulás ösvényein c. könyvből (duplán nyomtatva, feldarabolva);
- flipchart papír és filcek, maszkolószalag/dekortapasz;
- „Egyedül az Andokban” (Bi-Pi: A boldogulás ösvényein, 177–179. oldal).

Menete:

5' – Bevezető kérdés: Mi a különbség vallás és hit között? Rövid beszélgetés arról, ki hogyan használja a két fogalmat. Lesz, akinél szinonima, lesz, akinél teljesen eltérő a tartalom. Pár mondatban a képző vezesse fel, hogy Bi-Pi idézetekkel fogunk dolgozni a *A boldogulás ösvényein* c. könyvből. Az ő korában még épp hogy csak mutatkoztak a szekularizáció jelei, Bi-Pi írásaiban a hit és a vallás szinonimák, ő még egy általánosan vallásos társadalomban élt – ezzel a szemmel érdemes olvasni a gondolatait, és keresni azt, mit mondhat nekünk ma.

20' – Páros Bi-Pi cetli. Mindenki húz egy idézetet, majd megkeresi a párját. (Bőven van idézet, válogassunk a jelöltcsapathoz illően, de érdemes minél többféle témát lefedni belőle.) Keressék meg a kulcsszavakat, kulcsgondolatokat. Beszéljék meg a cserkészletben megjelenő vallásosságot és hitet az idézet alapján.

30' – Kiscsoportos rajzolás. Négy csoportot alkotnak a résztvevők úgy, hogy senki ne legyen egy csoportban az előző párjával. Osszák meg egymással az idézet-feldolgozás gondolatait, majd készítsenek egy nagy plakátot, amin ábrázolják a cserkészlet lelkiségének lényegét. A különböző Bi-Pi gondolatok esszenciáját keressék. A képen ábrázolják valamilyen szimbólummal Istent, de ne emberként!

30' – Kiállítás és beszélgetés. Az összes plakátot kiállítjuk a teremben, ahol a hétvége hátralévő részében kint is maradhat. (A maszkolószalag és a dekortapas nem hagy nyomot a falon, nem szedi le a festést.) Közösen megnézzük az összeset, közben szabad beszélgetés a plakátokról, a bennünk feltámadó gondolatokról.

5' – Felolvasás. Egyedül az Andokban – Csukott szemmel hallgassák, éljék bele magukat.

A megmaradt idézetes cetliket a végén kitették, és aki akart, vihetett belőlük.

Önnevelés

Cél: biztonságos kapcsolatban beszélgetni az önnevelési céljainkról.

Időtartam: 30 perc.

Eszközök: nincs.

5' – Bevezető gondolatok. A cserkészlet kcs-knál 5% önnevelés, 95% közösség általi nevelés. Vándor/felnőtt korra ez megfordul, 95%-ban önnevelés történik. Isten felé növekedni, jó emberré válni véget nem érő feladat, sosem vagyunk készen.

20' – Walk & talk. Mindenki olyan párt válasszon magának, akivel szívesen beszélget bennsőségesen. Mindenképp a szabad levegőn sétáljanak kettesben, közben beszélgessenek arról, rájuk minden önnevelési feladat vár éppen. Mindkettőjükre jusson idő.

5' – Megosztó kör. Csak röviden, lezárásképpen arról, hogy milyen élmény volt. (Ezt a képzést beterveztük, de eddig egyszer sem teszteltük le a Felnőttképzésben, mivel vagy csúsztunk a többi képzés mélyre sikerült beszélgetéseivel, vagy azt láttuk, hogy a jelöltek spontán megcsinálták a szünetekben ugyanezt, ezért több időt adtunk a tábortűzi készülésre, vagy az esti lelki ösvényre.)

Tábortűz – lelki ösvény

Cél: komoly, meghitt hangulatú tábortűzi élményt is nyújtani a résztvevőknek, ami bevezető állomása lehet egy lelki ösvénynek. Ez a jellegű tűz és a lelki ösvény szépen beleillik a hétvége tematikájába, ívébe. Lelki ösvény akár tábortűz nélkül is megtartható.

Időtartam: 90 perc.

Eszközök: gyertyák, mécsesek – benti tábortűznél, egyéb jelmezek, kellékek a tábortűzhöz, mécsesek, befőttes üvegek, idézetek, képek a lelki ösvényhez.

Menete: igény/lehetőség szerint.

Vezetőképzések rendszere

Cél: a jelöltek legyenek tisztában a cserkész vezetőképzők rendszerével, a terveik, feladatuk függvényében tudjanak választani maguknak következő lépést.

Időtartam: 60 perc.

Eszközök: flipchart tábla, filcek.

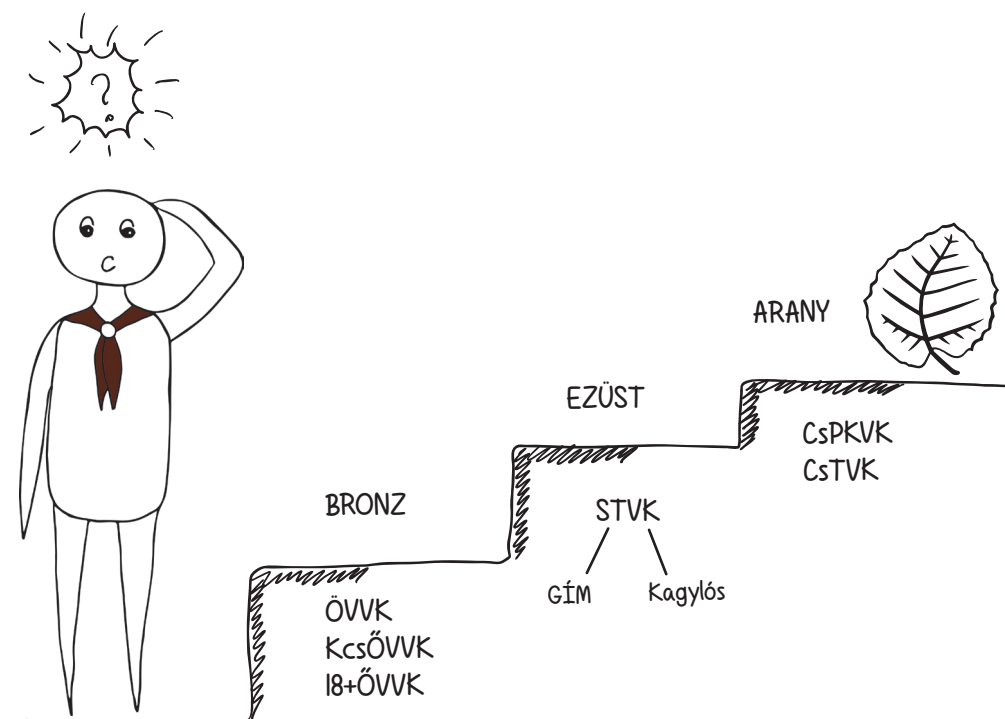
Menete:

40' – Rajzos összefoglaló. A lenti ábrát (4. ábra) rajzolja fel a képző a beszéddel párhuzamosan, így mutatja be a vezetőképzések rendszerét bronz hárslevéltől az aranyig. (Határon túliaknál szerepelt a SÖV is.)

A CsPKVK és CsTVK neve ugyan változott, de a rövidítéseket még így használjuk, és amíg nincs valami közérthetőbb megnevezés az új felállásra, addig a Felnőtt felkészítőben így értelmezhetőbb a lényeg.)

20' – Kérdések és válaszok. A jelöltek felmerülő kérdéseire itt tudunk válaszolni. Tapasztalataink szerint a képzési jelvényektől, emlékektől kezdve, a különböző képzések időtartamán, illetve az ott megszerezhető tudásanyagán át, és az „És én mire menjek majd?”-ig minden felmerülhet. A titkokat természetesen ne áruljuk el!

4. ábra: Vezetőképzések rendszere

Záróalkalom

A képzés lezárására itt kétféle példát adunk: egy ötnapos tábor és egy ötórás foglalkozás is méltó záróalkalom lehet. A harmadikféle minta a III. cserkészkerület háromnapos programja, amelynek a leírása a következő fejezet végén olvasható.

Vajdasági Magyar Cserkészszövetség

A VMCsSz-ben egy tábor keretén belül valósult meg a képzés lezárása.

A táborozás céljai:

- építkezés, közösségi tér kialakítása,
- a cserkészmódszerekkel való megismerkedés,
- fizikai állóképesség fejlesztése,
- szervezői készség fejlesztése,
- cserkész-tábor struktúrájával való megismerkedés,
- táborozási szokásokkal és a mindennapi rutinnal való megismerkedés,
- cserkész-törvénnyel megegyező, nemzeti és hitéleti magatartás,
- felkészülés a fogadalomra,
- újoncpróba elsajátítása.

A módszer:

- építkezés és munka órsi rendszerben,
- programszervezői feladatok,
- forgószínpad,
- tapasztalati tanulás.

Időkerete: minimum 6 nap, 5 ott alvással, ideális: 8 nap, 7 ott alvással.

Létszám: minimum 10–20, ideális: ha van 2 órs (fiúk és lányok külön).

Képzők létszáma: legalább 2, de 1 fő is elég lehet, ha delegálni tudja a feladatokat és vannak segítői.

Felszerelés: 5 napos tábori felszerelés.

Helyszín: erdő, egy másik vagy több cserkész-táborhoz közel, külön tábor/körletet alkotva.

A tábor rövid leírása

A felnőttképző (FK) tábor fontossága, hogy a mellettünk lévő tábor/táborok számára segítséget nyújtsunk, és így tapasztalatot szerezzünk. A tapasztalatszerzés egy felnőtt, de leendő cserkész számára az egyik legjobb képzés, hogy a közösségében épülő vagy alakuló csapatnak segítsen.

A VMCsSz a 2019-es szövetségi VK táborában eddig még ki nem próbált felépítéssel rukkolt elő. Összesen 5 altábor volt egymás mellett: ÖVK, KCSÖVK, GH, kiscserkész- és cserkész-mintatábor, valamivel több, mint 200 résztvevő.

Az összegzést erre az egy táborra alapozzuk, igény lenne további kísérletezésre és fejlesztésre.

Az FK altáborban 5 napot töltöttünk együtt. Az újoncpróba anyaga mellett felkészültünk a fogadalomtételre is. Első nap építkezés volt a körletben (sátor, asztal, fedezék, szerszám-tartó, latrina, kézmosó, kapu stb.). Az altáborvezető a cserkészrutint a többi táborral összhangban megtartotta (reggeli torna, ima, zászló fel- és levonás, esti megbeszélések stb.). Második naptól megtörtént a forgószínpad-szerű feladatleosztás. A GH-n és a két mintatáborban kaptak különböző feladatokat, az

ŐVK és KCSŐVK táborok életébe külsős személy nem folyhat bele. Általában a felnőtt résztvevők egésznapot töltöttek az altáborokban, csak tábortűz után, zászlólevonásra jöttek vissza és utána megtartottuk a napi értékelőt. A feladatokon keresztül beleláttak minden táborba és ezt az esti megbeszélésen el is mesélték, megosztották a többiekkel az élményüket.

Lehetséges feladatok:

- napos tiszt,
- tábortűzvezetés
- programszervezés, -levezetés,
- építkezés,
- GH szervezés, konyha, logisztika,
- résztvevő valamelyik programon.

A saját tábortűzünk a Bi-Pi tábortűzzel teljesedett ki (fogadalom előtti estén). Élményeket meséltek, amiket átéltek a táborban (de nem mindig cserkész jellegű élményeket osztottak meg velünk), történetek a cserkészetről, idézetek a Bibliából (óvatosan a cetlikkel, a tábortűzre nem hoztak szemüveget és nagyon sokat vártunk egy-egy cetli elolvasására).

Közös misén való részvétel. Ha van rá lehetőség, saját meghitt órát/misést/lelki órát is lehet szervezni. Igény volt rá.

Minden altáborvezető tartott egy 20–30 perces „előadást” a táboruk működéséről és céljáról. Amennyiben, ha van lehetőség, rövid képzésekkel/játékkal színesebbé lehet tenni a tábort. Ez arra is alkalmas, hogy a második naptól szétszedett társaságot némileg egyben tartsuk. Mivel a FK altábor a többi tábortól függött, mindig mi alkalmazkodtunk

a többiekhez, ezért közös időt megtalálni egy képzésre, vagy előadásra nem volt könnyű feladat.

Minden nap kaptak külön feladatokat az újonc próbából. Ezeket teljesíteni kellett, az esti megbeszélés alkalmával számon lett kérve. Pl. gyógynövény gyűjtés a réten és tea készítése az áltáboroknak, közös tábortűz helyszínének kiépítése, kötözés, tábortűz gyújtás stb.

A fogadalomtételt az utolsó napon tartottuk meg. Vacsora előtt az altábor egy feladatot kapott: útjelekkel kellett kijutniuk egy rétre. Itt közösségi teret kellett kialakítaniuk, ahol el tudtak csendesedni közelebb tudtak Istenhez kerülni. A fogadalom szertatásról nem volt tudomásuk, váratlanul érte őket. Megbeszélt időben a FK vezetők, és az érintett csapatparancsnokok megjelentek és megtartották a szertartást. A vacsora előtt időpontot azért választottuk, mert a többi altáborból is eljöttek a vezetők, csapatvezetők és csak ekkor tudtak szabadidőt találni. A hangulat jó volt, a lenyugvó Nap adott egy érdekes esszenciát a képzés végének.

Fogadalom szövege:

„Én, XY becsületeмre fogadom, hogy híven teljesítem kötelességeimet, melyekkel Istennek, hazámnak, nemzetemnek és embertársaimnak tartozom. Minden lehetőséget megteszek, hogy másokon segítsek. Ismerem a cserkésztestvényt és azt mindenkor megtartom. Példámmal és munkámmal arra törekszem, hogy a társadalom, a család és az egyes emberek életében a cserkésztestvény szelleme minél jobban megvalósuljon.

Semmiféle vallás-, vagy magyarellenes társulásnak tagja nem vagyok, és nem leszek. Isten engem úgy segítjen!"

Megjegyzések:

- A FK altáborvezető számára kimerítő feladat minden altábor vezetővel egyeztetni és megtervezni a következő napot, fennáll a változás lehetősége, akár napközben is.
- Nagyon jó hangulat volt a FK résztvevők között (három hétfő után volt egy erős kötelék köztük). Kivétel azok között, akik később érkeztek, vagy családi elfoglaltság miatt csak néhány napot tudtak maradni, nehezen tudtak beilleszkedni.
- Hálótervünk nem volt, mivel a többi tábortól függtünk.
- A napi rutint betartottuk.
- Mivel felnőttekről van szó, akik nem cserkész táborban nőttek fel, ezért sokszor konfliktus volt a fürdészel kapcsolatban.
- Kávé lehetőséget biztosítani kell.

- Telefon lehetőség biztosítása, főleg a szülőknek.

IV–VI. kerület

Cél: megosztani a tábori élményeket, lezárni a képzést.

Időtartam: 4–5 óra.

Menete: találkozási helyszínként (péntek koraestére) a sárpentelei parkerdő egyik út melletti pihenőjét adtuk meg. Előtte ki néztünk egy onnan kb. 20 perc sétára való helyszínt bent az erdőben, ahol szintén volt tűzrakóhely, és szükség esetére épített esőbeálló is, mivel október első péntekje volt.

A találkozási ponton gyülekeztünk a megadott időben, de a forgalom miatt páran szóltak, hogy késnek 10–15 percet. Ezért mi elindultunk a kijelölt helyre, nekik pedig meghagytuk, hogy várjanak meg mindenkit, aki még érkezik, aztán a megadott turistajelzésen jöjjenek utánunk együtt.

Megraktuk a tüzet, előkészítettük a képzési jelvényeket, aztán vártuk őket. Jól időzítettünk, épp oda is értek.

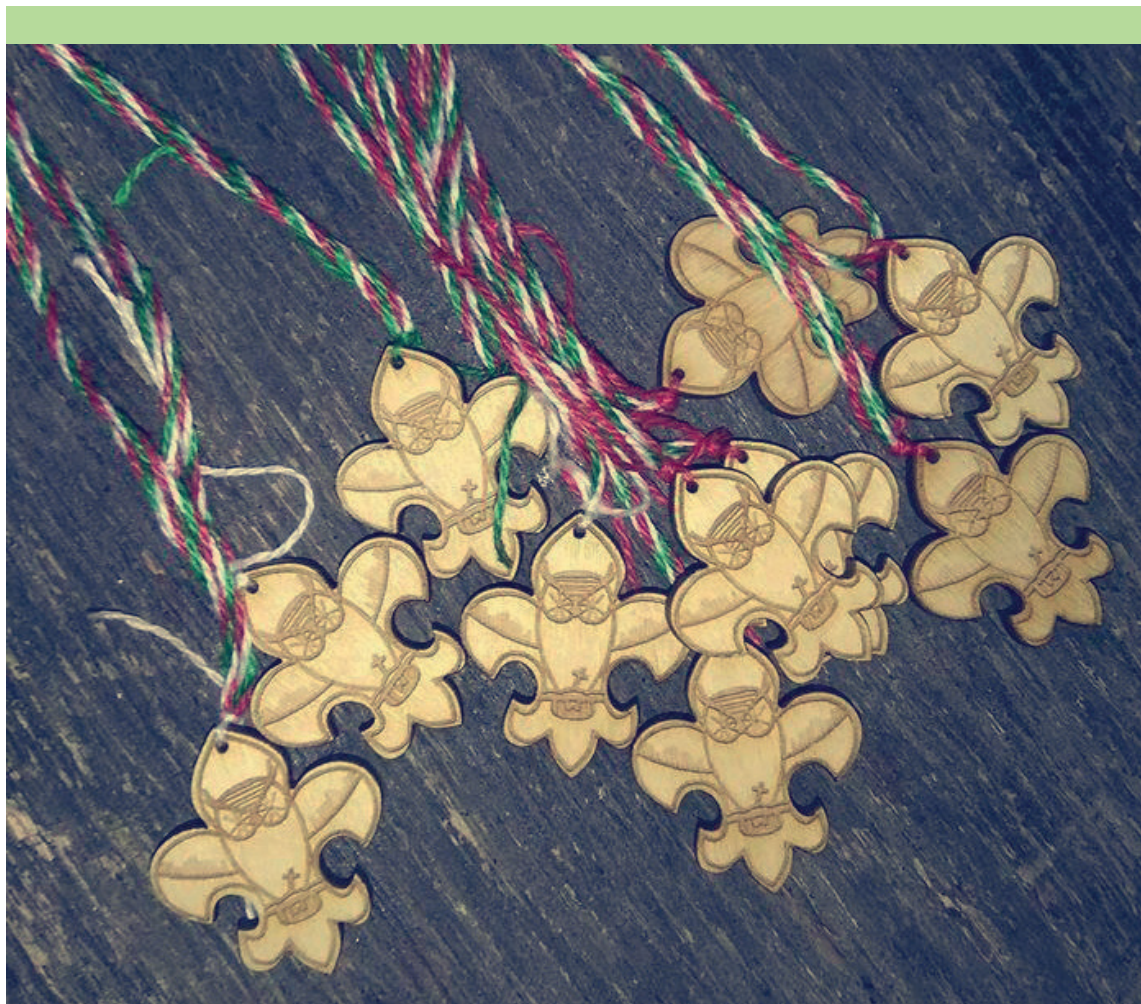
Az este programja ima és tűzgyújtás után a következő volt:

- Tábori élmények megosztása egymással, közben batyus vacsora a tűz mellett. Aki a táborban tett fogadalmat, annál az külön kiemelt téma volt.
- Rövid képzésvezetői beszéd.
- Képzési emlékek kiosztása.
- Felnőttcserkész-fogadalomtétel és újítás.
- Záróima, cserkészinduló.

– Közös visszatérés a találkozási ponton hagyott autókhoz, búcsúzkodás.

Összességében nagyon hangulatos, meghitt estét töltöttünk együtt a tűz mellett. Sokat és örömmel meséltek, nagyon jó visszajelzéseket kaptunk az egész képzésre, a közösen eltöltött évre, és örültek a baglyos jelvénynek is.

A felnőttfogadalom-tétel kimondottan szép volt, ketten ekkor öltöttek barna nyakkendőt. Jó, hogy a külön töltött táborok után volt még egy közös esténk, de ehhez valóban a helyszíni szervezés kell, hogy ne kelljen senkinek órákat utazni egy fél napos programért. Egy teljes hétvége már nem indokolt ide a végére.

A III. KERÜLET PÉLDÁJA A MEGVALÓSÍTÁSRA

Hogy a leirtaktól eltérő módon és sorrendben is meg lehet valósítani a képzési alkalmakat, miközben a lényeg ugyanaz marad, arra remek példa a III. kerületben lezajlott folyamat.

A III. kerületi felnőttképzés eltérései a többi képzéstől:

- A hétvégék sorrendje (az outdoor hétvége az első helyett a harmadik).
- Egy napos túra helyett kint alvós 2 napos portyát terveztünk.
- Az utóhétvégén megvalósuló közös fogadalmótétel.
- A számos önkéntes bevonása a képzési folyamatba.
- Az őrsi szellem kialakítása, mint kiemelt cél.
- Képzésünk tematikájából kimaradt az alapvető elsősegélynyújtó ismeretek, erre mindenképpen kell időt szánni.

A III. kerületi felnőttképzés eltérően a többi kerületben, illetve szövetségben megindult felnőttképzéstől, nem a gyakorlati hétvégével kezdődött, hanem azzal zárult. Először a cserkészlet általános bemutatásával (külső, belső jellemzők), cserkészmódszerek ismeretetésével és meg tapasztaltatásával kezdtük, különös hangsúllyal az őrsi, ill. csapatszellem kialakításával. Ez utóbbira az első hétvége 2/3-a fókuszált. A második hétvége fő témája a csapatban felnőttként betölthető szerepekről, segítői és egyéb támogatói lehetőségekről, és a csapatalapításról szólt, míg a 3. hétvége összpontosított a gyakorlati cserkészstudás átadására. Nyáron a jelöltek a saját mentorcsapatukkal táboroztak, ahol néhányan a mentorcsapatuk kérésének megfelelően próbáztak és fogadalmat tettek,

de a többség a képzés utóhétvégéjén együtt szeretett volna fogadalmat tenni, aminek mi örömmel tettünk eleget. Ebből fakadóan az utóhétvégét is egy erdei szálláshelyre terveztük, ahol lehetőség volt szombaton egy egész napos túra, majd természetközeli helyen való fogadalmótétel megszervezésére is.

Cserkészttörténelem

Cél: megismertetni a cserkészttörténelem alapvető eseményeit, legfontosabb személyeket.

Időtartam: 1 óra + 4x30 perc filmnézés.

Eszközök: projektor, lufik, post-it.

Menete:

1. Filmnézés

Először megnézzük a Száz év vagány című film 4 részét, megismerkedve a cserkészlet kialakulásával, a magyar cserkészlet hőskorával, az emigrációban végzett cserkészmunkával és a mai cserkészlettel. Utána beszélgetünk a filmek alapján felmerülő kérdésekről, gondolatokról.

2. Játékos cserkészttörténelem

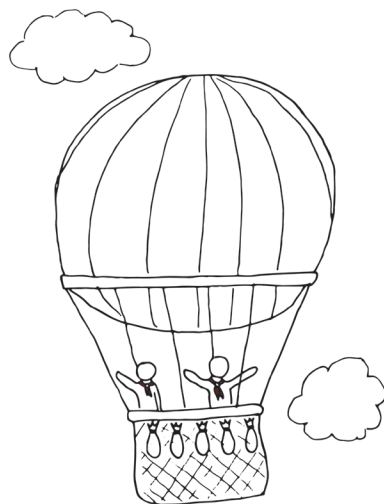
- Történelmi cserebere: Lufikat kidurrantva kell a benne lévő évszámokat, illetve eseményeket párosítani. Majd ezt követően a játékosok össze-vissza mászkálva a teremben csereberélik a cetliket, majd a játékvezető szavára befejeződik a cserélés és mindenkinek újra meg kell találni a párját. Aki megtalálta a párját, az gyorsan leguggol. Amelyik páros utolsónak találja meg egymást, az kiesik. Ezt játsszuk néhányszor ismételve, míg már nagyon hamar megtalálják a párokat.

- Történelmi pletyka: Sétálgatva a térben a résztvevők oda mennek valakihez, elmondják, milyen évszám van náluk és ahhoz milyen esemény köthető. Meg kell jegyezni, amit a másik mond és a következő embernek már a sajátjukon kívül azt is el kell mondani, amit az előző találkozás alkalmával hallottak.
- Töri sor: Mindenki kap egy eseményt papírra írva, és sorba kell állni aszerint, amilyen sorrendben történtek az események. Elsőre meg lehet beszélni, majd beszéd nélkül kell

Első hétvége

Péntek	Időpont	Program
	18.00–18.30	Zászlófelvonás
	18.30–19.30	Mission impossible játék
	20.00–21.30	Tábortűz/Táborgyertya
	21.30–	Kötetlen beszélgetés
Szombat	8.00–9.00	Reggeli szertartás, majd reggeli
	9.00–9.15	Játék
	9.15–10.00	Cserkészkülsőségek, egyenruha
	10.00–10.20	Szünet, játék
	10.20–11.30	Cserkészmódszerek 1. Cserkésztorvények, fogadalom
	11.30–11.45	Szünet
	11.45–12.45	Cserkészmozgalom felépítése
	13.00–14.30	Ebéd, majd szünet
	14.30–16.30	Csapatépítő játékok
	16.30–18.00	Cserkészmódszerek 2. Őrsi kisközösségi módszerek
	18.00–19.00	Vacsora
	19.00–19.10	Esti szertartás
	19.10–21.00	Cserkész történelem: Száz év vagány filmvetítés
	21.00–	Kötetlen beszélgetés
Vasárnap	8.00–9.00	Reggeli szertartás, majd reggeli
	9.00–10.00	Cserkész történelem
	10.00–11.00	Szentmise
	11.15–12.00	Visszajelző kör és adminisztráció
	12.00–13.00	Ebéd
	13.00–14.00	Zárás, pakolás

megtenni. Utána a papírt úgy tartják, hogy a sajátjukat nem tudják elolvasni, nem tudják, milyen esemény van náluk, csak a többiek látják és így kell sorba állni beszéd nélkül.

Cserkészmódszerek 1. – Törvény és fogadalom

Cél: a csoportmunka, együtt gondolkodás és a közösségfejlesztés. Emellett egy közösség, vagy mindenki által elfogadott szabályrendszer megalkotása, illetve a törvények és a fogadalom szerepének megismertetése az önevelésben.

Időtartam: 70 perc.

Eszközök: flipchart tábla, papírok, filcek, projektor, PPT.

Menete:

1. Két csoportban törvények megalkotása
A feladat a csoportoknak az, hogy ha most ők alapítanák meg a cserkészetet, vagy egy ifjúsági mozgalmat, akkor milyen törvényeket fogalmaznának meg nekik. A szabályokat, törvényeket írják le egy flipchart papírra, majd osszák meg a másik csapattal is.

2. Léghajós játék

A játék során a két csoport minden szabálya, törvénye bekerül a léghajóba. Majd közösen elkezdünk gondolkodni azon, melyek azok a törvények, amiket el tudnánk engedni, amik nem olyan fontosak, azokat kidobáljuk a léghajóból. Amikor olyan törvényt dobunk ki, ami nélkül valaki számára már elfogadhatatlan a cserkészet, akkor ő is vele ugorhat. A játék játszható az első ilyen résztvevői kiugrásig, ilyenkor megtudjuk melyek azok a törvények, amik mindenki számára fontosak. Ha tovább

játszunk, akkor az derül ki, milyen különbségek vannak az egyes emberek cserkészetről alkotott véleményében vagy önmaguk számára meghatározó szabály-, törvényrendszerben. A játék első változatánál fontos, a közös véleményalkotás, érvelés, egységre jutás.

3. Ismerkedés a cserkész törvényekkel

Az előzőek után összehasonlítjuk az általuk alkotott törvényhalmazt a valós cserkész törvényekkel. Felhívjuk a figyelmet a pozitív megfogalmazásra.

4. Fogadalom szövegének megismerése

Projektorral kivetítve megismerkednek az ígérettel, a cserkész, felnőtt cserkész, ill. tisztí fogadalom szövegével. Átbeszéljük a különbségek okát.

Cserkészmódszerek 2. – Az őrsi rendszer

Cél: a közösség, csapatszellem kialakítása, csapatban végzett tevékenység megtapasztalása, az őrs jellemzőinek megismerése, illetve a saját őrsi keretek megalkotása.

Időtartam: 3,5 óra.

Eszközök: kötelek, műanyag lapok a mocsárjáráshoz, szemkötők, őrsi zászlók, egyéb őrsi jelképek.

Menete:

1. Csapatépítő játékok

– A) Óriás ugrókötél: leírást ld. hátrébb.

– B) Menekülés a 4 szigetről: leírást ld. hátrébb.

2. Feldolgozó kör: a gyakorlatokat követően alkalmat kell teremteni arra, hogy a résztvevők elmondhassák hogy érzik magukat a játékot követően.

– Mennyire érezted magadat biztonságban a gyakorlatok közben?

- A számodra megfelelő szerepben voltál-e? Ha nem, miért nem?
- Volt-e, akinek a szavára jobban hallgattatok, és ha igen miért?
- Milyen volt kiszolgáltatottnak lenni? Mennyire tudtál megbízni a többiekben?
- Milyen érzés volt elrontani a feladatot? Hogyan reagáltak ilyenkor a többiek?
- Ha legközelebb csinálnátok a gyakorlatot, mit csinálnátok másképp? Mi segítené a hatékonyabb megoldást?

3. Az órs fogalma, szerepe, órsi identitás külső, belső jellemzői, az órsvezető és órs kapcsolata: a kiképzők megosztják saját órsi élményeiket. Beszélgetünk arról, mitől órs az órs, milyen szerepe van az órsvezetőnek az órsi szellem kialakításában, milyen külső megnyilvánulási formái vannak az órsnek:

- Órsi név,
- Órsi állat,
- Órsi csatakiállítás,
- Órsi titok,
- Órsi zászló.

Mindezekre bemutatunk példákat is. Majd magukra hagyva őket megkérjük, hogy próbáljanak mostantól ők is órsként funkcionálni. Alkossák meg a saját külsőségeiket, egyezzenek meg az órsvezető személyéről, majd a vacsorához már órsként vonuljanak fel.

A) Óriás ugrókötél

Módszer típusa: Egyszerű problémamegoldó, együttműködési gyakorlat.

Módszer formája: teljes csoport.

Időtartam: 30 perc.

Alkalmazható helyzetek: Jól felmérhető általa,

hogy a csoport hogyan működik együtt, ezért érdemes egy többnapos program elejére rakni.

Leírás: Az egész csoportnak át kell jutnia a kötél alatt, anélkül, hogy hozzáérne.

Köszöntsük a résztvevőket a tér közepén látható dimenziókapu előtt. Mondjuk el nekik, hogy amire vágnak, bármi legyen is az, a kapu túl oldalán található, de mint minden álomért, ezért is meg kell küzdeniük.

A tevékenység levezetése: Ismertessük a szabályokat.

1. Mindenkinek át kell mennie a kapu túlsó oldalára.
2. A dimenziókapun csak úgy juthatnak át, ha átfutnak alatta, nem szabad átugrani.
3. Ha bárki hozzáér a kapuhoz, az összeomlik, és mindenkit visszadob, aki már átért, a kiindulási helyére.
4. Nem lehet megkerülni a kötelet forgató embereket.
5. Nem lehet egy méternél közelebb menni a kötelet forgató emberekhez.

Két facilitátor fogja a kötelet két végét, és elkezdik hajtani. Amikor megsérti valamilyik játékos a szabályokat (leggyakrabban hozzáérnek a kötélehez), előlről kezdődik az egész folyamat. Amikor mindenki átért, a résztvevők dönthetnek úgy, hogy egy következő dimenzióba mennek. Ezen a szinten már úgy kell megoldaniuk a feladatot, hogy nem mehet a kötél "üresjáraton", azaz nem történhet úgy hajtás, hogy azon nem megy át valaki, különben ismét mindenki előlről kezdi az adott szintet. Az ezutáni szinten már az a feladat, hogy a lehető legkevesebb áthajtásból megcsinálják a feladatot,

a legnagyobb kihívás, hogy mindenki egyszerre, egy hajtás alatt érjen át. Bármikor nehezíthető úgy a gyakorlat, hogy valamennyi játékos szemét bekötve a többieknek kell segíteni az átjutásukat.

Biztonsági szabályok/szempontok: Szükséges egy nagyobb, vízszintes, akadálymentes, szabad tér. Ügyeljünk rá, hogy mikor hajtani kezdjük a kötelet, ne üssük meg vele a résztvevőket. Tegyük biztonságossá a terepet. Ha belegabalyodtak a résztvevők futás közben a kötélbe, engedjük el a kötelet, hogy minimalizáljuk a kockázatot.

- Ne viseljenek a résztvevők ékszereket, nyakláncot, hosszú, lelógó fülbevalót stb.
- A hosszú hajat érdemes összefogni.
- Zárt cipőt viseljenek.
- Esőkabát: amennyiben a tevékenységet kint végezzük, és az időjárás indokoltá teszi.

Kiértékelésre ötletek, javaslatok: A kiértékelés után beszélhetünk a résztvevőkkel a kihívásokról, egymás támogatásáról, a csoportmunkáról. Mi segített megoldani a feladatot? Hogyan támogattátok egymást? Hogyan választunk magunknak kihívást? Valóban annyira nehezek-e a feladatok, mint ahogy elsőre tűnnek? Mikor adunk fel egy feladatot? **Kellékek, eszközök:** 20 méter kötél.

B) Menekülés a 4 szigetről

Módszer típusa: problémamegoldó, kommunikációs gyakorlat.

Módszer formája: teljes csoport.

Időtartam: 45–60 perc.

Leírás: A teljes csoportot 3 kisebb csoportra osztjuk, majd az előre elkészített, kötelekből

kijelölt szigetekre elfoglalják a helyüket.

Az egyes csoportokra jellemző adottságok:

1. A csoport nem lát, de nála vannak a lépőlapok.
 2. A csoport nem beszél, de ők ismerik a szabályokat.
 3. A csoport lát és beszélni is tud, de nem rendelkeznek ezen kívül semmilyen erőforrással
- A három csoport célja, hogy a megmenekülést jelentő 4. szigeten összegyűljenek a lépőlapok segítségével.

Szabályok:

- Minden csoportnak be kell tartania a rá jellemző adottságból kifolyó korlátozást (nem lát, nem beszél).
- A csoporttagok csak a lépőlapokon közlekedhetnek.
- A lépőlapokat csak a meghatározott, előre leírt mintázat alapján lehet egymás után tenni.
- Ha bármelyik csoporttag lelép a lépőlapról, akkor az ő csoportjának vissza kell mennie a saját szigetére.

Második hétvége

Péntek	Időpont	Program
	18.00–18.30	Zászlófelvonás
	18.30–19.30	Vacsora
	20.00–21.30	Motivációs mesetérkép
	21.30–	Kötetlen beszélgetés

Szombat	8.00–9.00	Reggeli szertartás, majd reggeli
	9.00–9.15	Játék
	9.15–10.00	Cserkészcsapat, mint egység felépítése, működése, összetétele
	10.00–10.10	Szünet, játék
	10.10–12.00	Kerekasztal beszélgetés
	12.00–13.30	Ebéd, majd szünet
	13.30–13.45	Játék
	13.45–14.45	Csapatban betölthető feladatok, szerepek 1. GH
	14.45–15.45	Csapatban betölthető feladatok, szerepek 2.
	15.45–16.00	Játék
	16.00–17.00	Csapatban betölthető szerepek, feladatok 3.
	17.00–18.30	Csapatban betölthető szerepek, feladatok 4.
	18.30–20.00	Vacsora, szünet
	20.00–21.30	Tábortűz

Vasárnap	8.00–9.00	Reggeli szertartás, reggeli
	9.00–10.00	Önkéntesség szerepe
	10.00–11.00	Visszajelző kör, játék
	11.00–12.00	Szentmise
	12.00–13.00	Ebéd
	13.00–14.00	Pakolás, záró szertartás

Cserkészcsapat felépítése, működése, összetétele

Cél: a cserkészcsapat ideális működésének, felépítésének, összetételének ismertetése.

Időtartam: 45 perc.

Eszközök: flipchart tábla, papír, filcek.

Menete: a képzés során a következő témákat

beszéltük át. Amelyik mellett jelezve van, ott az elbeszélést rajzos ábrák segítették, illetve a csoportmunkában végzett téma is jelezve van:

1. Cserkészcsapat fogalma, kritériumai.
2. Őrs-raj-csapat szerkezet (rajz).
3. Korosztályok rendszere, sajátosságai (rajz).

Két csoportra bontva a társaságot és a korosztályokat is felosztva kétfelé, a résztvevők összeírták az adott korosztályok jellemzőit. Majd egymással megosztották és kiegészítést tehettek a másik társaság munkájához.

4. Csapatvezetőség.

5. Felnőtt tagi gyűlés szerepe, feladatai.

6. Fenntartó szerepe.

Kerekasztal beszélgetés csapatparancsnokokkal

Cél: segítséget adni a csapatalapításhoz, személyes tapasztalatok megosztása.

Időtartam: 2 óra.

Előkészületek: levél a meghívott parancsnokoknak, benne szempontokkal a felkészüléshez.

Menete: a képzés során a főszereplők a meghívott parancsnokok, a kiképzőknek csak moderátorként tevékenykednek, esetleg kérdésekkel segítik a beszélgetést. A csapatparancsnokok a bemutatásukat követően az előre megkapott segítő kérdések, szempontok alapján bemutatják a csapatukat, beszélnek a nehézségeikről, a motivációjukról, a hétköznapi cserkészmunkáról, a csapatalapítás, illetve csapatvezetés nehézségeiről, buktatóiról, de örömeiről és sikereiről is. A meghívott vezetők között vannak még regnáló és már nem működő parancsnokok, kis és nagy, falusi és városi csapat parancsnokai, csapatot újjáalakító, jelenleg csapatalapításban lévő, csapatot feloldító és olyan csfk is, aki évek óta stagnáló létszámú csapatot visz – mindez azért, hogy a

jelöltek minél szélesebb és valós képet kapjanak a cserkészcsapatok működéséről, hogy az ideális mellett a valóságról is tudomást szerezzenek.

Kérdezni bármikor, bárkinek lehet.

A parancsnokoknak előre megküldött szempontok, kérdések:

– Mekkora cserkészcsapatot vezettél/vezetsz/ fogsz vezetni?

– Hol működik a csapat (település, fenntartói, egyházközségi háttér)?

– Honnan toboroztok a csapatba, ha toboroztok? Vagy honnan jönnek a gyerekek a csapatba? Milyen módszerrel próbálkoztok a toborzásnál?

– Milyen anyagi háttere van a csapatnak (alapítvány, egyesület stb, tagdíj, csapatdíj, tábordíj)? Milyen módszerekkel tudtok pénzhez jutni?

– Mi, vagy ki segítette/segíti legjobban a csapatvezetői munkátokat? Hogyan?

– Mi a legnagyobb kihívás szerintetek a csapatvezetésben? (esetleg konkrét példát hozva)

– Titeket mi motivált/motivál?

– Mik a legnagyobb örömei, nehézségei?

– Mit csinálnátok másképp?

A képzést követően a parancsnokokkal együtt van az ebéd, hogy kötetlenebb környezetben is lehetőség legyen beszélgetésre, kérdezésre.

Csapatban betöltött szerepek, feladatok 1. – Alapvető GH ismeretek

Cél: alapvető tudás, ismeret, információ átadása, ami segít egy-egy rendezvény, kirándulás élelmezésének megszervezésében.

Időtartam: 1 óra.

Eszközök: projektor, kinyomtatott segédanyagok (TÁSZ, minta tábori menü, menükalkulátor stb.).

Menete:

- A GH fogalma.
- A tábori étkezés megtervezése.
- Munkafolyamatok.
- GH-csapat.
- Eszközök, általános felszereléslista.
- Dokumentáció.
- Fejadagok kiszámolása.
- Milyen a jó tábori menü?
- Mire figyeljünk az elővásárlásnál?
- Beszerzés a tábor alatt.
- NÉBIH-ellenőrzés.

Csapatban betöltött szerepek, feladatok 2. – Alapítvány vagy egyesület?

Cél: alapvető tudás, ismeret, információ átadása.

Időtartam: 1 óra.

Eszközök: A kerületben működő alapítványok egyesület alapszabályait kinyomtatni, bevenni, mint minta.

Menete: beszélgetés.

A cserkészcsapat nem jogi személy! Egy baráti társaság. A cserkészcsapatok pénzügyi dolgai nincsenek benne a Magyar Cserkészszövetség dolgai között.

Gazdaságilag mit kell követni? Nincs előírás, szabály vagy törvény!

2001. március 17-én lettem az 51. Sík Sándor cserkészcsapat gazdasági vezetője. Ekkor csináltam egy egyszerű Excel táblázatot ahol a Pénzforgalmat feltüntettem. Nagyon primitív módom: dátum, mi történt,

kiadás, bevétel, egyenleg. Ezt azóta vezetem. MIÉRT? Én úgy gondolom, hogy a ránk bízott pénzekről minden esetben el kell tudni számolni!

Nem biztos, hogy megkérdezik, de joguk van tudni, hogy a befizetett tábordíjakat mire költöttük el. Cserkészcsapat helyzete elég fura!

A Magyar Cserkészszövetségben a kerületek benne vannak a szövetség gazdálkodásában, de a csapatok nem.

HOGYAN tud a csapat pályázni, és azok révén pénzügyi erőforráshoz jutni?

Csapatként sehogy! Létre kell hozni egy civil szervezetet, és úgy már működni fog!

Megkérdeztem a Cserkészszövetség által működtetett levelező listán a cserkészeket, hogy ők miként látják ezt a témát, náluk hogyan működik, mit tartanak előnynek és hátrálynak.

Civil szervezetek előnyei, hátrányai

Előnyei:

- tudunk pályázni, ezáltal pénzhez juthatunk, amit programra illetve eszközökre költhetünk, pl. sátor és egyéb tábori felszerelés;
- könnyebben kezeljük a számlákat, nincs össze-vissza vásárlás;
- a csapat pénzügyi helyzete átlátható, a kiadások és bevételek irányíthatók;
- megszűnt az ún. fekete pénz;
- az egyesület működtetését azon vezetők végzik, akik már nem aktív – heti – rendszerességgel vesznek részt a csapat életében;
- a befolyó tagdíjak, tábordíjak eszközbeszerzések összege normálisan le van könyvelve.

Hátrányai:

- plusz kiadás: ügyvéd díja, könyvelő díja;
- adminisztrációs teher;
- nevelés: rengeteg fáradság és energia a fiatalabb vezetőket (ÖV-k) ránevelni a részvételi díjak beszédésére illetve a számla készítésre;
- pályázatok figyelése, határidő stb..

Egyesület vagy alapítvány?

Egy ügyvéd cserkész apuka véleménye: „Egyiket sem működtettem eddig (nem is nagyon vágyom ilyesmire). Amit ezekről kívülről, elsősorban ügyvédként látok, annak alapján az alapítvány működtetése egyszerűbbnek tűnik, ha van 4–5 ember, akik hasonlóan gondolkodnak. Az alapítók szerepe lehet formális, vagyis csak annyi, hogy a kötelező tisztújításokat elrendezik illetve a szükséges keretek között „karbantartják” az alapító okiratot. A napi működtetést 3–4–5 stb. kuratóriumi tag végzi. Ha a kuratórium tevékenysége nem ütközik az alapítvány írásban rögzített céljaiba, lényegében azt csinál a kuratórium, amit akar, az alapítók nem szólhatnak (nem is szólhatnak) bele a napi működésbe. Az alapítványi működéshez tehát elég 5–6 ember (alapító + kuratórium), de érdemi munkát – és ezzel az alapítvány irányítását – kuratóriumi elnökként és tagként 1–2 ember is ellátja.

Az egyesülethez kell minimum 10 tag + vezetőség. A legfontosabb kérdésekben kötelező közgyűlést tartani, amit a tagok összessége alkot. Évente legalább 1 közgyűlést tartani kell. A vezetőséget beszámolási kötelezettség

terheli, a közgyűlés szabja meg a vezetőség személyi összetételét, az egyesület működését. Ha az egyesület nyitott és az alapítás után újabb tagok is beléphetnek, minden belépővel bővül a tagok száma, egyben a legfőbb döntéshozó, a közgyűlés létszáma. Minél nagyobb a taglétszám, annál bonyolultabb és költségesebb a közgyűlés mozgatása (összehívás, határozatképesség, döntési folyamatok) és a létszám növekedésével egyre nagyobb a veszélye annak, hogy a közgyűlés „felhigul”, vagyis megjelenhetnek – és akár többségbe is kerülhetnek – olyan tagok, akik más koncepció szerint gondolkodnak, mint azok, akik eredetileg az egyesületet létrehozták.

Az egyesületnek annyi előnye van, hogy ott elvileg mindig (mindaddig, ameddig legalább 10 tagja van az egyesületnek) van legfőbb szerv, vagyis közgyűlés. Az alapítványnál előfordulhat, hogy „kihalnak” az alapítók (lásd lassan a templomi alapítvány). Ha „kihalnak”, az alapítvány irányítását átveszi a bíróság. Erre azonban most már van orvosság: az alapító halála esetére az alapító kijelölhet olyan személyt, aki az alapítói jogokat gyakorolja. Igaz, a kijelölt személy is csak ember és tundra véges az életre, de ezzel azért már lehet sakkozni.”

Saját tapasztalatom

Jómagam már mindkét civil szervezetben végeztem önkéntes munkát. Kijelenthetem, hogy önállóan egyik sem működik. Csak a befektetett idő és energia függvényében gyarapodhat a csapat anyagi forrásokkal, és sokszor azt sem költheti bármire. Azt viszont tapasztalatból mondom, hogy ha

létrehoz egy civil szervezetet, pályázatokkal nagyon sok mindenhez hozzájuthat a csapat. A saját csapatomat állítom elétek példaként. Nálunk 2001 őszén hoztuk létre a Sziklavár egyesületet. Az elmúlt 18 év alatt nemcsak megfelelő mennyiségű sátrat, közösségi sátrat, konyha sátrat sikerült vásárolnunk, hanem építettünk egy csapathozot is, melyhez rengeteg adományt kaptunk az egyesületen keresztül. Mindezen túl sok-sok program lebonyolításában is segített és segít mind a mai napig az egyesületünk.

Tanácsolom, hogy a civil szervezet vezető ne legyen aktív cserkészvezető, mivel ez nagyon sok időt tud elvenni az ember szabadijéből. A leoptimálisabb, ha sikerül találni 3–4 pártoló felnőttet, akikkel megbeszélve, hogy mire lenne szüksége a csapatnak adott évben, végeznek a pályázat adminisztratív munkáit.

Csapatban betöltött szerepek, feladatok 3. – Kirándulás

Cél: alapvető tudás, ismeret átadása, ami egy egynapos kirándulás megszervezéséhez kell.

Időtartam: 2,5 óra.

Eszközök: térképek, mobiltelefonok, számítógép, projektor, vászon, papír, íróeszköz.

Menete: a képzés során inkább a cselekedve tanulás módszerét használva, játékos és csoportmunka alkalmazásával próbáltunk az ismeretet nyújtani. Eközben olyan elméleti tudás átadására is sor került, mint a felszerelés egy- ill. többnapos túrán, közös

felszerelés, távolságok korosztályonként és túra típusaként, szintkülönbség hatása a tempóra, ki megy elől, ki legyen sereghajtó, lehetőség a felszerelés igazítására, öltözet, cipő, turistatérképek, turistautak.hu, erdoterkep.nebih.gov.hu, outdooractive.com és app, stb.

Tájékozódás térképen

A társaság a térkép fölé hajol, a kiképző megmutatja a túra kezdőpontját, majd szóban elkezd mesélni, merre halad a kirándulás. A többiek közben próbálják követni a térképen. A kiképző időnként rákérdez, hogy most hol járunk, akkor rá kell böknüik a térkép megfelelő pontjára, majd halad tovább a szóbeli túraleírás. Az elbeszélés végén meg kell mutatni a kirándulás végcélját. (10 perc)

Felszerelés 1 napos túrára.

Egy játékkal kezdünk, mely a kézzszorító reflexjáték módszertani változata. A jelöltek egymásnak háttal két sorban ülnek úgy, hogy hátuk összeér. Az utolsók mellett van egy palack, azt kell elkapni, ha a kézzsorítás végig megy a soron. A kiképző különböző tárgyak, ételek nevét írja le papírra, majd megmutatja a sor elején ülőknek. Ha az adott dolog szükséges egy egynapos kirándulásra, akkor az első ember megzorítja a mellette lévő kezét, majd az is a szomszédját és így tovább. Amelyik csoport gyorsabban megfogja a palackot, az kap egy pontot. A játékot követően közösen összeszedjük mik a legfontosabb összepakolni való egyéni, illetve őrsi felszerelések. (15 perc)

Kirándulás szervezésének gyakorlása csoportmunkában

A résztvevőket 2 csoportra bontva, mindkét társaságnak egy-egy kirándulást kell megszerveznie. Mindegyik csoport kapott egy térképet, egy-egy korosztályt (kiscserkés, cserkész) és egy meghatározott tájegységet (Bakony, Kőszegi-hegység), ahová vezetni kellett a túrát. A feladathoz kaptak térképet.

A feladat részét képezte:

- A szülőknek előzetesen kiküldendő levél

megfogalmazása a felszerelés listájával, az indulási, érkezési időpontokkal, a túra céljával, ill. a költségekkel.

- Az okostelefon használatával menetrendből kinézni a megfelelő időpontokat.

- A túraútvonal megtervezése.

- Egyéb, a kirándulás alatt tervezett programok, játékok stb..

- Költségkalkuláció.

Majd a feladat végeztével megosztották a többiekkel a munkájuk eredményét. (1 óra)

Harmadik hétvége

Péntek	Időpont	Program
	18.00–18.30	Zászlófelvonás
	18.30–19.30	Játék
	20.00–22.00	Tájékozódás
	21.30–	Kötetlen beszélgetés

Szombat	Időpont	Program
	6.45–7.30	Reggeli szertartás, majd reggeli
	7.30–13.30	Túra a Bakonyban
	13.30–17.00	Gyakorlati cserkészlet: főzés, építkezés, sátorverés
	17.00–18.00	Szentmise
	18.00–19.00	Vacsora
	19.00–21.00	Tábortűz
	21.00–21.15	Esti szertartás
	21.15–23.00	Kötetlen beszélgetés

Vasárnap	Időpont	Program
	7.00–7.15	Reggeli szertartás
	7.15–9.15	Reggeli, majd pakolás
	9.15–11.30	Túra a vasútállomásra
	11.50–13.00	Vonatozás Pannonthalmára
	13.00–14.00	Ebéd
	14.00–14.30	Záró szertartás

Tájékozódás

Cél: természetben való tájékozódó képesség fejlesztése, alapvető ismeretek elsajátítása a térképekről.

Időtartam: 1,5 óra.

Eszközök: tájoló, mobilok, amelyben van tájoló funkció, turista térkép, papírgalacsinnok, szemetes kuka, papír, íróeszközök, térképjelek papírlapokra rajzolva (memória játék), GYALÁSÓ szó betűi papírlapokra írva a svédpályához.

Menete

1. Célbados játék: Két csapatra osztottuk a körben álló társaságot, egy-egy önként jelentkezőnek bekötöttük a szemét, és azt a

feladatot adtuk nekik, hogy dobjanak bele egy papírgalacsint a kör közepébe tett kukába. A csapattársak szóval irányíthatták a bekötött szemű társukat. A cél az volt, hogy tudatosítsuk, hogy egy hely hozzánk képesti elhelyezkedését annak irányával és távolságával lehet meghatározni. (10 perc)

2. Az irányszög fogalma, tájoló részeinek megmutatása. Tájoló App megmutatása, leltöltése. (10 perc)

3. Térkép rajzolása. A terem alaprajzának lerajzolása (Segítség az álmennyezet osztása) Utána kis tájékoztatás arról, hogyan készül a valóságban egy térkép. (20 perc)

4. Svédpálya 2–2 embernek svédpálya egy kézilabdapálya nagyságú területen (okostelefonnal vagy tájolóval, GYALÁSÓ megfejtéssel). Ismerkedés a térképjelekkel: a svédpályával párhuzamosan a többieket megismertetjük a térképjelekkel, majd memóriajátékkal gyakoroljuk, a kártyák egyikén a térképpel van a másikon a megnevezése. (30 perc)

5. Irányszög levétele a térképről, iránymagnet (csak elméleti síkon a szobában). A tájoló, mobiltelefon tájolója, térkép, illetve a szobában lévő bútorok segítségével gyakorlás, illetve ismerkedés a fogalmakkal. (10 perc)

6. Helyzetünk meghatározása, hátrametelés, oldalmetszés (csak elméleti síkon). (10 perc)

Két napos portya

Cél: cserkész gyakorlati ismeretek megszerzése, outdoor körülmények közti alkalmazása, csapatban tevékenykedés, változatos ösztönző programok, „főként a természetben” cserkész módszer szemléltetése.

Időtartam: 1,5 nap.

Eszközök: szervezőknek: őrsi sátrak 2 db, fejsze/balta, fűrész, ásó, lavór 2 db, bogrács, spárgák, fakanál, gyalásó, térképek, tájoló; résztvevőknek: mobiltelefonok (tájolónak), két napos portyára felszerelés (túrahátizsák, laticel, hálózák, csajkaszák, bicska, zseblámpa, esőkabát, bakancs stb.).

Menete

1) A portya előkészítése. A rossz időjárásra is felkészülve lefoglaltuk hétvégére a pannonhalmi közösségi szállást, aminek a közelében a ravazdi cserkészparkban lett volna lehető-

ség a gyakorlati tudás átadására, de lehetett volna fedett szálláson aludni este. Emellett az erdészettel egyeztetünk a kinézett rétről, ahol jó idő esetén a sátrakat vertük volna fel, illetve aludtunk volna egy éjszakát. A kerületi raktárból begyűjtöttük a felszerelést. Megbeszéltük két cserkészvezetővel, hogy segíti a képzők munkáját és a felszerelést a helyszínre szállítja, lekaszálja a rétet, ill. a helyszínen a szükséges előkészületeket elvégzi. A résztvevőktől kértük, hogy állítsák össze az előző hétvégén tanultak alapján a főtt ételhez szükséges bevásárlólistát, illetve eszközlistát – ez alapján vásároltunk be, ill. gyűjtöttük össze az eszközök egy részét. Kinéztük a megfelelő vonatokat, melyekkel a pénteki szálláshelyről a helyszín közelébe jutottunk, illetve majd vasárnap vissza. Leszerveztük a tábori szentmisét. Megrendeltük a vasárnapi ebédet egy étteremben.

2) A portya lebonyolítása. Vonattal eljutunk a helyszín közelébe, ahonnan túrázva megyünk tovább. A túra alatt mindig két-két ember vezeti a társaságot, náluk van a térkép, tájoló. Közben van növényismeret, tájolás, útjelek gyakorlása és csoportos őrsi feladat is (Elektromos kerítés, leírását lsd. lentebb) betervezve. A kb. 4 órás túrát követően érkezünk meg a táborhelyre, ahol a hideg szendvicsebédet követően elkezdődik az építkezés, ezzel pl. a tábori építmények, illetve a csomózás gyakorlása, a sátorverés és a közös főzés, olyan formában, hogy mindenki mindenből kivegye a részét. Először felverjük a sátrakat, hogy ha esne az eső később, akkor a felszerelést legyen hova rakni.

Majd a társaság egyik fele előkészíti a paprikáskrumplit a főzéshez, míg a másik fele elkezd a tűzhöz gyűjteni a fát, majd tüzet rak, táplálja. Majd a jelenlévő cserkészvezetők segítségével elkészítenek egy asztalt, és ha idő lesz rá, akkor hozzá padokat is, oly módon, hogy az asztal oltárként is használható legyen a szentmise alatt. A szentmise után van a vacsora, majd a készülődés a tábortűzre. A jelenlévőket 2 csoportra osztva feladatot kapnak egy-egy tábortűzi műsor elkészítésére, ami a felnőttképzés bármelyik aspektusának feldolgozása lehet egy-egy fajta stílusban, ugyanez a feladat a jelenlévő képzőknek, ill. cserkészvezetőknek is. A tüzet közösen rakják meg, gyűjtik hozzá a fákat. A tábortüzet követően van az esti szertartás, majd még van lehetőség kinn maradni a tűz mellett beszélgetni és a csillagképeket nézegetni, tanulni.

Másnap a reggeli szertartást és a reggelit követően pakolás, táborhely rendberakása történik meg, majd közös rövid túra a vasúthoz. Az aznapi ebéd már újra a kiindulási helyszínen lenne, az előre lefoglalt étteremben. Közben a segítők befejezik a táborhelyen a rendrakást, felpakolnak a teherautóra és ők is az ebéd helyszínére jönnek. Az étkezést követően van a záró szertartás és búcsúzás.

Elektromos kerítés

A fák között, ahol járunk, titokzatos lények élnek. Ők az erdei manók. Mélyen bent laknak az erdő mélyén: öreg, széles törzsű fák odvaiban rendezkedtek be, több száz évvel ezelőtt. Ezt a kis bükki kolóniát a mai Finnország területéről sodorta ide a történelem, de ez egy másik történet... Az erdőnek ez a része az ő területük

- a maguk módján próbálják is védeni. Ahogy bandukoltok az úton, egyszer csak egy csapat dühös manóval találjátok szemben magatokat - mire feleszmélnétek, már össze is kötözték titeket. Amíg azonban tanakodtatok, hogy mit tegyenek veletek, sikerül meglógnotok. Az utolsó csomót azonban sajnos nem sikerül kioldanotok, így összekötve menekültök. Ahogy menekültök, egyszer csak egy manószemmel nagyon magas, az embereknek szerencsére csak derékig érő kerítésbe ütköztök, amely a bonyolult kötélrendszer segítségével riasztja az őroket - így rájöhetnek, hogy merre szöktök, és azonnal utánatok erednének - esélyetek sem lenne ellenük. Túl kicsik, túl agresszívek, túl fürgék... Ilyen csomót, amivel megkötözték benneteket, még nem is látott a világ! Akárhogy próbáljátok kioldani, nem sikerül - és ereje a manók földjének végéig tart. Így, összekötözve kell átjutnotok tehát a kerítés fölött - ehhez szükségetek lesz mindegyikötökre."

Szabályok

- Csak a kerítés (a kötél) fölött lehet átjutni, alatta nem.
- Láncban fogjátok meg egymás kezét, és amíg az utolsó ember át nem jutott, ez a lánc nem bomolhat fel. Ha mégis elengednétek egymást, azonnal beindul a riasztó, és előlről kell kezdenetek a feladatot.
- Ha valaki hozzáér a kötélel, a riasztórendszer élesedik, a manók visszahurcolnak a földjükre (azaz előlről kell kezdenetek a feladatot).
- A sikeres teljesítésre 25 perc áll rendelkezésetekre.
- Mindeközben fokozottan ügyeljeteek egymás és a magatok biztonságára is!

Záróalkalom

Péntek	Időpont	Program
	19.00–19.30	Zászlófelvonás
	19.30–20.15	Vacsora
	20.15–22.00	Nyári élmények megbeszélése
	22.00–	Esti szertartás, majd kötetlen beszélgetés

Szombat	Időpont	Program
	8.00–9.00	Reggeli szertartás, majd reggeli
	9.00–17.30	Túra a Kőszegi-hegységben
	17.30–19.30	Felkészülés a fogadalomtételre
	19.30–21.00	Leleki ösvény és fogadalom
	21.00–23.00	Vacsora

Vasárnap	Időpont	Program
	8.00–9.00	Reggeli szertartás, majd reggeli
	9.00–9.45	Pakolás
	9.45–10.15	Záró szertartás

Próbáztatás

Cél: a felnőtt próba anyagának számonkérése gyakorlatban, illetve személyes beszélgetések formájában. A mosómedve körrel: bizalomépítés, csapatmunka, közösségfejlesztés. A lelki felkészüléssel: ráhangolódás a fogadalomtételre, az elköteleződés segítése.

Időtartam: kb. 6 óra.

Eszközök: egy napos kirándulás felszerelése, gyufa, csajka, kristálycukor, kötél, post-it a cserkésztvény pontjaival, spárga, bicska, térkép, tájoló.

Menete: egynapos túra keretében történik a próbáztatás. A jelölteknek még nyáron, a táborok előtt kiküldött felnőtt cserkésznek összeállított próba alapján. A túra során együtt haladunk, mindig 2–2 ember vezeti a társaságot a térkép és a megadott úti

cél alapján (tájékozódás, felelősségvállalás). A túra közben mi, kiképzők spontán beszélgetéseket folytatunk a jelöltekkel, főként arra koncentrálva, hogy miként látják a jövőjüket a csapatban, milyen feladatok, célok vannak előttük, mik a motivációik. Ez a beszélgetés a próbáztatás legfontosabb eleme. Közben az egyes megállóknál feladatok is várnak rájuk, amit vagy együtt, vagy kisebb csoportokban végeznek el. Ezek:

1. Tűzrakás, vízforralás/teafőzés (tűzrakás, tűzgyújtás, vízmelegítés, gyógynövények ismerete).
2. Térkép betájolása (térképjelek, tájolás, tájékozódás).
3. Mosómedve kör (bizalomépítés, csapatmunka, felelősségvállalás, a leírást ld. lentebb).
4. Cserkésztvény (a törvény pontjainak

ismerete, magyarázata, a törvény szerepe az önévelésben).

5. Létrakészítés (csomózás, kötélhasználat, építmények).

A próbázás része a fogadalomtételre való lelki felkészülés is. A túra befejező szakaszán a képzők mutatják az irányt, a jelöltek feladata, hogy csöndben, magukra figyelve haladjanak. Azon gondolkodjanak, milyen elköteleződést, milyen felelősséget vállalnak majd.

A cserkésztvörvény állomás feladatai:

1. Mindenki kap egy post-it-et azon a törvény egy-egy pontjával. Ezt egymás között random cserélgetni kezdik, majd amikor a vezető azt mondja, hogy sorba állás, akkor az éppen náluk lévő törvénynek megfelelő helyre állnak a sorban. Beszélni közben nem szabad. Ezt párszor elismételjük.

2. Mindenki kap egy post-it-et, amin a törvények rövid megfogalmazása szerepel (pl. lovagiasság, vagy segítőkészség), ez

alapján kell az előző módon játszani.

3. Mindenki kap egy-egy szót, vagy egy képrejtvényt, ami egy törvényre jellemző. A játék ugyanaz, mint előbb.

4. Mindenki elmondja, melyik a kedvenc törvény és miért? Melyik a legnagyobb kihívás számukra a mostani életükben?

Mosómedve kör (Racoon)

Időtartam: 30 perc.

Eszköz: kötél.

Menete: ez a gyakorlat rengeteg csoportdinamikai jellemzőt tud szimbolizálni, annak függvényében, hogy milyen keretet adunk neki.

A csoporttagokat körbe állítjuk, majd egy körbe kötött kötelet adunk körbe. A csoport minden tagja megfogja két kézzel a kötelet, és a csoportvezető utasítására beledől. A csoport, ha mindenki harmonikusan egyszerre dől hátra, akkor képes egyensúlyban tartani önmagát.

Játszhatunk is a kötélgyűrűvel, hullámot küldhetünk körbe, vagy ha minden második csoporttag előre dől, a többiek pedig hátra, akkor csillagformát is lehet alkotni belőle. Ha elég jó a kapcsolatunk a csoporttal, akkor egy csoporttag képes lehet körbejárni a kötélgyűrűn. Ehhez szükség van a teljes csoport figyelmére, valamint két „segítőre”, akik a kötélen „táncoló” csoporttagnak segítenek egyensúlyban maradni.

Biztonsági szabályok:

– Csak minősített statikus alpin kötéllel végezzük ezt a gyakorlatot, mert a kötél meglehetősen nagy terhelésnek van kitéve ilyenkor.

– Olyan területen végezzük ezt a gyakorlatot, ahol a terep egyenletes és a kockázatot jelentő tereptárgyaktól mentes.

Fogadalomtétel

A fogadalomtételre meghívtuk a kerület vezetőségét, azokat az önkéntes képzőket, akik részt vettek a felnőttképzésben és a mentor csapatok parancsnokait.

A meghívott vendégek segítettek előkészíteni a fogadalomtétel helyszínét. Kihelyezték a lelki ösvény mécseseit, idézeteit, elkészítették a keresztet, megrakták a tüzet, kikészítették az ösvény végére a nyakkendőket.

A jelöltek egyesével lettek elhívva, amikor már sötétedett. Az egyik kiképző indította el őket az ösvényen, amin önállóan mentek végig. Addig a többiekkel játszottunk, beszélgettünk, hogy oldjuk az izgalmat. Az ösvény végén minden jelölt elvesz egyet a kikészített nyakkendők közül. Az, hogy maguk veszik el a nyakkendőt az tudatos, ezzel is jelezni próbáltuk, hogy az elköteleződés a

saját választásuk. Ezt követően értek a helyszínre, ahol a tűz mellett a vendégek várták őket. Közülük egy valaki feltette a nyakkendőt a nyakukba, és aztán csöndben állva várták a többieket. Az utolsó ember után a kiképzők mentek végig az ösvényen, közben begyűjtötték a mécseseket, idézeteket.

A fogadalom menete:

1. Rövid buzdítás.
2. Megyeri hitvallás felolvasása.
3. A cserkésztvörvény meghallgatása.
4. Elhangzik a fogadalom.
5. A nyakkendőgyűrűk felrakása a nyakkendőkre, majd kézfogással a fogadalmat kivevő, képzésvezető felnőttcserkész testvérévé fogadja a jelölteket. Ezt követően minden jelenlévő vezető megteszi ugyanezt.
6. Képzésvezető beszéde.
7. Cserkészinduló.

Ezt követően közös ünneplés jön, ahol a vendégek, és a képzést befejezők közös lakomán vesznek részt.

A FELNŐTTKÉPZÉS ILLESZKEDÉSE A MOZGALOMBA

Újoncpróba és felnőttfogadalom a képzésben

A képzés támogatást ad azoknak, akik még nem tettek fogadalmat, hogy erre felkészüljenek, de mind a próbázás, mind a fogadalomtétel szintén a csapatokban, vagy a mentorcsapatok segítségével fog zajlani.

Ehhez készül egy felnőtt újoncpróba-anyag, melyet az első képzési hétvégén osztunk ki a jelölteknek. Azoknak is, akik esetleg már tettek fogadalmat, mivel az alap cserkész-tudáson túl a felnőtt korosztály mindennapi életének cserkésziesedése is témája lesz az írásoknak, így azoknak is jól jön, akik nem a

fogadalomra készülnek ugyan, de szeretnék, ha jobban vérré válna felnőtt életükben a cserkészszellemisség.

Az újoncpróba pontos alakítása természetesen a csapatok hatásköre, az összeállított anyag rugalmas, kiegészíthető a csapat saját hagyományai, fókuszpontjai alapján.

Javasoljuk, hogy a felnőttként fogadalmat tévők rögtön a felnőttfogadalmat tegyék le, és amennyiben használatos a csapatban, a felnőtt korosztályos (barna) nyakkendőt kapják.

A következőkben Kuti Veronika levelét olvashatjátok a csapatparancsnokoknak.

Kedves csapatparancsnokok!

A Magyar Cserkészszövetségnek egyelőre nincsen hivatalosan kidolgozott felnőtt újoncpróbája, azonban egyre többen tesznek felnőttként fogadalmat, amihez értelemszerűen próbázniuk is kell előtte. A klasszikus 10-12 évesekre kidolgozott újoncpróba pedig nem igazán ideális számukra.

Magam is fiatal felnőttként tettem fogadalmat 21 évesen, azóta pedig több alakuló csapatot, és velük a frissen cserkészsé váló felnőtteket segitettem, próbáztattam. Az idén először megszervezett Felnőttképzésbe is ezt a tapasztalatomat vittem bele. Nem is mást szeretnék veletek megosztani, mint tapasztalatokat.

Természetesen úgy rendezitek a saját felnőttjeitek próbáztatását és fogadalomtételét, ahogy ti jónak látjátok. Én mindössze annyit kérek, hogy beszéljete egymással, legyen tiszta mindkét fél számára, hogy mik nálatok a nyakkendő-szerzés feltételei, és még inkább: mi szolgálja a felnőtt újonc-jelöltek fejlődését, jellemében való növekedését Isten felé.

Ha próbapontok szerinti listát írok, én ezt szoktam felnőtt újoncoknak elküldeni:

Alapok:

- a cserkésztvény és a fogadalom szövege (és értelmezésük);
- cserkészjelvény és jelentése, cserkészköszönés és jelentése;
- cserkészinduló 3 versszakkal;

Kuti Veronika csst (1604.) levele

- Bi-Pi élete, a cserkészlet eredete, az alapító szándéka;
- cserkészttörténelem (ehhez ajánlom a 100 év vagány filmeket);
- csapattörténet (kivéve alakuló csapatnál);
- foglalkozás előtti és utáni ima;
- cserkészegyenruha részei, jelentésük (ing, nyakkendő, jelvények jobb és bal oldalon);
- 5 cserkészjáték ismerete (pl. számháború, nyakkendőharc, stb.).

Csomók: egyszerű kettős, szorító nyolcas, svábhurok, állóhurok,

- sátorfeszítő csomó, csúszóhurok.

Természetjárás:

- északi irány meghatározása (órával, csillagok alapján);
- turistajelek, térképjelek;
- cserkész útjék (jó út, rossz út, bújj el, levél x lépésre, hazamentem, menj haza, jó víz, rossz víz);
- 5-5 védett állat- és növényfaj (különösen az otthoni környéken élők).

Tábori elsősegély:

- kullancs kiszedése, Lyme-kór jellemzői;
- sebkezelés, nyomókötés, fedőkötés;
- vízhányag kezelése;
- teendők fejfájás, hasfájás, napszúrás esetén.

Alaki gyakorlatok

- vezényszavak: Vigyázz!, Pihenj!, Tisztelegj!,
Sorakozó (oszlopba, sorba)! Oszolj!
- sípjék: Vigyázz!, Állj!, Gyülekező!, Ide hozzám!,
Vezetők hozzám!, SOS! Oszolj!

Vallásosság és hit:

- saját vallásának megfelelő alaptudás, imák, fő ünnepek jelentése;
- személyes hitének, tapasztalatának megfogalmazása;
- vallásának megfelelő életvitel, közösségben, ünnepeken való részvétel.

Nemzeti szimbólumok, népi kultúra:

- Magyar koronázási jelvények;
- Magyar zászló színeinek, szimbólumainak jelentése;
- Magyar nemzeti himnusz, Szózat;
- 15 magyar népdal;
- 5 magyar népmese;
- 10 magyar népi játék.

A pontok között azonban felnőttek esetén nem azonos a prioritás.

A korosztálynak megfelelően sokkal fontosabbnak tartom például a cserkésztestvérny pontjainak értelmezését, a személyes vallásosságról való beszélgetést, a cserkésztest alapjainak megértését és visszaadását, amit felnőttként mélyebben érthet meg, mint egy 10 éves. Ezzel szemben a Himnuszt egy felnőtt nyilván tudja. Fókuszpontot jelenthet még egy felnőtt próbáztatása során a cserkésztesttudás, az erdőjáró készség; nem is az elméleti tudás (például a térképészeti, csomóké, terep-elsősegélyé), inkább a gyakorlati hasznosítás. Ha például teljes táboron részt vett, és a tábor végén próbáztatunk, én nem szoktam külön csomókat köttetni, inkább megkérem a jelölteket, hogy mutassanak meg mindent, amit ők építettek, és beszéljenek róla (nevezze meg a csomót, hogy mire használjuk, hogy mi jelentett benne kihívást, stb). Imákat sem kérdezem, együtt elmondjuk a próbázás elején és végén, satöbbi. Röviden összefoglalva az én tapasztalatom, hogy a felnőtt korosztálynál is inkább az élményszerű gyakorlati próbázás jön be, melléteve egy személyes és mély beszélgetést a cserkésztestvérnyről, fogadalomról, és hogy miért is akar a továbbiakban – életre szólóan – eszerint élni, mit ad neki a törvény egy-egy pontja. Tegyetek ti is belátásokat szerint, fogadjátok cserkésztestvéri szeretettel a felnőtteket! És kérlek, osszátok majd meg velem a tapasztalataitokat a próbáztatás után!

Jó munkát!

Kuti Veronika csst (1604),
az MCsSz VI. (Dél-Dunántúli) kerületének csapatmentora
Mentorhálózat-vezetőhelyettes,
a IV-VI.keres Felnőttképzés egyik gazdája.
Mohács, 2019. április 29.

Mentorcsapat és egyéb szereplők a képzésben

Azok a jelöltek, akik csapatalapítási szándékkal jelentkeznek, mivel nincs saját anyacsapatuk, szükséges, hogy kapjanak egy-egy mentorcsapatot. Ennek kiválasztásában a Kerületi Elnökségek, a környékbeli csapatparancsnokok és a csapatmentorok tudnak közreműködni. A választás szempontjai lehetnek: földrajzi közelség, hasonló

települési vagy felekezeti helyzet, befogadó, jól működő példacsapat. Bár lesz szó a képzésen a csapatok működéséről, ezeket közvetlen közelről magukban a csapatokban lehet megtapasztalni, ezért fontos, hogy a mentorcsapat szívesen lássa a jelölteket ne csak a táborában, de egy-egy csapatvezetőség, csapatparttyán vagy más, tipikus csapatrendezvényen is az alakulási időszak első pár évében.

Egyéb szereplők a képzésben

- Már kezdetektől bevontunk önkénteseket a képzésbe, akik minden hétvégén jelen voltak. Egyrészt képzéseket tartottak, másrészt a háttérmunkát, logisztikát segítették (pl. a 3. hétvégén a portyahely előkészítése, eszközök szállítása stb.).
- Amikor lehetőségünk volt arra, akkor egy közeli cserkészcsapat cserkészeit hívtuk el tábortűzre, így sikerült nagyobb élményt nyújtani a résztvevőknek.
- A helyi csapatparancsnokokat is bevontuk, egyrészt a jelöltek kapcsolatépítését segítve, másrészt, hogy többféle és részletesebb tájékoztatást tudjunk adni a csapatalapítással járó feladatokról, nehézségekről, az azzal járó örömről.
- Az utóhétvégén megvalósult közös fogadalmotételre a mentorcsapatok parancsnokai is hivatalosak voltak.
- Illetve a kerületi elnökség is megjelent az egyik képzési hétvégén, hogy tájékozódjon, illetve tájékoztasson.

Jelöltek utóélete a felnőttképzés után

A Felnőttképzés után érzésünk szerint legalább a jelöltek fele további vezetőképzőbe megy majd tovább, legvalószínűbben a 18+-os ÖVK-ba és STVK-ba, illetve, ahol van, ott a GH-logisztika-pénzügyi jellegű operatív képzésekbe. A Felnőttképzés záróalkalmán minden jelölttel megbeszéli a törzs (a parancsnok és a kerületi elnökség véleményét figyelembe véve) a terveknek megfelelő képzés kiválasztását. Reményeink szerint a Felnőttképzés jó felkészülés lehet a vezetőképzők tempójára

és terhelésére azoknak is, akik azelőtt semmilyen cserkésztapasztalattal nem rendelkeztek, így biztosítva átmenetet a nem cserkész és a cserkészvezetői életritmus között.

Tapasztalatok

- A jelöltekhez korban közelebb álló kiképzők mellett, hogy könnyebben bele tudnak helyezkedni a jelöltek élethelyzetével együtt járó problémákba, abban is példát tudnak adni, hogy család, gyerekek mellett is vállalható életforma a cserkészlet.
- A felnőttek ugyanúgy élvezik a játékot, ha nem jobban, mint a gyerekek.
- Az őrsi szellem őrsi lét megtapasztalása nagy élmény mindenkinek. Ennek hatása már az első hétvégét követően megtapasztalható volt, amikor közös szervezésben őrsi zászlót varrtak, őrsi jelvényt készítettek. A képzés során látogatták egymás programját, aktívan segítettek egymás rendezvényeinek lebonyolítását, közös facebook csoportot hoztak létre stb.
- A jelöltekhez hasonlóan felnőttként cserkészletbe bekapcsolódó emberek megismerése nagyon ösztönző lehet számukra. Azok, akik a cserkészletben, illetve a csapatalapításban csak pár évvel járnak előttük, számos tanácsot tudnak adni és megerősítik őket abban, hogy a mozgalomba bármikor be lehet kapcsolódni.
- Fiatal cserkészekkel való találkozás (pl. tábortűznél) abban erősítheti meg őket, hogy a talpraesett, kreatív, vidám, vonzó jellemű fiatalok nevelése a cserkészletben nem csak sokat hangoztatott szólam, hanem a valóság.

Utánkövetés a III. kerületben

A jelöltek a képzést követően a csapatmentor, vagy amennyiben csapatalapításról van szó, akkor esetleg a kerületben, szövetségben lévő csapatalapításért felelős vezető személyes kapcsolattartás formájában tudja kíséni. Segíti becsatlakozását a 18+-os örs-vezetőképzésbe, esetleg segédtsztképzésbe. A mentorcsapat parancsnokával egyeztetethet a képzéshez szükséges ajánlások tekintetében, de ilyen ajánlás megírását a kiképzők valamelyike is megteheti. A mentorcsapat vezetőivel egyeztetve nyomon követhető hol tartanak a csapatalapítás folyamatában, ha szükséges segíteni kell megtervezni a következő lépést, vagy támogatást kell adni a toborzáshoz, de előfordulhat, hogy a túlzott lelkesedés visszafogása a feladat. Segíteni kell őket abban, hogy a kerületi, szövetségi hírek, képzésre való jelentkezési határidők eljussanak hozzájuk (ECSET hírlevél, kerületi levelező listák, facebook csoportokba való felvétel). Mivel többségük a számunkra legkézenfekvőbb dolgokban is tájékozatlan ezért kell egy olyan kapcsolattartó személy (pl. csapatmentor), akihez bármilyen kérdéssel, bármikor fordulhatnak.

A felnőttképzés fejlesztése és utóélete (humán erőforrás-igény)

A képzést két fő állandó kiképzővel vezettük le. Ebből egy kerületi csapatmentor, egy pedig önkéntes volt. Ez a létszám a hétvégék jelentős részén elégnék bizonyult. Ettől eltérően a két napos portya és a fogadalom lebonyolítása esetében már nem elég a két fő.

Ilyenkor a háttérmunka segítése és az előre nem látható esetekre való felkészülés miatt még legalább két fő kiképző szükséges.

A képzés megvalósítása elsősorban helyi (kerület, határon túli szövetség). A törzs tagjai hosszútávú vízióink szerint az önkéntes csapatmentorokból és tapasztalt képzőkből álló, kisméretű (2–3 fő) törzs. Az első tesztévkében ez a hivatásos csapatmentorokat jelenti, lehetőség szerint önkéntes képző csatlakozásával. Így a Felnőttképzés nem olyan, mint egy minden évben meghirdetendő vezetőképző. Inkább a mentori/képzői eszköztár rugalmas része, amit igény esetén elő lehet venni. A Felnőttképzés célja nem az, hogy egy mereven rögzített licensz legyen, sokkal inkább a stabil alapok és a helyi igényekhez igazítás, a folyamatos fejlesztés jellemzi majd. Ezért is szeretnénk, hogy minden lezárult képzés után ezt az alapidokumentumot bővítsse minden törzs a maga tapasztalatával, esettanulmányokkal, bevált módszerekkel.

Összeállította: Futó Ádám Jácint

1. számú melléklet

A cserkészzet betiltása

A. szöveg: 1945

A cserkészzet számára 1945. január 26-án kezdődik el a folytatás. Ekkor Teleki Géza és a Nemzeti bizottság engedélyezte a Magyar Cserkészszövetség újjáalakulását. Ezzel párhuzamosan Budapesten is megindult a szervezkedés. Itt a Magyar Kommunista Párt támogatásával Jánosi Sándor ragadta magához a kezdeményezést. Jánosi Sándor így emlékszik az újrakezdésre: „... Tanonc regőseim a fáspercében, a tűzifa alá rejtett óriási ládába bújtattak. Az első nap, mikor a harci zaj elült, ezekkel az iparosfiúkkal indultam el a Cserkészházba – éppen jókor, mert kigyulladt s hóval oltottuk. Felváltva tartottuk az ügyeletet. A régi szövetségi vezetők közül senki sem jelentkezett. Így magunk fogtunk hozzá a cserkészmozgalom újjászervezéséhez, persze már megváltozott szellemmel.” A régi vezetőkkel közösséget nem vállaló cserkészek vetésével megalakul az Ideiglenes Országos Intéző Bizottság. Az IOIB-t senki sem választotta meg. Március 31 és április 4 között tartott Vezetői Konferencián Jánosi Sándor már ideiglenes ügyvezető elnök. Kölley György ad támpontot arról, hogy honnan származhat e kinevezése. „1945. április 18-án, amikor először indultam el Pesten a Cserkészház felé (...) Fölmentem és beléptem az elnöki szobába, ahol szemben találtam magam egy bajuszos, mokány kinézetű emberrel, aki éppen

újságpapírból szalonnázott, bicskával a kezében. Ez az úr volt Jánosi Sándor (Juló bá). Itt jöttem össze vele először.

- Szentatyám! Örülök, hogy itt vagy! Szüksége van emberekre!

Elcsodálkoztam. Azt mondta, hogy ő az új „ügyvezető elnök”, és a forradalmi tanácstól kapott engedélyt – be is mutatta –, hogy a cserkészteket újjászervezze.

Így kezdődött. A régi emberek csak emléként maradtak meg bennem. Senki sem mert bejönni, mert félt a következményektől. Az új kormány a cserkészeket fasisztának bélyegezte. Maga Jánosi Sándor is így vélekedett.” Vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc –volt főcserkész– Nyugatra menekült. Onnan szemléli a hazai eseményeket. Szerinte az új vezetés célja a régi vezetők kirekesztése. Az el nem távolított vezetők feladata, hogy külföld felé legitimálják a mozgalmat és befelé megtévesztésnek keltenek. Erre utal a második cserkésztvény le rövidítésére irányuló szándék. Ennél távolabb is merészkedik Bokody József opponensi véleménye. Jánosi Sándor, Färber József, Széchy András és Olti (Olty) Vilmos az MKP Ifjúsági Titkársága által –feltehetően 1945–56 fordulóján készített – készített névjegyzék szerint a Magyar Kommunista Párt tagja. Ennek ellenére a mozgalom sebesen bontakozik ki. Nemsokára 500 csapatban 50 000 cserkész tevékenykedik. A saját értékeik mentésén és rendbetételén túl részt vesznek az újjáépítési munkákban. Számos fővárosi középület rendbetételénél segítenek. Kiemelkedik ezek közül a Fővárosi Könyvtár, 1945-ben táboraikban a

mezőgazdasági termelést segítették, a Magyar Vöröskereszttel együttműködve ők végzik a fogságból hazatérők kalauzolásának legnagyobb részét.

„1945 november elején „Sík Sándornál jöttek össze mindazok, akik a régi, valláserkölcsi alapokon álló, jellemnevelő cserkészzet megteremtésén fáradoztak. Ők szívvel-lélekkel a mozgalomért éltek: katolikus vezetők, az evangéliumi ifjúságból sokan, a Táborke-reszt cserkészei (...) Azért jöttek össze, hogy Sík Sándorral, a cserkészzet egyik szellemi vezetőjével és alapító tagjával megbeszéljék a gondokat, és tanácsát kérjék a követendő útra vonatkozóan.

A találkozóra a piaristák székházában – amit pár évvel később államosítottak – került sor a belvárosi templom mögött. Vagy húszan zsúfolódtunk össze Sándor bácsi kis szobájában. (...) Elhatároztuk, hogy [az elnökségi választáson] külön listával indulunk. A Cserkészszövetség elnökének – Sándor bácsi tanácsára – Teleki Gézát, az akkori kultuszminisztert, Teleki Pál fiát javasoltuk.”

A november 11-én megtartott választáson nagy indulatok csaptak össze, néha alpári szintre ereszkedve. A gyűlés elnökletét ellátó Nagel Edgar, a 18 éven aluliak kiküldésével tudott csak rendet teremteni. Teleki Géza listája 85%-os győzelmet aratott. A cserkészzetben oly szokatlan hangulatú gyűlés a Jánosi és Färber köré csoportosuló háttérbe szorulását hozta. Miután rendezték soraikat a Haladószellemű Cserkészek Munkaközösségébe vonultak vissza. Ennek munkásságát a későbbiekben látjuk majd. a szövetség ren-

dezte sorait és megindult a külfölddel való kapcsolatfelvétel, a vagyontárgyak számbavétele és az állammal való kapcsolatfelvétel. Ebben nagy szerepet vállaltak azok a cserkészek, akik az államigazgatásban dolgoztak.

B. szöveg: 1946

Tavasszal a Független Ifjúság, MADISZ, MEFESZ, PDI, SZIM, KALOT, MCSSZ, KIE és a SZIT vezetői közös nyilatkozatot tesznek közzé. Ebben az ifjúsághoz fordulva a demokratikus fejlődésre és az a mellett való határozott kiállásra hívják fel a figyelmüket. Igen meglepő ezen egység a későbbi csatározások, s tulajdonképpen az eddigieket elnézve is. Nemsokára napvilágot lát a sajtóban egy új fogalom, az „úttörő-cserkész”. Az együttműködést nemsokára magasabb szintre szeretnék volna emelni. KALOT belement volna egy „becsületes együttműködésbe”, de a többi szervezet távolságtartó volt. Így 1946. január 31-én döntöttek egy közös intéző bizottság felállításáról. Tagjai: FI, SZIT, SZIM, KALOT, KIE, Budapest I. Cserkészszövetség (Valószínűleg az I. Cserkészkerületről van szó). Február 5-én elfogadnak 8 pontot, mely az együttműködésük alapja lesz:

1. A fasiszta maradványok felszámolása.
2. A háborús bűnösök megbüntetése.
3. A demokratikus vívmányok megvédése és fejlesztése.
4. A köztársaság kikiáltása.
5. Az ifjúság bevonása az újjáépítésbe és harc az újjáépítés kerékkötői ellen.
6. Az ifjúság demokratikus nevelése.

7. Békés együttműködés a szomszédos és szövetséges nemzetekkel.

8. Csatlakozás a DIVISZ-hez.

Tehát elérték, hogy politikai célokat tűzzön ki a cserkészszövetség is zászlajára. Ennek ellenére nem volt elegendő a pártpolitikai céljainak. A május 1-jén tartott felvonulásra és szabadság téri demonstrációra az úttörők a nem hívják meg a többi ifjúsági szervezetet. 3-án pedig megalakul a Haladószellemű Cserkészek Munkaközösségét a budapesti református tanácsteremben 40 csapat 160 képviselőjével. Munkatervük szerint *„megvédjük a cserkészet igazi értékeit és egyben figyelmeztessük a társadalmat a cserkészetből jövő veszélyekre...”*.

A Cserkészszövetség felett felhők gyülekeznek. A belső iratok tanulsága szerint ebből mit sem sejtjenek. Újra megjelenik a Magyar Cserkész, a Vezetők Lapja és a Magyar Kiscserkész Kölley György szerkesztésében. A baj nyitánya, hogy május 13-án Rajk László Belügyminiszter elrendeli a szövetség munkájának felülbíráását. Ennek ellenére az országos vezetés folytatja a munkát. Az Országos Kiscserkész Központ június 5-én közli az éves munkatervét, az országos vezetőtisztt helyettes segédtiszti vezetőképző táborot hirdet meg augusztus 14–21 között. S ekkor váratlanul júliusban letartóztatják Unden Miklóst, Dietzl László-t egyetemista rajparancsnokokat és más vezetőket. A vád ellenük egy a Kamaraerdőben elkövetett gyilkosság. Az ügy kivizsgálásának igen nagy híre van. Még ősszel is nagy sajtóvisszhangot kelt. A következő csapás június 9-én

érkezik. Letartóztatják Kölley György országos kiscserkész vezető tisztet. Oloffson Placid bencés és Vág József jezsuita atyákkal együtt fegyveres összeesküvéssel vádolják meg őket, mint *„cserkész gengszterek”*.

C. szöveg: 1947

1947. március 23-án országos közgyűlést hirdetett az MCSFSZ. A cserkészeten belül komoly botrányokat kavaráó esemény ez. Még mindig sokan kerülnek be a régi vezetők közül. A közgyűlésnek az iparkamara épülete adott helyet. Előtte gyülekeztek a le nem igazolt csapatok cserkészei és tisztjei. A rendőrség tartotta vissza őket, hogy be ne juthassanak az épületbe. Erre tekintettel javasolta Galambos Iréneus atya cserkésztsízt, az Országos Igazoló Bizottság elnöke, hogy a gyűlést halasszák el. Nem így lett. Färber és Jánosi a cserkészeten kívüli és azon belüli ellenségekről szónokoltak az addig megsokkottaktól igen eltérő hangnemben. Az elnök Karácsony, Färber József ügyvezető elnök, Jánosi Sándor vezető tiszt lett. Olty Vilmos az Országos Fegyelmi Bizottság elnöke lesz. Emellett a szövetség ügyésze. A csapatok feloszlása tovább folytatódik.

Most vegyük jobban szemügyre az igazolási eljárásokat. Ennek segítségével a cserkészet felszámolásának egy fontos módszeréhez jutunk el, ha hosszú távon szemléljük. Akik alkalmazták, – legalábbis a többségük – valószínűleg nem ezzel a szándékkal tették. Gergely Ferenc így ír erről: *„Körülbekintően befolyásolták a csapatok igazolását, figyelemmel kísérték a főváros és a vidék, valamint*

az egyházi és világi irányítás mellett működő csapatok szellemét és arányának alakulását. Felléptek azok ellen, akik fölöslegesnek ítélték a cserkészeten végzett munkát, és azok ellen is, akik például a cserkészeten belüli csoportot egyszerűen „fajvédőnek” nyilvánították, s mint ilyeneket el akarták távolítani a mozgalmából.” Elég diplomatikus leírás.

Varga Domonkos írása szélesebb látókörű. Ad egy-két megfontolásra érdemes gondolatot. Egy első hallásra meglepő gondolatot ír. Az MCSFSZ-re érti: „a szervezés közvetlenül a Magyar Kommunista Párt Ifjúsági Bizottságának irányításával történt.” Majd a szervezés filozófiájáról és az igazolási eljárásokról ejt szót: „Az elgondolás kb. a következő volt: A működő cserkészcsapatok számát jelentősen csökkenteni kell, s azoknak adni meg a működési engedélyt, melyeknek biztosítani lehet a demokratikus vezetést. Közben országos táborok, sajtó révén kell törekedni az ideológiai átnevelésre. Ez nagyjából így is történt. A csapatok leigazolásának kérdésével egy külön bizottság foglalkozott, ennek nem ismerem közelebbről a működését. Annyit tudok, hogy itt a szóvivő Mohácsi István volt, pártmegbízásból, mint régi illegális kommunista. Ő személyi nyilvántartást is végzett. Igyekezett számon tartani azokat a régtől fogva demokratikus vezetőket, akikre országos és helyi viszonylatban számítani lehet. Másrészt felderíteni és kitessékelni a mozgalmából az oda nem való elemeket.” Az Ifjúsági Titkárság állandó kapcsolatot tart a mozgalommal. Van még egy nevünk, akire akkoriban a régi vezetők a „beöltözött” kifejezést használták volna.

„Úgy tudom, Galambos Irén is tagja volt ennek a bizottságnak, mint a katolikus egyházi csapatok képviselője, aki maga haladó gondolkodású ember lehetett talán, de mivel a katolikus csapatok folyton ők zaklatták, sürggették leigazolásuk ügyében ő ezeket a panaszoikat hozta a szövetségbe, nem túl derűs ábrázattal. Azt hiszem, különböző malomkövek között őrlődhetett, bár mint felszentelt pap a saját egyházi főhatóságai iránt érzett elsősorban engedelmisséget, és az egész Cserkészfiúk Szövetségét a pozíciót veszett klérus a feloszlóban lévő katolikus csapatok idegenkedésével nézte. Eddig vezetőségi tagja volt maga is – mármint a szövetségnek.”

„A másfél, kétéves időszak alatt mi a Cs.Sz.–e működött, a csapatok leigazolásának ügye volt a talán legtöbbet emlegetett és legtöbb vihart támasztó kérdés. Folyton jöttek a sürggető levelek, küldöttek, mi lesz már, igen, vagy nem. Mert a legtöbb csapat nemleges választ sem kapott, maga sem tudta éljen-e, haljon-e. Míg 1948-ban az egész cserkészlet meg nem szűnt, ill. egészséges elemei bele nem olvadtak az úttörő mozgalmába.”

Belső szemlélőként leírja ennek okát is.

„Ebben alighanem volt némi szándékosság is, mármint a leigazolások halogatásában:

Nem lett volna még időszerű akkor, a fordulat éve előtt, a hatalomért folytatott harc időszakában kereken kijelenteni a csapatok nagyrészeről, hogy fel kell oszlaniuk, s ezzel nemkívánatos reakciót kelteni. A függő helyzet, amiben voltak a leigazolás híján – egyelőre elégnek látszott a politikai értelemben vett semlegesítésükre, s akkoriban kb. ez is

volt a cél. Az egész "demokratizálási" programnak utólag úgy látom a valóságos tartalma ez volt a semlegesítés, legalábbis nagyban egészében tekintve a dolgot. A tényleges demokratizálás a cserkésznek eleve csak kisebbségére vonatkozhatott, illetőleg szükségyszerű volt, ennek a kispolgári, értelmiségi és polgári családok gyermekei elsősorban magába foglaló ifjúsági mozgalomnak a szerepét átvegye és kiterjessze az elsősorban munkás és parasztfiatalokra alapozó úttörőmozgalom."

Varga Domonkos volt az MCSFSZ hivatalos lapjának a Cserkész Fiúk felelős szerkesztője. 1947 januárjától 1948 júniusáig jelenet meg. Az ügyvezető elnök azaz Färber József hatáskörébe tartozott. Karácsony Sándor, vagy Jánossy Sándor kérdezte meg, hogy lenne-e kedve ehhez. Elvállalta, mert úgy érezte ebben kiélheti írói és pedagógiai ambícióit. Nemsokára hívták a Köztársaság térre. Az MKP Ifjúsági Bizottsága. Hollós Ervin személyesen fogadta. Meg akarta ismerni, Karácsony, vagy Jánossy ajánlására. De ezek miért beszéltek vele? Talán beöltözött cserkész volt? Kérdezett az életéről és hogy miért lett párttag? „Ő és munkatársai a lapot állandó figyelemmel kísérték, időnként megtették megjegyzéseiket: lényegében meg voltak elégedve vele.” Mindig közvetlenül érintkeztek. S ami érdekes, hogy Färber tőlük függetlenül közölte kéréseit. Az ő kérései a klasszikus cserkészirodalomra és a természetjáró, kényeztetést igénylő cserkészetre vonatkoztak. Egy szovjet százados is kapcsolatban állt vele.

A Szovinform Gorgij-fasori épületében találkoztak időnként. Tőle kapta kölcsön a szovjet pionírvezetők könyvét a Knyigavarsátová-át, s adott még olyan cikkeket, melyből merített. 800–1200 példányban jelent meg e vegyesfelvágott. Nem kaptak honoráriumot, így ingyen íróktól kellett könyörögni a cikkekért, a levelezéstől a nyomdai korrektúráig mindent csinált.

Eddigre a cserkészújság a Cserkész Fiúkra átkeresztelt Magyar Cserkész a kommunista párt informális fennhatósága alá került.

D. szöveg: 1948

Januárban az MCSFSZ vezetőinek egy részét Ifjúsági Pártiskolába küldi. Március 24-én pedig úttörő-cserkész tábortüzet rendez a Hárshgyi Cserkészparkban. Tildy Zoltán gyűjtja meg a tüzet.

1948-ban egyezményt írt alá az állam és a református egyház. Fontos e forrás, mert rávilágít az állam egyházi szervezetekkel, többek között a cserkészzel kapcsolatos koncepciójára. Idézek a forrásból:

„Az egyház vezetősége érzékelve az egyházi jellegű szövetségek életterének kényszerű csökkenését, az egyházak magánszféra területére kényszerülését, egyre határozottabb lépéseket tett afelé, hogy az addig egyesületi keretben folyó missziói munkákat is a szorosán vett egyházi keretek közé igazítsa be.” Hogy pontosan mi volt a megegyezés tárgya, nem tudjuk, de minden bizonnyal előnytelen volt az egyház javára. (Az állam valószínűleg tett egy visszautasíthatatlan ajánlatot.)

A cserkész utolsó tavaszát éli. Március

19-én újabb csapatokat oszlatnak fel, mások élére szövetségi megbízottakat küldenek. Az intézkedések egy részét, már az MCSFSZ saját maga által nevelt tisztjei sem hajlandóak végrehajtani. Több csapatot átkeresztelnek, néhány élére „szövetségi megbízottat” neveznek ki. A megmaradt csapatokat tanácstalanok, mert igen ritkán kapnak tájékoztatást a szövetségtől. Április 6-án jelenik meg az MCSFSZ 3. körlevele. Ebben bejelentik, hogy a szövetség kilépett a világ cserkészszervezeteit tömörítő Nemzetközi Cserkész Konferenciából és Nemzetközi Irodából. E kérdést szabálytalanul hozzák meg. S kétértelmű állásfoglalást tesz az évek óta levegőben lógó úttörőkkel történő egyesülésről. *„Természetes, hogy ez a demokrácia nem akarja megszüntetni a cserkészetet, mintegy beolvasztva az úttörő mozgalomba, mert tisztában van a cserkészlet hagyományaival és értékeivel és ezeket az értékeket akarjuk mi felhasználni az úttörőkkel való együttműködés folyamán az egész magyar serdülő ifjúság érdekében. A cserkészlet megmarad, mint önálló mozgalom, mindaddig, míg az egység lehetőségeit az utolsó kérdésig meg nem tudjuk oldani.”*

A nyáron az úttörők és cserkészek közösen táboroznak. A „Magyar Cserkészek Negyvennyolcas Nagytábor”a-a alatt, Rákosi Mátyás látogatást tesz. Itt kijelenti, hogy: *„Ami a cserkészeké, az az úttörőké!”*. Majd a cserkészinduló éneklését is megtiltják. A cserkészek központi tábori felszereléseinek

egy részét az úttörők elcsomagolják és saját elszállítják maguknak. Az MCSFSZ július 27-ére országos közgyűlést hív össze. A megmaradt csapatok jó része táborozik. Már Jánosit és Färbert sem választják meg. A határozatokat országos körlevél formájában küldik szét. A csapatoknak fel kell venniük a kapcsolatot a területileg illetékes úttörőcsapattal, MINSZ-el, EPOPSZ-szal, Diákszövetséggel és SZIT-el. S pár nap múlva, a következő körlevélben tájékoztatnak az egyesülés részleteiről. A betiltást a 906. csapat parancsnoka Farkas Imre így élte meg. Fonyód-Bélatelepen táboroztak. *„...Már járták a táborokat a magukat cserkésznek valló agitátorok, hogy egyesüljünk az úttörőkkel. Mire hazaértünk ott volt az akkori Szövetségtől az utasítás, hogy szeptember 1-től egyesülni kell.”*

Van itt még egy dolog. A csapatok igen jelentős tábori felszereléssel, eszközökkel és ingatlanokkal rendelkeztek. Számukra kék színű „Szolgálati Jegy”-et küldenek. Ezen kérték, hogy egyesülhessenek a jegyen megnevezett szervezettel, majd csatolni a csapat vagyontárgyairól készült jegyzéket. Az sem maradt válasz nélkül, ha valaki nem küldte vissza. Számos csapat otthonát felöltötték és kifosztották. A szövetség is rendelkezett igen jelentős vagyonnal. Erről Bokody József és Ormay József gyűjtötte össze. Hogy pontosan mi és hova került, nehéz lenne nyomon követni. S az is lehet, hogy a lista nem teljes.

Összeállította: Futó Ádám Jácint

2. számú melléklet

A cserkészlet titkos története

A. szöveg: Titkos cserkész közösségek

S mi is maga az illegális munka? Miben különbözik a normál cserkész élettől? Milyenek foglalkozásaik, hol tartják őket és kiknek? Az egyes csoportok létszámáról kevés információnk van. Lássuk hát! Hogyan dolgoztak, milyenek voltak mindennapjaik? Mivel töltötték szabadidejüket? S talán segít feltevéseinket megválaszolni.

Páter Pálffy Aurél összehívott egy kis csoportot volt cserkéseiből. Akik, – és ez fontos kitekintés – a csapat megszűnésével nem szűntek meg cserkészek lenni. Egy cserkészt nem egy csapat köteléke tesz azzá, hanem a fogadalma és a törvények betartása. S ez nagy különbség bármely diákszövetséghez képest. Majd csoportokra osztotta őket. Ezekben 1 vezető és 3 gyerkőc volt. Érdekes, noha itt deklaráltan cserkészetről volt szó az őrs kifejezéssel a csapat leírása során nem találkoztam. Ezek szabályos őrsgyűléseket tartottak rendszerint az őrsvezetők lakásán. Tehát a gimnazista korosztályból valók cserkészei.

A 35-ös Jedlik Ányos Cserkészcsapat vezetéséről elég jó dokumentáció maradt fenn. Parancsnoka Pálffy Aurél, helyettese Kelemen Anasztáz bencés szerzetes. Valószínűleg őt váltja, vagy száll be a szervezésbe Csizmadia Gerő 1951-től. További vezetők: segédtisztek: (...) Rozgonyi György gyerekei szintén csoportokba vannak osztva. (...).

Rozgonyi tevékenysége Rajk kihallgatásának idején 60 főre terjedt ki. Becslése szerint eddig összesen 100–150 gyerekkel foglalkozott.

Vízkelety László csoportjának számáról nem áll rendelkezésünkre bővebb információ.

Gáldy ifjairól az alábbiakat tudjuk. Fergovácz Erzsébettől Halter Zsuzsanna vette át az ötfőnyi leánycsoportot, mely 1959-ig. (...) Jelenleg az OSC turista szakosztályának tagjai.

A 35-ösöknél meglehetősen változatos élet folyhatott. Tevékenységük legnagyobb részét a hetenként megtartott gyűlések tették ki. E rendszeres együttlétek szolgálják a legjobban a hosszú távú emberi kapcsolatok kialakítását. Havonta egyszer a csapatösszegyűlt a parancsnok rendházbéli szobájában, s a vezetők beszámoltak a végzett munkáról a csapatra váró feladatokról véleményezték a gyerekeket is. Történhetett kiránduláson is. Tehát vezetőségi gyűlést is tartottak. A hitoktatást biztosította az iskola, így a heti őrsgyűléseken, sok dolog helyet kaphatott. Így a rádiójavítás is. Rendszerint megtárgyalták az aktuálpolitikai kérdéseket, történeteket. Idézve: „melyek kimutatták a csapat reakciós szellemét.” Beszéltek a jövőről is. Beszéltek a rendszerváltás lehetőségéről. S a csapat megalakulásának egyik oka az volt, hogy a rendszerváltás után, e csapat legyen az első cserkészcsapat az országban, s mire minden rendeződik, 30–40 fős legyen. Csizmadia Gerő csoportjáról azt írják, hogy illegális szellemben nevelte őket gyűlésein. Annyit tudunk, hogy két cserkész

szüleinél. Cserkész kiképzést is adott nekik. Próbáztatta is őket. Ezt a hittanórákon végezte. Az idősebb cserkészekből hittanárokat nevelt, akik okították a fiatalabb cserkészeket. S ennek meg is lett az eredménye. Sokan lettek közülük a bencés rend világi tagjai. A foglalkozások jó része társasjátékokból és hittantanításból állt. Rozgonyi György készített Tábori kistraktát, mely a táborozási és az erdei étellel kapcsolatos tudnivalókat mesélte el. Eleinte az otthoni találkozások alkotják az együttlétek többségét, majd fokozatosan a igyekeznek romantikus tábori és erdei körülményeket teremteni, élményt adni. Gáldi Zoltán és Barlay Ödön csoportjának heti gyűléseiről nincsen információnk. Hasonló a helyzet Kádár Jenő, Tóth Titusz, Vénusz Gyula és Éry György fiataljaival.

A jedlikesek is járnak túrázni, kirándulni. Azonban mindez semmi a csapat régi önmagához képest. Heckenast Kolozs bencés szerzetes csapatparancsnok volt a 30-as években. Fiait tanulmányútra vitte Németországba, Olaszországba, Spanyolországba és Egyiptomba. Rozgonyiék csapatostól vagy őrsileg szintén kirándulni járnak a Budai-hegyekbe. Egyik vezetője Szebeni Nándor az IPARTERV turista szakosztályának tagja. Kádár Jenő csoportja szintén túrázni jár. Közösségének tagjai beléptek az UVATERV vállalat turista szakosztályába. Vénusz Gyula csoportja az OSC turistaszakosztályának tagja, ahogy Gáldy csoportjának tagjai is. Elekes József iskolájában turista szakosztályt szervezett. Kádár Jenő Rákospalotán vezet

hasonló csoportja, vagy annak egy része az UVATERV-nek tagja. Kölley fiaival a Balaton körüljárja biciklivel, nyáron hosszabb kirándulásokra viszi őket. Ugyanennek a szakosztálynak a tagja.

Joggal vetődik fel bennünk a kérdés, hogy miként lépett be ennyi illegális szervezetben résztvevő személy, különböző vállalatok túraszakosztályába. (...) Dr. Vízkelety Lászlóról a Volt Cserkészmozgalom című dosszié árul egy-két értékes információt. A cserkészzet betiltása után megszervezte a Budapesti Vasutas Sportegyesület természetjáró szakosztályát. Ide menti át fiait és beszervezett hozzájuk egy csomó lányt. A turista egyesületekben egyébként is sok a volt cserkész és vezető (!). Nagyon ügyesen foglalkozik fiaival a túraversenyeken rendszerint helyezést érnek el.

Ezekén kívül is találunk szabadidős programokat. Gáldi csoportja – egy leírás szerint – 1957 Mezey-ék lakásán vitát rendeznek az abortuszról. S ahogy idősödnek egyre másra önszerveződének lesznek.

Nem mindenhol, ilyen nyugodtak a kedélyek. Az illegális munka módszerei még kialakulófélben vannak. Barlay Szabolcs atyának Kalmárt Ödön a plébánosa. Ő és Golenszky Kandid atya cserkésztsiszt, Schweighoffer Frigyes helytelenítik munkamódszereit. Túl hangos, feltűnő és széleskörű.

B. szöveg: Titkos cserkész táborok

Régi cserkész hagyomány, hogy az egész éves munka megkoronázása a nyári tábor. Ennek specialitása, hogy nomád körülmények között zajlik. Fontos eszköz ez a cserkészeknél.

Az itt szerzett romantikus kalandok egy életen keresztül elkísérik az abban résztvevőket. S a mi esetünkben az illegális munka sajátja, – ahogy azt már a kirándulások alkalmával is láttuk, hogy az erdőben sokkal szabadabban tevékenykedhettek.

A 35. Jedlik Ányos Cserkészcsapat élt ezzel a hagyománnyal. Annyi bizonyos, hogy Sopron mellett táboroztak 1947-ben Itt velük volt Koster András csapattiszt. Egy jelentésben olvashatunk arról, hogy a csapat több ízben táborozott Sopronbánfalva mellett. Időpontja ugyan ismeretlen, de a kettő valószínűleg egy és ugyan az. A jelentés szerint a táborban "katonás volt a fegyelem" és a szellemisége „99%-ban reakciós volt”. Itt elgondolkodtató, hogy a jelentés írója mi alapján mérlegel! Vajon mi lehet a fennmaradó 1%? Talán három munkás származású cserkész, akik nem értettek mindennel egyet: Losonczy István, Nagy Róbert, Bulla József.

A legrészletesebben a Rozgonyi György által szervezett táborokról maradt ránk leírás. E szerint évente legalább egyszer többnapos tábor rendeztek. 1955–56-ben Nagyszénáson, 1957-ben Kismaroson, 1956 előtt volt egy a Fekete-hegyen, tartanak egy téli túrát a Mátrában, 1958 nemzetközi turista táborban Szigligeten, 1959-ben Nagyvázszyban, télen pedig a Nagyvilámon! A szigligeti nemzetközi tábornál időzzünk el egy kicsit. Ugyanis nemcsak egy illegális csoport tartózkodott itt. Kádár Jenő – emlékezzünk, Rákospalotáról – csoportja szintén itt van. S nem csak itt találkoztak. Egy alkalommal egy kisebb csoporttal meglátogatta a Rozgonyi által szervezett

nagyvázszyi tábor is. Ebből, ha óvatosan is, de élő kapcsolatra következtethetünk. Vezetői és bizonyos mértékig a fiatalság szintjén. A szigligeti táboron valószínűleg a gyerekek is összeismerkedtek. Tábor a táborban. Szeretném tágabban is értelmezni. Erre lehetőséget ad Rozgonyi és Gáldi ifjainak rokoni kapcsolata is. A két csoport ifjai több ízben rendeznek táncos mulatságokat, filmezéseket. A fiatalok közti kapcsolat építése is távlati céljuk lehet. Most, ha foszlányok alapján is, de próbáljunk belehelyezkedni egy korabeli titkos tábor hangulatába! Az első lépés a táborhely kiválasztása. Ránk maradt egy levél, melyet Pálffy Aurél Galgamácsáról kapott. Ez 1953. június 29-én kelt. A megszólítása: Kedves Tanár úr! Ebben Rózsakút környékéről küld információt. E szerint a honvédség már harmadik éve használja nyári táborhelynek. A vidék természetes szépsége is megszűnt. Meleg és hidegvíz, valamint, magasfeszültségű áramot vittek e vidékre. Egy másik helyszín, egy vadászkastély mellett lenne, de itt valamilyen gyárat építenek. a helyszín lényeges kérdés. Eredetileg az élményadás és a pozitív hangulatkeltés a feladata. Az illegalitásban ez bővül a kíváncsi szemek elől való elrejtés igényével. Hiszen az emberek lakta vidékhez képest viszonylagos szabadságot élveztek. Ennek ellenére a cserkész táborozás néhány nyilvánvaló kellékétől valószínűleg meg kellett válniuk. A tábor szívében az alakulóterén álló táborkelesztés és a zászlórúd túl feltűnő és nem lehet gyorsan eltávolítani. Ez persze nem zár ki valamilyen alternatív megoldást.

Még, ha kissé evidensnek tűnik is, de egy

Rozgonyi csoportjáról szóló leírásból tudjuk, hogy sátrakban laktak. Még hozzá onnan, hogy ezek a Nagyvillámi táborozás alkalmával leégték. Érdekes kérdés, hogy miért? Talán főzés, pirománkodás, vagy esti petróleumlámpa tüze okozhatta. Ekkor a táborba ellátogat Kölley György is ministránsaival, hátha a segítségükre lehet. S itt tegyünk egy felkiáltó jelet. Hiszen itt egy újabb kapcsolatra bukkantunk. De erre, még visszatérünk. A táborok alatt szentmisét is tartottak. Az egyiket Kölley a Nagyvillámi tábor melletti turistaháznál tartja. A mise alatt Rajk András őrködik. Szintén van mise a 35-ösök táborában ezalatt a három munkásfiú őrködik, jeleztek, ha idegen közeledett. A misét egy tábor melletti zugban tarthatták, mely rejtette őket az idegen szemek elől.

Az esti tábortüzek mellett néha egy-egy különleges alaklomra is sor került. Kölleynek vetítőgépe és magnetofonja volt. S ezt Rozgonyiék kölcsön is kérik. A nagyvillámi táborba ellátogat Dunabogdányból. Itt Kölley a magnetofonon irodalmi estet rendezett. Sík Sándor és egy másik katolikus költő verseit olvasta fel.

A gyerekek az évközben megszokott őrséikben élték a tábori életet. Pálffy Aurél csapattáboráról tudjuk, hogy azon belül önkormányzat volt. A vezetők és őrsönként egy tag tartozott ide.

C. szöveg: Titkos cserkész közösségek a hatalom szemszögéből

A titkosszolgálat válogatott módszerekkel dolgozott a fentebb tárgyalt cserkész és

ifjúsági közösségekre. Ezek között sok értékes információt találunk, melyek általános megállapításokat tartalmaznak az illegális mozgalmakról országos szinten. Némely információ messzire vezet. Ezen szálak nyomon követése további kutatást igényel.

Egy 1960.február 19-én keletkezett jelentés érdekes és értékes információt ad az állambiztonság önkritikája.

„1948-tól a katolikus ifjúsági szervezetek feloszlásától kezdve folyamatosan tapasztalható az illegális klerikális ifjúsági mozgalmak működése. Az ellenforradalom előtt a mozgalmak felszámolására többször realizálás történt. Ennek fő gyengéje, hogy néhány vezető őrizetbe vételére terjedt ki. Nem történt erőfeszítés a csoportok bomlasztására. Az 1956-os ellenforradalom leverése után a mozgalmak általunk ismert vezetői újra elhatározták az illegális munka további folytatását.”

A mozgalom országos méretű. Főleg Pest, Csongrád, Heves, Győr, Bács és Baranya megyékre terjed ki. A vezetők célja nem a rendszer megdöntése, hanem hosszú távú ideológiai nevelés. E szerint az idő előrehaladtával az illegális mozgalom céljai is változnak. Fő vezetői szerzetesek. Ezek az illegális szervezések legnagyobbbrészt azok a családok gyermekei képezik, akik korábban is szoros kapcsolatot tartottak fent az egyházzal. A mi esetünkben vegyük gorcsó alá az általunk vizsgált közösségeket. A legkönnyebb dolgunk a 35. Jedlik Ányos Cserkészcsapattal van. Ebben a korban nem divatos egyházi iskolába járni, s a szülőkről is kevésbé feltételezhető, hogy érdekből íratják volna

gyermeküket a győri bencés gimnáziumba. Csizmadia Gerő csapatáról csak annyit tudunk, hogy vallásos szellemben nevelte őket. A fiatal gimnazistákról nehezen elképzelhető, hogy hosszú távon szüleik tudta nélkül tevékenykedtek volna. De ez talán a legtöbb közösségre is igaz. Ezt alátámasztja az a tény is, hogy gyűléseiket sokszor tartották a vezetők, vagy a gyerekek lakásán. Tehát Rozgonyira is. Gáldiról keveset tudunk. Annyi mindenesetre biztos, hogy sok esetben csoportjának leánytagjai rokonai, testvérei Rozgonyi csoportjának fiainak. Az UVATERV vállalatnál feltárt összefüggések is beilleszthetők ide. Kölley, Éry, Vénusz, Elekes és Kádár fiataljairól túl kevés információ áll rendelkezésünkre ennek megállapításához. Ha ezek a tények kevesek is a bizonyításhoz, ellent nem mondanak neki. A 35. Jedlik Ányos Cserkészcsapat lelepleződése, kis túlzással élve a véletlennek köszönhető. E véletlen pedig Pázmány Géza tevékenysége. Egy 1953. október 20-án készült Operatív Tervezetből tudjuk meg, hogy miként indul el az ügy. Az Államvédelmi Osztály 1952 őszétől kezdve foglalkozik vele. I. Pál áv. szds. tájékoztatta a Győr-Sopron megyei Államvédelmi Osztályt arról, hogy a budapesti T" alosztály egy levelet fogott el. Ebben egy P. Géza nevű személy egy győri lakost akart rávenni arra, hogy hagyja el illegálisan az országot. Az ő hatására disszidált már H. Tibor 1952 aug. 29-én. Ezt az ő leveléből tudtuk meg, amit ismerősenek küldött Bécsből. A Pázmáneumba ment papnak tanulni. Ezután szorosabb „T” ellenőrzés alá vonták, s felderítették kapcsolatrendszerét. (...) Pálffyról

környezettanulmányt készítenek, hogy feltárják ismeretségi körét, s ügynököt tegyenek mellé. Pálffyra ráállítják a N. István fn. ügyn-t –, hogy áldozzunk az ÁVH aktái szelengének. Három alkalommal keresi fel. Először 1953. szeptember 14-én. Az elektromikához értő egyén. Megcsinálja Pálffy gramfonját. (...) Természetesen az államvédelem emberei sem voltak restek. 1953. szeptember 28-án N. István egy igen jól körülírt feladatot kap. Három pontból áll, ebből első a cserkészetre vonatkozik, hisz nem csak a cserkészetről kell jelentenie.

„1./Látogassa meg Pálffy Aurél győri bencés tanárt. Azzal keresse fel, hogy rádióját akarja megjavítani./ Pálffy ugyanis megkérte ügynökünket, hogy látogassa meg, mert rádiója rossz, és amennyiben meg tudja csinálni, csinálja meg./ A látogatás célja, azonban, ne a rádiócsinálás legyen, hanem tudja meg Pálffytól, működik-e az illegális cserkészcsapat? Ezt úgy kérdezze meg, hogy amint javítja a rádiót, tegye fel Pálffynak a kérdést, hogy vannak-e szakosztályok az iskolán belül, akik foglalkoznak rádiójavítással? Az ügynök a rádiójavítást ugyanis az illegális cserkészcsapat foglalkozásaként sajátította el. A szakosztályok hogyan működnek? Ha felveti Pálffy, hogy ilyen nincsen, mert nem működik a cserkészcsapat, úgy kérdezze meg, hogy mi annak az oka, hogy be lett szüntetve a működés? Ha azt mondja Pálffy, hogy működik, akkor kérdezze meg, hogy nincsenek jelenleg olyan személyek, akik el tudják végezni a rádiójavítást? Hát kikből áll most a cserkészcsapat? Nem olyan lelkes fiatalokból, mint amikor még ő is tag volt?”

Ennek eredménye az 1953. október 6-án tett jelentés. 1953. október 4-én Nagy István fn. ügynök felment Pálffy Aurélhoz és a régi fiúkról és a cserkészcsapatról tudakozódott. Elmondta, hogy most Pesten tanulnak, s a többiek szétszóródtak. Neki egyébként mostanság nagyon kevés ideje van. Fizika szakkört vezet, énekkart szervezett, s számtant tanít. S ebből azt a megállapítást vonják le, hogy a csapat nem működik. Az adatgyűjtés kiejtett a bencés rendházra. Gyűjtenek adatokat a rendház főnökéről Dr. Hollenda Barnabásról és gondnokáról is. Gyűjtik Csizmadia Gerő és Pálffy levelit.

D. szöveg: Leszámolás a titkos cserkész közösségekkel

A letartóztatás, a vallomástétel és a bírósági tárgyalás homályba vész szinte az összes ügynél.

Pálffy Aurélt és Kuster András letartóztatásáról a dossziét lezáró 1954. április 3-án kelt a Belügyminisztérium Vizsgálati Osztálya által tett javaslatból értesülünk. Illegális cserkészcsapatot szerveztek. A csapat tagjainak a gyűléseken demokráciaellenes nevelést adott és cserkész-kiképzéssel karöltve. Kirándulásokat és táborokat szerveztek. A cserkészcsapat tagjaival szemben máshogy járnak el. A „fiatalkorú személyeket korukra és bűncselekményük súlyára tekintettel részesítsék figyelmeztetésben”, melyen legalább egyik szülejük legyen jelen. Ezt megerősíti egy 1956. szeptember 14-én kelt javaslat a Cserkész fn. csoport dosszié leépítését indítványozza. „A cserkészcsapat tagjai a szülők előtt figyelmeztetésben lettek részesítve. „A vezetői pedig büntetésüket töltik.

A többiek sem jártak, s nem is járhattak más-
képpen. Az 1962. június 18-án kelt javaslatból kiolvashatjuk a „Fekete Hollók” fedőnevű ügyben született elmarasztaló ítéleteket. A dokumentum a cisztercita illegáció név alatt említi. Az őrizetbe vett és elítélt személyek a következők: Dr. Barlay Ödön 8 évet kapott, Éry Béla 3-at, Éry György 3-at, Dr. Gáldy Zoltán 2 év 6 hónapot, Gosztöny Géza 3 év 6 hónapot, Havas Géza 5 év 6, Kölley György 3-évet, Rozgonyi György 3 év 6 hónapot. A büntetések átlaga 4–5 év. Dr. Barlay Ödöné így kimondottan soknak számít.

Kicsiny csoportjaink élete ezzel véget ér. A vezetők bebörtönzésével a szervezetség megszakad. Alacsony létszámuk miatt eddig is baráti társaságszerűen működtek. Talán megmaradtak annak? Nem tudjuk... Ezek nyomtalanul tűnhettek el. A büntetettek listáján nem szerepel Pajzs Endre sem. E szál is elvarratlan maradt. Ahogy kérdéseket vet fel maga Rajk András vallomása is. Elég részletekbe menő vallomást tett. Olyanról is, amiről nem kérdezték. Kérdése, vajon fedezett-e valakit vagy valakiket. A teljes igazságot mondta? A bevallottnál jobban benne van? Valójában egyetért a nevelési elvekkel? Van rejtett politikai tartalma nevelésüknek? Talán nem sok, vagy fedezték. De a rendszer kritikája nem megkerülhető valláserkölcsi alapon. S van itt még egy érdekesség. Egy jelentést egy bencés rendházbéli ügynök tett. A leírás alapján részt vett a szerzetesek életében, együtt vacsorázott velük. Ennek ellenére eltűnik látóterünkéből. Vajon miért nem jelent, ha annyira tűzközelben van?

Felhasznált szakirodalom

- Baden Powell, Robert: A boldogulás ösvényein. Márton Áron Kiadó, Budapest, 1999. (vagy 2004.) Fordította: Harangi László
- Bakay Kornél: Ragyogj cserkészliliom! Metrum, Budapest, 1989. (másik kiadás: Koronás Kerecsen, hely nélkül, 2008.)
- Bénard, Dominique – Jespersen, Jacqueline Collier: A Zöld-sziget. WOSM, Európai Cserkésziroda. Genf, 1999. Fordította: Babos Gábor
- Bodnár Gábor: A magyarországi cserkészlet története. S.I., Püski Kiadó, 1989.
- Bodnár Gábor: Cserkészkönyv I-III. Püski, Budapest, 1989 vagy 1990.
- Csémi Szilárd: Cserkészösvényen. Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség, Dunaszerdahely, 2005.
- Csongrádi Jenő: Új magyar cserkészkönyv. Regnum Marianum, Budapest, 1991.
- Gergely Ferenc: A magyar cserkészlet története 1910–1948. Budapest, Göncöl Kiadó, 1989.
- Ivasivka Mátyás – Arató László: Sziklatabor. A magyarországi katakombacserkészlet története. Visszaemlékezés és dokumentumok (1945–) 1948–1988. Budapest, Márton Áron Kiadó. 2006.

Online képzési anyagok

Az online anyagok célja: az elméleti alapok szemléletes és hatékony átadása

Módszer: 5 (néhol max. 10) perces grafikus facilitációval készült videók egy külön linkkel elérhető Youtube-csatornán (<https://bit.ly/2pQA1ls>), amit a jelöltek ott-hon, a szabadidejükben nézhetnek meg, így a hétvégéken már a gyakorlatias feldolgozással indíthatunk.

Ezek a videók nem mennének bele mély elemzésbe, inkább csak felvetnék a témákat, elmondanák az alapfogalmakat, hogy az alapkép tisztán meglegyen. A részleteket úgyis a VK-k tisztázzák. A sok kis videó összességében nem éri el a két órányi anyagot. Ennyit szerintem meg lehet nézni akárkinek, és nem is kell egyben.

Eredetileg több videót terveztünk, de csak az alapblokk készült el. A többi is hasonló lett volna, de nem maradt rá kapacitás. Természetesen később pótolhatja bárki, akinek kedve és inspirációja van hozzá.

A videók linkjét a képzés első hétvégje után érdemes megosztani a résztvevőkkel. Addigra van már annyi élményük, hogy a továbbiakban saját tempóban tudnak haladni a videókkal.

Tervezett témák

Alaptémák	Intro	Elkészült
Alaptémák (az első hétvége után elérhetőek)	Hogyan használd	Elkészült
	A cserkészlet célja	Elkészült
	Bi-Pi	Elkészült
	Cserkésztvörvény	Elkészült
	Fogadalmak	Elkészült
	Cserkész módszer	Elkészült
Pedagógia (a második hétvége előtt 3-4 héttel)	Korosztályok	
	Nevelési területek (virághasonlat)	
	Nevelési részciók korosztályok szerint	
	A klasszikus és a mostani próbarendszerek	
	Különpróbák, szakágak	
	Az önnevelés kifejlődése - 95-5%	
	Fiatalk vezetnek fiatalokat – kortárs vezetők szerepe	
	Sajátos nevelési eszközök: élménypedagógia, keretmese	
	sajátos nevelési eszközök: egyenruha	
	sajátos nevelési eszközök: kirándulástól a táborig	
Csapatműködés (a harmadik hétvége előtt 3-4 héttel)	Őrs – raj – csapat	
	Nevelési feladatok	
	Operatív feladatok	
	Korbeli szubszdiaritás, felnőttek szerepe	
	Cserkészszülők	
Lelkiségi (a harmadik hétvége előtt 3-4 héttel)	Bi-Pi lelkiiségi	
	Isten a fogadalomban	
	Vallásosság a cserkészletben	
	Önkéntesség	

Magyar Cserkészszövetségek Fóruma

A Magyar Cserkészszövetségek Fórumát (MCSSZF) 1991-ben hívták életre Hodossy Gyula és Bodnár Gábor kezdeményezésére, hogy az összmagyar

cserkészteket szolgálja. A Kárpát-medencében és a nyugati szórványban működő nyolc magyar cserkészszövetséget tömöríti, egyesítve az anyaország, a határon túli és a külhoni magyar cserkészteket.

Főbb céljai a tagszövetségek közötti kapcsolattartás, egymás kölcsönös informálása, időszaki súlyponti szakkérdések, egyéni és közös problémák megvitatása, majd közös megoldások találása, cserelátogatások, közös programok, képzések és szakkonferenciák megszervezése, közös kiadványok kiadása, közös érdekképviselet, a Betlehemi Békeláng központi elosztó ünnepségén közös képviselettel való részvétel. A kisebbségben működő magyar cserkészszövetségek további célja az adott országon belül élő nemzeti cserkészszövetségekkel jó kapcsolat kialakítása és a Cserkész Világszövetség (WOSM) tagságának megnyerése.

Az MCSSZF évente min. kétszer (tavasszal és ősszel) tart ülést. Az MCSSZF ülésein az egyes szövetségeket azok legfelsőbb vezetői, ill. megbízottai képviselik. Az MCSSZF elnökét és az alelnökét az MCSSZF háromévenkénti tisztújító közgyűlése titkos szavazással választja meg, továbbá az Összmagyar Cserkésziroda igazgatóját is e közgyűlés választja. Az MCSSZF logója (jelvénye): körben elhelyezett

nyolc cserkészliliom, mely körbefogja a magyar Szent Koronát.

Az MCSSZF és tagszövetségei az összmagyar cserkészstratégia (ÖMCSST) mentén tevékenykednek. Az ÖMCSST célja: megadni a lehetőséget minden magyarul beszélő gyermeknek, úgy az anyaországban, mint a határon túli és a nyugati diaszpórában, hogy megismerje a magyar cserkészteket, és ha tetszik neki, akkor aktív tagja legyen a helyi magyar cserkészközösségnek.

Az MCSSZF nem önálló jogi személy, de önállóan gazdálkodik saját költségvetése alapján az egyes cserkészszövetségek, a Magyar Cserkészszövetségek Fórumáért Alapítvány és a Magyar Cserkészszövetség támogatásával. Az MCSSZF titkársága az Összmagyar Cserkésziroda (ÖCSI). Szervezeti szolgáltató feladata: háttértámogatást biztosít a tagszervezeteknek s azok vezetőinek, hogy azok energiájuk javával legfontosabb feladataikra, a gyermekek és a fiatalok nevelésére koncentrálhatnak saját szervezetükön belül. Egyfajta ernyőszervezetként célja egy erős, szolgáltatást és koordinálást nyújtó szervezet kialakítása, a szövetségek közti információáramlás biztosítása és a közös célok érdekében történő feladatok összehangolása, felelős vezetőséggel. Az irodának mindenkor feladata az ÖMCSST-ben foglaltak megvalósításában, az összmagyar projektek tervezésében és forráshátterének biztosításában való aktív részvétel, forrásteremtési stratégiák kialakítása. Az iroda élén az MCSSZF tagjai által konszenzussal választott irodavezető

áll, munkáját gyakornok segíti, akit pályázat alapján választanak ki.

Az MCSSZF szavazati joggal rendelkező tagszövetségei:

KÁMCSSZ – Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség

KMCSSZ – Külföldi Magyar Cserkészszövetség

MCSSZ – Magyar Cserkészszövetség

RMCCSZ – Romániai Magyar Cserkészszövetség

SZMCS – Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség

VMCCSZ – Vajdasági Magyar Cserkészszövetség

Megfigyelői státusszal rendelkeznek a horvátországi magyar cserkészcsapatok és az MCSLSZ, a Magyar Cserkészleány Szövetség.

Az MCSSZF honlapja: <http://mcsszf.org/>

